

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4
โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช

ปริญญานิพนธ์
ของ
สิรินทิพย์ สมคิด

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
พฤษภาคม 2551

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4
โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช

ปริญญานิพนธ์
ของ
สิรินทิพย์ สมคิด

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา

พฤษภาคม 2551

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4
โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช

บทคัดย่อ
ของ
สิรินทิพย์ สมคิด

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
พฤษภาคม 2551

สิรินทิพย์ สมคิด. (2551). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
คณะกรรมการควบคุม : รองศาสตราจารย์เวรณี กรีทอง ,
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พาสนา จุลรัตน์

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจำแนกปัจจัยที่ศึกษาเป็น 3 ด้าน คือ ปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่ เพศ ระดับชั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง และความคาดหวังของผู้ปกครอง และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพด้านการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2550 จำนวน 544 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ระดับชั้นและเพศเป็นชั้น (Strata) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันและการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัย พบว่า:-

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช มี 8 ปัจจัย ได้แก่ เพศหญิง (X_2) บุคลิกภาพ (X_8) นิสัยทางการเรียน (X_9) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_{10}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง (X_{11}) ความคาดหวังของผู้ปกครอง (X_{12}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_{14}) และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{15}) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับเป้าหมายในชีวิตของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 1 ปัจจัยคือ ลักษณะทางกายภาพทางการเรียน (X_{13})

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช มี 1 ปัจจัย คือ เพศชาย (X_1) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

3. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช มี 5 ปัจจัย ได้แก่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (X_3)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (X_4) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (X_5) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_6) และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว (X_7)

4. ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช มี 5 ปัจจัย โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ บุคลิกภาพ (X_8)สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง (X_{11}) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_{10}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_{14}) และนิสัยทางการเรียน (X_9) ซึ่งทั้ง 5 ปัจจัยนี้ สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความรับผิดชอบในการเรียนได้ ร้อยละ 49.5

5. สมการพยากรณ์ความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช มีดังนี้

สมการพยากรณ์ความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช ในรูปคะแนนดิบ ได้แก่

$$\hat{Y} = .177 + .294 X_8 + .209 X_{11} + .202 X_{10} + .146 X_{14} + .117 X_9$$

สมการพยากรณ์ความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้แก่

$$Z = .248 X_8 + .234 X_{11} + .176 X_{10} + .163 X_{14} + .130 X_9$$

FACTORS AFFECTING ON LEARNING RESPONSIBILITY OF THE FOURTH LEVEL,
SECONDARY GRADES 4-6 STUDENTS AT PROMKEEREPPITTAYAKOM SCHOOL ,
NAKHONSRITHAMMARAT PROVINCE

AN ABSTRACT
BY
SIRINTIP SOMKID

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education Degree in Educational Psychology
at Srinakharinwirot University
May 2008

Sirintip Somkid. (2008). *Factors Affecting on Learning Responsibility of The Fourth Level, Secondary Grades 4-6 Students at Promkeereepittayakom School, Nakornsri thammarat Province*. Master thesis, M.Ed. (Educational Psychology). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Assoc. Prof. Waythanee Greethong, Asst. Prof. Dr.Pasana Chularut.

The purposes of this research were to study the factors affecting on learning responsibility of the fourth level, secondary grades 4-6 students at Promkeereepittayakom School, Nakornsri thammarat Province. The factors were divided into 3 dimensions, First of them was personal factors: gender, educational level, learning achievement, personality, studying habits and learning achievement motive, Second of them was family factor: guardian's economic level, interpersonal relationship between students and their family and guardian's expectation towards student and Third of them was learning environmental factors: physical learning environment, interpersonal relationship between students and their teachers and interpersonal relationship between students and their peer groups.

The 272 samples were the fourth level, secondary grades 4-6 at Benjamachalai School in Pranakorn District, Bangkok in academic year 2007. These students were stratified randomly from population with strata of class and gender. The instrument was questionnaires of learning responsibility of the fourth level, secondary grades 4-6 students at Promkeereepittayakom School, Nakornsri thammarat Province. The data was analyzed by the Pearson Product Moment Correlation Coefficient and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The results were as follows :-

1. There were significantly positive correlation among learning responsibility of the fourth level, secondary grades 4-6 students at Promkeereepittayakom School, Nakornsri thammarat Province and 8 factors; female (x_2), personality (x_7), studying habits (x_9), learning achievement motive (x_{10}), interpersonal relationship between students and their family (x_{11}), guardian's expectation towards student (x_{12}), interpersonal relationship between students and their teachers (x_{14}) and interpersonal relationship between students and their peer groups (x_{15}) at .01 level and a factors: physical learning environment (x_{13}) at .05 level.

2. There was significantly negative correlation among learning responsibility of the fourth level, secondary grades 4-6 students at Promkeereepittayakom School, Nakornsrihammarat Province and a factor; gender : male (x_1) at .01 level.

3. There were no significantly correlation among learning responsibility of the fourth level, secondary grades 4-6 students at Promkeereepittayakom School, Nakornsrihammarat Province and 5 factors; educational level : secondary grade 4 (x_3), educational level : secondary grade 5 (x_4), educational level : secondary grade 6 (x_5), learning achievement (x_6) and guardian's economic level (x_7).

4. There were significantly 5 factors affecting learning responsibility of the fourth level, secondary grades 4-6 students at Promkeereepittayakom School, Nakornsrihammarat Province at .01 level ranking from the most to the least factors; personality (x_6), interpersonal relationship between students and their family (x_{11}), learning achievement motive (x_{10}), interpersonal relationship between students and their teachers (x_{14}) and studying habits (x_9). These 5 factors could predicted learning responsibility about percentage of 49.5

5. The significantly predicted equation of learning responsibility of the fourth level, secondary grades 4-6 students at Promkeereepittayakom School, Nakornsrihammarat Province at .01 level were as follows:

5.1 In term of row scores were:

$$\hat{Y} = .177 + .294 X_8 + .209 X_{11} + .202 X_{10} + .146 X_{14} + .117 X_9$$

5.2 In term of standard score were:

$$Z = .248 X_8 + .234 X_{11} + .176 X_{10} + .163 X_{14} + .130 X_9$$

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4
โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช
ของ
สิรินทิพย์ สมคิด

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)
วันที่ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2551

คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ เวรณี กรีทอง)

..... ประธาน
(อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พาสนา จุลรัตน์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ เวรณี กรีทอง)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พาสนา จุลรัตน์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อารี พันธุ์มณี)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของรองศาสตราจารย์เวณิ กรีทอง ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พาสนา จุลรัตน์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา และรองศาสตราจารย์ ดร. อารี พันธุ์มณี กรรมการสอบปากเปล่าที่ได้รับแต่งตั้งเพิ่มเติม ที่กรุณาให้คำปรึกษา พร้อมทั้งแนวคิด คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ ตลอดจนให้แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเมตตา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างมาก จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิตา แสนคำเครือ และอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ที่กรุณาให้คำแนะนำและเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณคุณอาจารย์ในภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษาทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และประสบการณ์ชีวิตแก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์วินัย ชามทอง ผู้อำนวยการโรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช อาจารย์ทุกท่าน ที่ได้กรุณานุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ และขอขอบใจนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคมทุกคน ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณเพื่อนนิสิตปริญญโททุกคน ที่ให้กำลังใจ ให้คำแนะนำ คอยช่วยเหลือ และร่วมทุกข์ร่วมสุขกันมา

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ รวมทั้งสมาชิกทุกคนในครอบครัว เพื่อนๆ ทุกคน และผู้ใกล้ชิด ที่ให้การสนับสนุน ส่งเสริม และให้กำลังใจ รวมทั้งการช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์แก่ผู้วิจัย ด้วยดี จนปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ คุณค่าของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ขอมอบเป็นเครื่องบูชา พระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ สมาชิกทุกคนในครอบครัว ผู้มีพระคุณทุกท่านที่เป็นแรงบันดาลใจให้กับชีวิต ผู้วิจัยเสมอมา ตลอดจนบูรพาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิทยาการ ความรู้ให้กับผู้วิจัย ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงปัจจุบัน

สิรินทิพย์ สมคิด

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
การกำหนดประชากรและการสุ่มตัวอย่าง.....	4
ตัวแปรที่ศึกษา.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดของการศึกษาค้นคว้า.....	8
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบในการเรียน.....	10
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียน...	21
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช.....	46
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	52
การกำหนดประชากรและการสุ่มตัวอย่าง.....	52
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	54
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	69
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
ผลการศึกษาค้นคว้า.....	74

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	81
ความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	81
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	84
อภิปรายผล.....	85
ข้อเสนอแนะ.....	96
 บรรณานุกรม.....	 98
 ภาคผนวก.....	 109
ภาคผนวก ก.....	110
ภาคผนวก ข.....	113
ภาคผนวก ค.....	129
 ประวัติย่อผู้วิจัย.....	 139

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับชั้น.....	53
2 แสดงจำนวนร้อยละของความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4.....	74
3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า...	75
4 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียน..	77
5 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ ความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียน.....	78
6 แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียน.....	79
7 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามบุคลิกภาพ.....	130
8 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามนิสัยทางการเรียน.....	131
9 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ในการเรียน.....	132
10 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่าง นักเรียนกับผู้ปกครอง.....	133
11 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามความคาดหวังของ ผู้ปกครอง.....	134
12 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพทาง การเรียน.....	135
13 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่าง นักเรียนกับครู.....	136
14 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่าง นักเรียนกับเพื่อน.....	137
15 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามความรับผิดชอบ ในการเรียน.....	138

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในปัจจุบันประเทศไทยมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้เป็นผลจากการพัฒนาเศรษฐกิจตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ทำให้ประชาชนในชาติเกิดการแข่งขันกันเพื่อสร้างความมั่งคั่งให้กับตนเอง สภาพของสังคมไทยโดยรวมจึงเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย มีความเป็นวัตถุนิยมมากขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาด้านพฤติกรรมของคนในสังคมตามมา กล่าวคือ การหย่อนในศีลธรรม จริยธรรม ขาดระเบียบวินัย ขาดความรับผิดชอบ เกิดการเอาเปรียบกันของคนในสังคม ส่งผลให้วิถีชีวิตและค่านิยมดั้งเดิมที่ดีงามของคนไทยเริ่มจางหายไปพร้อม ๆ กับการล่มสลายของสถาบันครอบครัว ชุมชน และวัฒนธรรมท้องถิ่น (คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2539 : 8)

การพัฒนาประเทศไทยให้เจริญ จำเป็นต้องพัฒนาคนก่อนเป็นอันดับแรก โดยทำให้คนมีคุณภาพด้วยการปลูกฝัง สร้างเสริมให้มีการศึกษา มีทักษะ มีความรู้ และยังต้องมีความรับผิดชอบ ซึ่งเป็นคุณลักษณะหนึ่งของบุคคลที่แสดงถึงความเป็นผู้มีคุณวุฒิทางด้านอุปนิสัย และเมื่อบุคคลมีความรับผิดชอบ หากจะต้องปฏิบัติหน้าที่ใด ๆ ก็ย่อมสามารถทำงานนั้นได้สำเร็จ เป็นที่น่าเชื่อถือและนำมาซึ่งความสำเร็จ ของชีวิตและการทำงานในที่สุด ความรับผิดชอบจึงเป็นส่วนประกอบสำคัญยิ่งต่อการดำรงชีวิตของบุคคลในสังคม ซึ่งหากทุกคนในสังคมรู้จักรับผิดชอบต่อหน้าที่ต่าง ๆ อย่างดีแล้ว ก็จะทำให้เกิดความเจริญงอกงามขึ้นในสังคม (วารี ศิริเจริญ. 2536 : 3) และคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2529 : 18) ได้จัดลำดับสำคัญของพฤติกรรมที่เห็นควรจะปลูกฝังให้แก่เยาวชน ผลการจัดลำดับปรากฏว่า ได้จัดความรับผิดชอบเป็นอันดับหนึ่งร่วมกับการพึ่งพาตนเองและความขยันหมั่นเพียร ดังนั้นความรับผิดชอบจึงเป็นลักษณะอย่างหนึ่งของประชาชนที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคม และต่อการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญรุ่งเรือง

ความรับผิดชอบมีหลายประการ เช่น ความรับผิดชอบด้านการทำงาน ความรับผิดชอบด้านการเรียน ความรับผิดชอบต่อครอบครัว เป็นต้น ความรับผิดชอบด้านการเรียน เป็นคุณลักษณะพื้นฐานของบุคคลที่มีความสำคัญและจำเป็นต้องปลูกฝังให้กับเด็ก เพราะเด็กแต่ละคนมีภาระหน้าที่ที่จะต้องเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมต่อสวัสดิภาพของสังคมที่ตนดำรงอยู่ในฐานะพลเมืองที่ดีของประเทศชาติหรือฐานะนักเรียนที่ดีของโรงเรียน (จรรยา สุภาพ. 2520 : 84)

กระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในปัจจุบันจึงมุ่งเน้นการเรียนการสอนที่ยึดเด็กเป็นศูนย์กลางทางการเรียน ซึ่งผู้เรียนต้องเลือกกำหนดจุดมุ่งหมายกิจกรรมและวิธีการเรียนรู้ ได้คิดเอง ปฏิบัติเอง ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งร่วมประเมินผลการพัฒนาการเรียนรู้ตามศักยภาพ ความต้องการ ความสนใจ และความถนัดแต่ละคน (คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้. 2543 : 20) ซึ่งการจัดการศึกษา ในลักษณะดังกล่าวนี้จะประสบความสำเร็จไม่ได้เลยถ้านักเรียนไม่มีความ

รับผิดชอบ เพราะนักเรียนที่ไม่มีความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อผู้อื่นมักเป็นคนไม่ค่อยมั่นใจในตนเอง และสิ่งแวดล้อมรอบข้าง มักคิดอะไรโดยเอาตนเองเป็นศูนย์กลางหรือเป็นที่ตั้ง ไม่ชอบช่วยเหลือหรือแบกภาระ ไม่เคารพสิทธิของผู้อื่น คิดถึงแต่ความต้องการและความสนใจของตนเอง (ประดิษฐ์ อุปรมัย. 2537 : 501) ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ที่มุ่งการแสวงหาความรู้ โดยการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าความรับผิดชอบต่อตนเองมีความสำคัญ และจำเป็นต้องปลูกฝังให้กับนักเรียน เพราะความรับผิดชอบต่อเปรียบเสมือนรากฐานสำคัญในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และความรับผิดชอบต่อเป็นลักษณะสำคัญของความเป็นพลเมืองดี มีลักษณะที่ช่วยให้การอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นไปอย่างราบรื่นและสงบสุข (จรรยา สุวรรณทัต และคนอื่น ๆ. 2521 : 24)

เนื่องจากผู้วิจัยเป็นศิษย์เก่าของโรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช และได้รู้จักอาจารย์ที่สอนที่โรงเรียนนี้เป็นอย่างดี จึงได้ทำการสัมภาษณ์ครูแนะแนว ครูผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์ วิชาภาษาไทย วิชาวิทยาศาสตร์ และวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 12 คน ในระดับช่วงชั้นที่ 4 พบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ส่วนใหญ่ไม่มีความรับผิดชอบต่อในงานที่ได้รับมอบหมาย มีพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียน ไม่เอาใจใส่ต่อการเรียน ไม่มีระเบียบวินัยในการเดินแถวในช่วงเปลี่ยนชั่วโมงเรียน ชอบหนีเรียน ไม่อ่านหนังสือและทบทวนบทเรียน การแบ่งเวลาเรียนไม่เหมาะสม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการสำรวจปัญหาเบื้องต้นโดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด สอบถามเกี่ยวกับปัญหาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 100 คน ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 35 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 33 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 32 คน ตอบคำถามปลายเปิด จำนวน 2 ข้อ ดังนี้

คำถามข้อที่ 1 ถามว่า “ขณะนี้นักเรียนคิดว่านักเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องใดบ้าง” ผลการสำรวจพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีปัญหาด้านการเรียนมากที่สุด จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 63 ได้แก่ เรียนไม่ทันเพื่อน และเรียนไม่เข้าใจ รองลงมาเป็นปัญหาด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 23 ได้แก่ ทำงานกลุ่มไม่ได้ เข้ากับเพื่อนได้ยาก และ ความคิดเห็นไม่ตรงกับเพื่อน และ อันดับสามปัญหาด้านเศรษฐกิจ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 14 ได้แก่ เงินไม่พอใช้ ต้องช่วยเหลือพ่อแม่ทำงาน

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีปัญหาด้านการเรียนมากที่สุด จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 79 ได้แก่ ไม่สนใจเรียนเท่าที่ควร เรียนไม่เข้าใจ ไม่ได้ทบทวนบทเรียน รองลงมาเป็นปัญหาด้านครอบครัว จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 15 ได้แก่ บิดามารดาหย่าร้าง ครอบครัวมีสมาชิกจำนวนมาก และอันดับสามเป็นปัญหาด้านเศรษฐกิจ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6 ได้แก่ เงินไม่พอใช้ และเป็นหนี้เพื่อน

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีปัญหาด้านการเรียนมากที่สุด จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 72 ได้แก่ ทำงานไม่เสร็จ ส่งงานไม่ทันตามกำหนด การบ้านเยอะ ไม่มีเวลาอ่านหนังสือเตรียมสอบ รองลงมาเป็นปัญหาด้านเศรษฐกิจ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 15 ได้แก่ ค่าใช้จ่ายสูง เงิน

ไม่พอใช้ และอันดับสามปัญหาด้านครอบครัว จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13 ได้แก่ พ่อแม่หย่าร้าง ต้องหาเลี้ยงครอบครัวเอง ครอบครัวมีสมาชิกจำนวนมาก

คำถามข้อที่ 2 ถามว่า “นักเรียนคิดว่าจากปัญหาข้อที่ 1 เกิดจากสาเหตุใด” ผลการสำรวจพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีปัญหาด้านการเรียน ตอบว่ามีสาเหตุจาก เนื้อหาวิชายากขึ้น และครูสอนเร็ว ปัญหาด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคลมีสาเหตุจาก เพื่อน ๆ ไม่ช่วยทำงาน เข้ากับเพื่อนไม่ได้ เพิ่งเข้ามาเรียนที่โรงเรียนนี้ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปัญหาด้านเศรษฐกิจ มีสาเหตุจาก ค่าใช้จ่ายสูง และ ใช้เงินฟุ่มเฟือย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีปัญหาด้านการเรียน ตอบว่ามีสาเหตุจาก เกิดจากขาดความรับผิดชอบ ได้แก่ การขาดความรับผิดชอบในการเรียน ไม่เอาใจใส่ในการเรียน เกียจคร้าน เนื้อหาวิชายาก อาจารย์สอนเร็ว และการบ้านเยอะ ปัญหาด้านครอบครัว มีสาเหตุจาก พ่อแม่ทะเลาะและหย่าร้าง ปัญหาด้านเศรษฐกิจ มีสาเหตุจาก ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ไม่มีการวางแผนการใช้จ่ายเงิน

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีปัญหาด้านการเรียน ตอบว่ามีสาเหตุจาก อาจารย์สอนเนื้อหาวิชา สอนเร็ว และการบ้านเยอะ ปัญหาด้านเศรษฐกิจมีสาเหตุจาก ใช้เงินเยอะ ชื้อของที่ไม่น่าจำเป็น ปัญหาด้านครอบครัว มีสาเหตุมาจาก พ่อแม่หย่าร้าง ต้องหาเลี้ยงครอบครัวเอง ครอบครัวมีสมาชิกจำนวนมาก

จากผลการสำรวจปัญหาเบื้องต้น ดังกล่าวสรุปได้ว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช น่าจะมีปัญหาด้านความรับผิดชอบในการเรียนมากที่สุด ดังที่เกษม ศิริสัมพันธ์ (2530 : 13) กล่าวว่า เมื่อนักเรียนที่ขาดความรับผิดชอบแล้ว พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ก็จะเกิดขึ้น คือ ไม่สนใจการเรียน ละเลยต่อการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียน การทำงาน ล่าช้าและไม่เสร็จตามเวลาที่กำหนด ซึ่งผู้เรียนที่มีความรับผิดชอบด้านการเรียนย่อมมีโอกาที่จะประสบความสำเร็จในการเรียนมากกว่าผู้เรียนที่ขาดความรับผิดชอบด้านการเรียน กรมสามัญศึกษา (2526 : 66-92) ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบด้านการเรียนว่า หมายถึง การศึกษาเล่าเรียนจนประสบความสำเร็จด้วยความขยันหมั่นเพียร อดทนเข้าห้องเรียน และส่งงานตรงตามเวลาที่นัดหมาย เมื่อมีปัญหาไม่เข้าใจบทเรียนก็พยายามศึกษาค้นคว้าซักถามให้เข้าใจ เมื่อทำแบบฝึกหัดผิดก็ยอมรับว่าทำผิดแล้วพยายามแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้อง

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจ ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน กับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช

2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช

3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร คณาจารย์ ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน โดยเป็นข้อมูลเบื้องต้นประกอบการกำหนดนโยบาย ในการจัดการด้านการพัฒนานักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้มีความรับผิดชอบในการเรียนมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2550 จำนวนทั้งสิ้น 544 คน เป็นนักเรียนหญิง 400 คน และนักเรียนชาย 144 คน ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 182 คน เป็นนักเรียนหญิง 120 คน และนักเรียนชาย 62 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 204 คน เป็นนักเรียนหญิง 143 คน และนักเรียนชาย 61 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 158 คน เป็นนักเรียนหญิง 137 คน และนักเรียนชาย 21 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ปีการศึกษา 2550 ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวนทั้งสิ้น 272 คน เป็นนักเรียนหญิง 200 คน และนักเรียนชาย 72 คน ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 91 คน เป็นนักเรียนหญิง 60 คน และนักเรียนชาย 31 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 102 คน เป็นนักเรียนหญิง 72 คน และนักเรียนชาย 30 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 79 คน เป็นนักเรียนหญิง 68 คน และนักเรียนชาย 11 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากประชากรที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (Yamane. 1967 : 886-887) โดยใช้ระดับชั้นและเพศ เป็นชั้น (Strata)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่
 - 1.1 ปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่
 - 1.1.1 เพศ
 - 1.1.2 ระดับชั้น
 - 1.1.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 1.1.4 บุคลิกภาพ
 - 1.1.5 นิสัยทางการเรียน
 - 1.1.6 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 1.2 ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่
 - 1.2.1 ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง
 - 1.2.2 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง
 - 1.2.3 ความคาดหวังของผู้ปกครอง
 - 1.3 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่
 - 1.3.1 ลักษณะทางกายภาพด้านการเรียน
 - 1.3.2 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู
 - 1.3.3 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความรับผิดชอบในการเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความรับผิดชอบในการเรียน หมายถึง การที่นักเรียนปฏิบัติหน้าที่ในการเรียนด้วยความละเอียดรอบคอบ มีความเพียรพยายาม เอาใจใส่ต่อการเรียน การเข้าห้องเรียนตรงเวลา การส่งงานที่ได้รับมอบหมายตรงตามเวลาที่กำหนด และพยายามปรับปรุงแก้ไขการทำงานให้ดีขึ้น เพื่อให้ประสบความสำเร็จด้านการเรียน

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียน หมายถึง สิ่งที่มีผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ซึ่งแบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 ปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่ เพศ ระดับชั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1.1 เพศ ได้แก่ เพศชาย และ เพศหญิง

2.1.2 ระดับชั้น ได้แก่

2.1.2.1 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

2.1.2.2 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

2.1.2.3 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

2.1.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งวัดจากระดับผลการเรียนเฉลี่ยสะสม (Grade Point Average) ในภาคเรียนที่ผ่านมา

2.1.4 บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะเฉพาะตัวของนักเรียนที่แสดงพฤติกรรมต่างๆ เพื่อตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมที่เผชิญ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ได้แบ่งตามแบบสำรวจการกระทำกิจกรรมของ เจนกินส์ (Jenkins' Activity Survey) โดยแบ่งเป็น 2 แบบ คือ

2.1.4.1 บุคลิกภาพแบบเอ ได้แก่ ลักษณะของนักเรียนที่รักความก้าวหน้า ชอบ ฝ่าฟันอุปสรรค มีความก้าวหน้า โกรธง่าย ชอบทำงานให้ประสบผลสำเร็จและสัมฤทธิ์ผล ชอบทำงานด้วยความรวดเร็ว และไม่ชอบการรอคอย

2.1.4.2 บุคลิกภาพแบบบี ได้แก่ ลักษณะของนักเรียนที่ค่อนข้างเฉื่อยชา จิตใจเยือกเย็น ทำงานไปเรื่อยๆ ไม่ชอบฝ่าฟันอุปสรรคต่างๆ อดทนและรอคอยได้

2.1.5 นิสัยทางการเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกอย่างสม่ำเสมอ เป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงความพอใจในการเรียน ได้แก่ การตั้งใจเรียน การแบ่งเวลาเรียน การทำการบ้าน การทบทวนและวางแผนในการเรียน

2.1.6 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความต้องการหรือความปรารถนาที่จะประสบความสำเร็จด้านการเรียน มีความมุ่งมั่น ไม่ย่อท้อ และพยายามที่จะผลักดันให้มีผลการเรียนดีขึ้นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่คาดหวังไว้

2.2 ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง และความคาดหวังของผู้ปกครอง ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.2.1 ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง หมายถึง รายได้ประจำของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองที่ดูแลนักเรียน คิดเป็นบาทต่อเดือน

2.2.2 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้ปกครองปฏิบัติต่อนักเรียน และพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติต่อผู้ปกครอง เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ดังนี้

2.2.2.1 พฤติกรรมที่ผู้ปกครองปฏิบัติต่อนักเรียน ได้แก่ การให้ความรัก ความห่วงใยนักเรียนอย่างใกล้ชิด การอบรมสั่งสอนอย่างมีเหตุผล ให้ความไว้วางใจและเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การให้คำปรึกษาแนะนำเมื่อนักเรียนมีปัญหา การส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนประสบความสำเร็จในด้านการเรียน

2.2.2.2 พฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติต่อผู้ปกครอง ได้แก่ การแสดงความรักและความเคารพผู้ปกครอง การช่วยผู้ปกครองทำงานบ้านและปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ผู้ปกครองกำหนดขึ้นด้วยความเต็มใจ การขอคำปรึกษาแนะนำเมื่อมีปัญหา การให้ผู้ปกครองรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ ของนักเรียนทั้งด้านการเรียนและด้านส่วนตัว และพยายามตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียน เพื่อให้ผู้ปกครองภูมิใจ

2.2.3 ความคาดหวังของผู้ปกครอง หมายถึง การรับรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับความคิดและการกระทำของผู้ปกครองที่มีต่อนักเรียน โดยต้องการให้นักเรียนตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียน มีความรับผิดชอบในการเรียน และมีความรับผิดชอบในตนเอง มีผลการเรียนที่ดี สามารถดูแลสุขภาพของตนเองได้ และมีความสำเร็จทางด้านการเรียน

2.3 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพด้านการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.3.1 ลักษณะทางกายภาพด้านการเรียน หมายถึง ลักษณะการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอนภายในโรงเรียน ได้แก่

2.3.1.1 สถานที่เรียน ได้แก่ ความสะอาดของอาคารเรียนและบริเวณโรงเรียน สภาพห้องเรียนเป็นระเบียบเรียบร้อย มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้สะดวก ไม่ร้อนอบอ้าวจนเกินไป ไม่มีเสียงรบกวน โต๊ะเก้าอี้มีจำนวนเพียงพอ ห้องเรียนมีขนาดเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน

2.3.1.2 สื่อและอุปกรณ์การเรียน ได้แก่ ความพร้อมของสื่อ และอุปกรณ์การเรียน ความทันสมัย มีคุณภาพในการใช้งานที่ดี และมีเพียงพอกับจำนวนนักเรียน

2.3.2 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู หมายถึง การปฏิบัติตนของนักเรียนต่อครู และการปฏิบัติตนของครูต่อนักเรียน เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.3.2.1 การปฏิบัติตนของนักเรียนต่อครู ได้แก่ การให้ความเคารพ เชื่อฟังคำสั่งสอน ปฏิบัติตามคำสั่งสอนของครู การตั้งใจเรียน และปรึกษาครูทั้งด้านส่วนตัวและด้านการเรียน

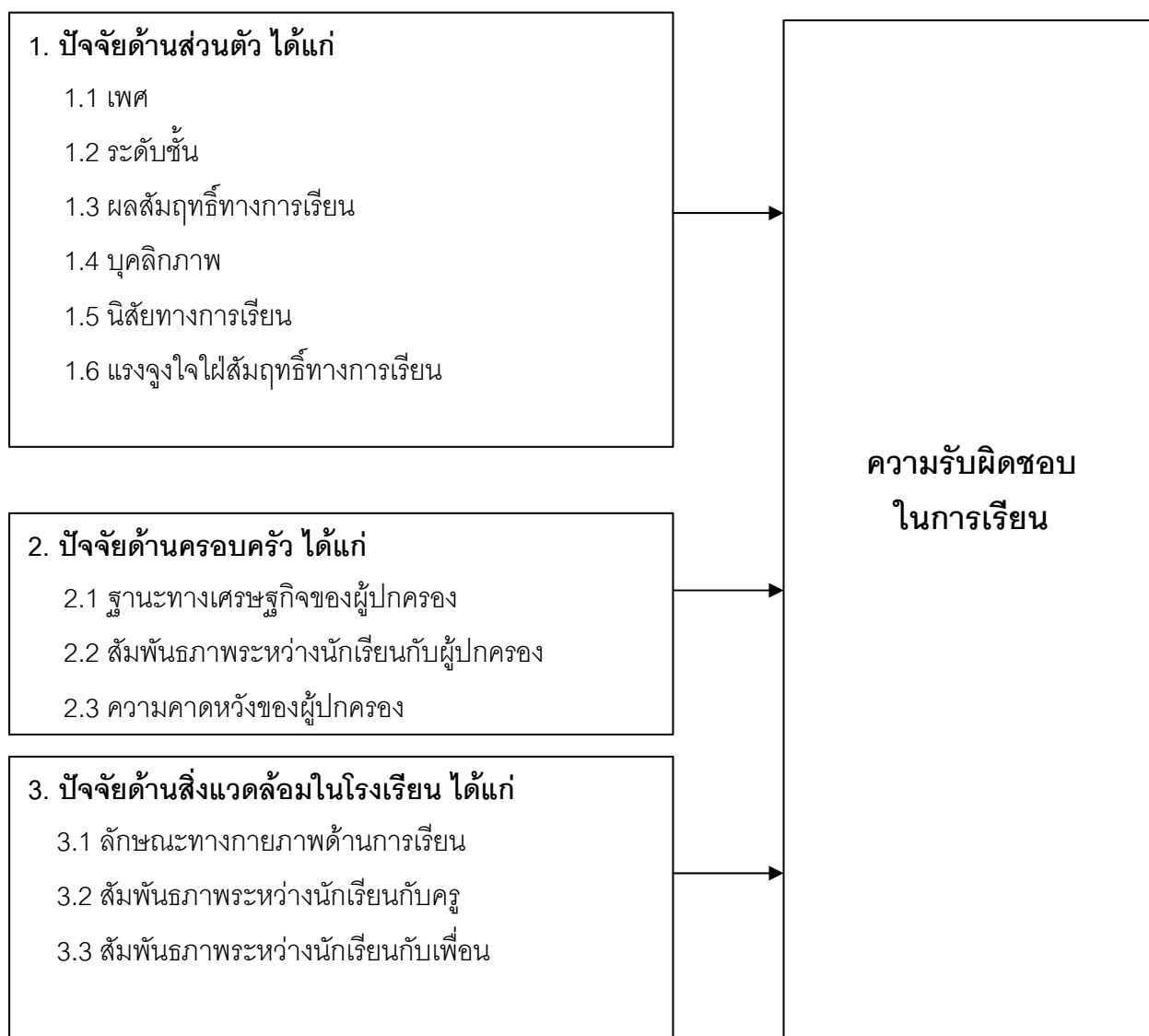
2.3.2.2 การปฏิบัติตนของครูต่อนักเรียน ได้แก่ การให้การดูแลเอาใจใส่นักเรียนทั้งในห้องและนอกห้องเรียน เข้าใจความรู้สึกและความต้องการของนักเรียน ให้ความอบอุ่นและความเป็นกันเอง ให้คำปรึกษาแก่นักเรียนต่อปัญหาทั้งทางด้านการเรียนและส่วนตัว

2.3.3 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนและเพื่อนปฏิบัติต่อกันด้านการเรียนทั้งในห้องและนอกห้องเรียน ได้แก่ การช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกัน การทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันในกลุ่มเพื่อนเพื่อให้เกิดความสำเร็จด้านการเรียน

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ปัจจัย 3 ด้าน คือ ปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่ เพศ ระดับชั้น แผนการเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง และความคาดหวังของผู้ปกครอง และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพด้านการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานในการวิจัย ดังนี้

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งครอบคลุมหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบในการเรียน
 - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบในการเรียน
 - 1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบในการเรียน
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความรับผิดชอบในการเรียน
 - 2.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพศ
 - 2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 2.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ
 - 2.4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิสัยทางการเรียน
 - 2.5 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
 - 2.6 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง
 - 2.7 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง
 - 2.8 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังของผู้ปกครอง
 - 2.9 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพด้านการเรียน
 - 2.10 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู
 - 2.11 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบในการเรียน

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบในการเรียน

1.1.1 ความหมายของความรับผิดชอบ

ดิกคินสัน (Dickinson. 1987 : 9-11) กล่าวว่า ความรับผิดชอบในการศึกษาเล่าเรียน หมายถึง การที่นักเรียนสามารถตัดสินใจในกระบวนการเรียนของตนเองได้ เช่น การตั้งจุดประสงค์ การเรียนรู้ การเลือกและการใช้วัสดุอุปกรณ์การเรียน การแบ่งเวลาการเรียน การประเมินผลการเรียน การเลือกทำกิจกรรม การเลือกพบบุคคลที่สามารถให้ความช่วยเหลือได้ การเข้าร่วมกลุ่ม เป็นต้น ซึ่งจะเป็นการตัดสินใจในพฤติกรรมดังกล่าวเป็นบางส่วนหรือทั้งหมดก็ได้

ฟลิปโป (Flippo. 1996 : 122) ได้สรุปความหมายของความรับผิดชอบไว้ว่าเป็นความผูกพันที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ และความสำเร็จนี้เกี่ยวข้องกับปัจจัย 3 ประการ คือ พันธะผูกพัน หน้าที่การงาน และวัตถุประสงค์

พระพุทธทาสภิกขุ (2520 : 376-377) กล่าวว่า ความรับผิดชอบ หมายถึง การยอมรับรู้แล้วกระทำการตอบสนองด้วยความสมัครใจต่อสิ่งที่ต้องทำ ในฐานะที่เป็นหน้าที่ของตน ไม่ใช่เพียงแค่คิดหรือรับรู้อยู่ในใจ

เชสเตอร์ (สเปซค พูลนอม. 2523 : 9 ; อ้างอิงจาก Chester. 1962) กล่าวว่า ความรับผิดชอบ หมายถึง สภาพทางอารมณ์ของบุคคลที่มีความรู้สึกเสียใจ ไม่พอใจเมื่อไม่ได้ในสิ่งอันควรหรือไม่ละเว้นในสิ่งอันควรเว้น เป็นความรู้สึกด้วยตนเองว่าสิ่งใดถูก สิ่งใดควรในเชิงศีลธรรม และคุณธรรมตามสภาพที่บุคคลเป็นสมาชิกอยู่ ผู้นำที่ดีย่อมยินดีรับผิดชอบเมื่อพลาดและเต็มใจรับคำตำหนิขณะเดียวกันเมื่อรับหน้าที่ใดมาแล้วจะบากบั่นทำหน้าที่นั้นอย่างดีที่สุดโดยไม่ทอดทิ้ง แม้จะมีอุปสรรคนานาประการมาเกี่ยวข้อง

กระทรวงศึกษาธิการ (2524 : 22) ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบไว้ว่า หมายถึง ความรู้สึกนึกในจิตใจ เมื่อทำอะไรหรือมีหน้าที่อะไรแล้วต้องทำให้สำเร็จและได้ผลดี และจะต้องรับผลที่เกิดขึ้นทั้งผิดและชอบ ไม่ใช่รับแต่ชอบอย่างเดียวแล้วโยนความผิดให้ผู้อื่น ผู้ปฏิบัติหน้าที่โดยสมบูรณ์เรียกว่า ผู้มีความรับผิดชอบ

จรรยา สุภาพ (2525 : 84) กล่าวว่า ความรับผิดชอบ หมายถึง การยอมรับรู้และสำนึกในการกระทำของตน ยอมรับผลแห่งการกระทำของตนด้วยความเต็มใจ ไม่ว่าจะเป็นผลดีหรือผลร้าย ไม่ว่าจะเป็นกระทำผิดหรือถูก ไม่ปัดความรับผิดชอบไปให้ผู้อื่น และพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ความรู้สึกรับผิดชอบนี้เป็นสิ่งเกื้อหนุนให้บุคคลปฏิบัติตามหน้าที่ของตน โดยไม่ต้องมีการบังคับ เข้มงวดจากบุคคลอื่น

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525 : 679) ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบไว้ว่า หมายถึง ยอมตามผลที่ดีหรือไม่ดีในกิจการที่ได้กระทำไป

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2526 : 32-92) ให้ความหมายของความรับผิดชอบไว้ว่า มีความมุ่งมั่นตั้งใจปฏิบัติหน้าที่การงานให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมายยอมรับผลการกระทำ และพยายามปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้นด้วยความมานะพากเพียรไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคใด ๆ

สุโท เจริญสุข (2528 : 45) ได้อธิบายไว้ว่า ความรับผิดชอบตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “Responsibility” ซึ่งมาจากคำ 2 คำ คือ “Response” และคำว่า “Ability” หมายถึง ความสามารถที่จะทำ จะแสดงออกมาเองให้เหมาะสมตามหน้าที่การงานที่ได้รับมอบหมายในสังคมอันเป็นไปตามหลักเกณฑ์ กฎ ระเบียบ วินัย ฯลฯ

สุพัตรา สุภาพ (2531 : 9) กล่าวว่า ความรับผิดชอบ หมายถึง การรู้จักหน้าที่ที่ตนต้องกระทำต้องปฏิบัติ ไม่คำนึงถึงสิทธิเพียงอย่างเดียว เช่น เป็นนักเรียนมีสิทธิที่จะมาเรียนหนังสือ ความรับผิดชอบของการเป็นนักเรียน คือ ต้องมาเรียนหนังสือสม่ำเสมอ ไม่หนีเรียนความรับผิดชอบจึงเป็นการกระทำที่พึงกระทำหรือควรกระทำตามสถานภาพของบุคคล

เอมอร กฤษณะรังสรรค์ (2537 : 7) ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบว่า หมายถึง การพยายามทำให้งานสำเร็จตามเป้าหมายด้วยความตั้งใจ เอาใจใส่ การปฏิบัติตามระเบียบ การวางแผนการทำงาน การยอมรับผลของการกระทำ ความเต็มใจของการปฏิบัติหน้าที่

จุรีรัตน์ นันทยทวิกุล (2538 : 24) กล่าวว่า ความรับผิดชอบ หมายถึง คุณลักษณะหนึ่งของบุคคลที่แสดงออกในลักษณะการตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่การงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเอาใจใส่ มีความละเอียดรอบคอบ มีการวางแผน มีความขยันหมั่นเพียรอดทน เพื่อให้งานนั้นบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ยอมรับผลการกระทำไม่ว่าจะเป็นผลดีหรือผลเสีย และพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

ขวัญดี ขำซอนสัตย์ (2542 : 21) ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบว่า เป็นคุณลักษณะหนึ่งของบุคคลที่แสดงออกในลักษณะของการมีความตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่การงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเอาใจใส่มีความละเอียดรอบคอบ มีการวางแผน มีความขยันหมั่นเพียรอดทนเพื่อให้งานนั้นบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ยอมรับผลการกระทำไม่ว่าจะเป็นผลดีหรือผลเสีย และพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

ถวิล จันทรสว่าง (2545 : 10) ได้กล่าวว่า ความรับผิดชอบหมายถึง การทำตามหน้าที่ ปฏิบัติตามกฎระเบียบ การงานตามที่ได้รับมอบหมาย การทำตามที่ได้พูดหรือได้ให้คำมั่นสัญญาไว้และการยอมรับในสิ่งที่ตนเองได้พูดหรือได้กระทำลงไป ทั้งในด้านที่เป็นผลดี และข้อบกพร่องต่าง ๆ ทุกครั้ง

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่า ความรับผิดชอบ หมายถึง การที่นักเรียนปฏิบัติหน้าที่ในด้านการเรียนด้วยความเอาใจใส่ มีความขยันหมั่นเพียร อดทนไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค รู้จักไตร่ตรองวางแผน มีความละเอียดลออสุขุม รอบคอบ รู้จักการวางแผนงาน และแบ่งเวลาในการเรียน การส่งงานที่ได้รับมอบหมายตรงเวลาที่กำหนด การปรึกษาครูเมื่อมีปัญหา และยอมรับผลการกระทำไม่ว่าจะเป็นผลดีหรือผลเสีย และพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขการทำงานให้ดีขึ้น

1.1.2 ประเภทความรับผิดชอบ

กรมสามัญศึกษา (2526 : 68-92) จำแนกความรับผิดชอบได้เป็น 4 ด้าน ดังนี้

(1) ความรับผิดชอบในการศึกษาเล่าเรียน หมายถึง การที่นักเรียนศึกษาเล่าเรียนจนประสบความสำเร็จตามที่มุ่งหมาย ด้วยความขยันหมั่นเพียร อดทน เข้าห้องเรียนและส่งงานที่ได้รับมอบหมายตรงตามเวลาที่นัดหมาย เมื่อมีปัญหาหรือไม่เข้าใจบทเรียนก็พยายามศึกษาค้นคว้า

ชักถามอาจารย์ให้เข้าใจ เมื่อทำแบบฝึกหัดผิดก็ยอมรับว่าทำผิด แล้วพยายามแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องด้วยตนเองอยู่เสมอ มีผลการเรียนผ่านในทุกวิชาทุกภาคเรียน

(2) ความรับผิดชอบต่อสถานศึกษา หมายถึง การที่นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา รักษาผลประโยชน์ เกียรติยศ ชื่อเสียงของสถานศึกษา ช่วยกันรักษาความสะอาดของสถานศึกษา ไม่ขีดเขียนโต๊ะเรียน ห้องน้ำ แต่งเครื่องแบบนักเรียนเรียบร้อย ไม่ทะเลาะวิวาทกับนักเรียนโรงเรียนอื่น คอยตักเตือนเพื่อนนักเรียนที่จะหลงผิด อันจะทำให้โรงเรียนเสียชื่อเสียง เมื่อโรงเรียนต้องการความร่วมมือหรือความช่วยเหลือก็เต็มใจให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนตามความสนใจและความสามารถของตน เพื่อสร้างชื่อเสียงให้กับโรงเรียน เช่น เป็นนักกีฬา นักแต่งคำขวัญเรียงความ และอื่น ๆ

(3) ความรับผิดชอบต่อครอบครัว หมายถึง การที่นักเรียนมีความตั้งใจช่วยเหลืองานต่าง ๆ ภายในบ้าน เพื่อแบ่งเบาภาระซึ่งกันและกันตามความสามารถของตน และรู้จักแสดงความคิดเห็น และปฏิบัติตนเพื่อความสุข และชื่อเสียงของครอบครัว ช่วยแก้ปัญหาการที่สมาชิกในครอบครัวไม่เข้าใจกัน เมื่อมีปัญหาที่ปรึกษาและให้พ่อแม่ทราบปัญหาของตนทุกเรื่อง ช่วยครอบครัวประหยัดไฟฟ้า น้ำ อาหาร สิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้าน

(4) ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง การที่นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนและสังคม บำเพ็ญประโยชน์และสร้างสรรค์ความเจริญให้ชุมชนอย่างเต็มความสามารถ ช่วยสอดส่องพฤติกรรมของบุคคลที่จะเป็นภัยต่อสังคม ให้ความรู้ ความสนุก เพลิดเพลินแก่ประชาชนตามความสามารถของตน ช่วยคิดและแก้ปัญหาต่าง ๆ ของสังคม เช่น ความสกปรก การรักษาสาธารณสุขสมบัติ และการรับบริการจากสถานบริการต่าง ๆ ของรัฐ

1.1.3 ความสำคัญของความรับผิดชอบ

กรมการศาสนา (2525 : 2) กล่าวว่า ความรับผิดชอบเป็นคุณลักษณะของคนไทยอีกอย่างหนึ่งที่จำเป็นต้องปลูกฝังให้กับคนไทยนอกจากความมีระเบียบวินัยความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันประหยัด เสียสละ ฯลฯ การปลูกฝังให้คนไทยมีสำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติก็เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะความรับผิดชอบเป็นลักษณะของความเป็นพลเมืองดี เป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้สังคมเป็นระเบียบและสงบสุข

ทองคูณ หงษ์พันธุ์ (2535 : 122) ได้กล่าวถึงอานิสงส์ของผู้ที่มีความรับผิดชอบไว้ว่า

1. ได้รับความเชื่อถือและไว้วางใจจากผู้อื่น
2. การงานสำเร็จเรียบร้อยได้ผลดี
3. เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง เพราะได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างถูกต้องครบถ้วน

4. เกิดความมั่นคงในสังคมและประเทศชาติ
5. สังคมและประเทศชาติสามารถพัฒนาไปสู่ความเจริญได้รวดเร็ว
6. มีความสะดวกสบายและร่มเย็นเป็นสุขเกิดขึ้นในสังคมและประเทศชาติ

อรรถวรณ นิยะโต (2536 : 51) กล่าวว่า ความรับผิดชอบเป็นสิ่งที่เกื้อหนุนให้ปฏิบัติงานสอดคล้องกับกฎจริยธรรมและหลักเกณฑ์ของสังคม โดยไม่ต้องมีการบังคับจากผู้อื่น ไม่ทำให้เป็นต้นเหตุของความเสื่อมและความเสียหายแก่ส่วนรวม ทำให้เกิดความก้าวหน้าสงบสุขเรียบร้อยแก่สังคม

อนุวัติ คุณแก้ว (2538 : 52) กล่าวว่า ความรับผิดชอบเป็นลักษณะหนึ่งที่มีความสำคัญมาก เพราะจะทำให้หน้าที่หรืองานที่มอบหมายให้รับผิดชอบประสบความสำเร็จและเสร็จตามเวลาที่กำหนด ซึ่งเป็นผลให้เป็นคนที่มีคุณภาพ ดังนั้นหลักสูตรในปัจจุบันจึงกำหนดให้มีการปลูกฝังและพัฒนาให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ

จินตนา ชนวิบูลย์ชัย (2540 : 81-82) กล่าวว่า ความรับผิดชอบเป็นคุณลักษณะทางจริยธรรมที่สำคัญประการหนึ่ง ผู้ที่มีความรับผิดชอบจะสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ด้วยความสงบสุข เพราะบุคคลแต่ละบุคคลย่อมต้องมีบทบาทหน้าที่ที่จะต้องกระทำมากมายถ้าทุกคนในสังคมมีความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตนเป็นอย่างดีแล้วก็จะก่อให้เกิดความสันติสุขและความเจริญก้าวหน้าในชีวิต ในประเทศที่ความเจริญทางเทคโนโลยีก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วเช่นนี้ยังต้องการบุคลากรที่มีความรับผิดชอบอย่างยิ่ง ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งในปัจจุบันความเจริญทางเทคโนโลยี ซึ่งเป็นการพัฒนาด้านวัตถุ ทั้ง ๆ ที่การพัฒนาทางด้านจริยธรรมนั้น ที่มีความจำเป็นไม่น้อยกว่าความเจริญทางวัตถุจึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาสังคมมากขึ้น การให้ความสำคัญในการพัฒนาด้านจิตใจนั้นจะพิจารณาได้ว่ายังไม่สามารถพัฒนาได้รวดเร็วดังเช่นการพัฒนาเทคโนโลยี ดังนั้น การพัฒนาจริยธรรมด้านความรับผิดชอบจึงมีความสำคัญมาก

จากเอกสารดังกล่าว สรุปได้ว่า ความรับผิดชอบเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นต้องปลูกฝังหรือเสริมสร้างให้กับนักเรียน ทั้งนี้เพราะบุคคลที่มีความรับผิดชอบจะมีความเพียรพยายามอดทน ตั้งใจ ทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ อีกทั้งลักษณะนิสัยและทัศนคติของบุคคลที่มีความรับผิดชอบ เป็นเครื่องผลักดันให้บุคคลปฏิบัติตามระเบียบ เคารพสิทธิผู้อื่น ทำตามหน้าที่ของตน และมีความซื่อสัตย์สุจริต อีกทั้งความรับผิดชอบเป็นสิ่งที่เกื้อหนุนให้บุคคลปฏิบัติงานสอดคล้องกับกฎจริยธรรมและหลักเกณฑ์ของสังคม เป็นเหตุให้เกิดความก้าวหน้าสงบสุข เรียบร้อยแก่สังคม และประเทศชาติย่อมพัฒนาไปได้อย่างรวดเร็ว เนื่องมาจากบุคคลในชาติมีความรับผิดชอบ

1.1.4 ลักษณะของบุคคลที่มีความรับผิดชอบ

แซนฟอร์ด (Sanford. 1970 : 65) ได้อธิบายลักษณะของผู้ที่มีความรับผิดชอบว่า สามารถปฏิบัติหน้าที่การงาน หน้าที่ทางสังคม หน้าที่อันพึงปฏิบัติต่อตนเอง ต่อบิดามารดา ญาติพี่น้อง บุคคลทั่วไป และต่อประเทศชาติอย่างดีที่สุดเต็มความสามารถ

กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2522 : 10) ได้กล่าวถึงลักษณะของผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อตนเองไว้ว่า เป็นผู้ตรงต่อเวลา รู้จักหน้าที่ของตน รู้จักคุ้มครองตนเอง รู้จักควบคุมความประพฤติของตน และรู้จักรักษาสุขภาพอนามัย

สาโรช บัวศรี (2522 : 129) ได้อธิบายถึงลักษณะของผู้ที่มีความรับผิดชอบว่า ได้แก้ไขใส่ใจต่อหน้าที่การงานอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อผลงานนั้น ๆ ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่โดยไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตัว เคารพต่อระเบียบกฎเกณฑ์และมีวินัยในตน มีอารมณ์หนักแน่นเมื่อเผชิญกับอุปสรรค รู้จักหน้าที่และการกระทำตามหน้าที่เป็นอย่างดี มีความเพียรพยายาม มีความละเอียดรอบคอบ ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ ปรับปรุงงานในหน้าที่ให้ดีขึ้นทั้งของตนเอง และสังคมตรงต่อเวลา และยอมรับผลการกระทำของตน

อรทัย โสภา (2533 : 45-46) กล่าวถึงลักษณะของบุคคลที่มีความรับผิดชอบว่าจะเป็นคนที่มีลักษณะตรงต่อเวลา มีความละเอียดรอบคอบ รู้จักหน้าที่ มีความเพียรพยายามเคารพต่อระเบียบกฎเกณฑ์และมีวินัยในตนเอง มีความซื่อสัตย์ ยอมรับความผิดพลาด มีอารมณ์หนักแน่น ไม่ปดงาน ชอบช่วยเหลือผู้อื่น มีความคิดริเริ่ม

จวีรัตน์ นันทยทวิกุล (2538 : 4-5) สรุปลักษณะของบุคคลที่มีความรับผิดชอบไว้ดังนี้

1. มีความเอาใจใส่ หมายถึง ลักษณะของพฤติกรรมที่แสดงถึงการปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจจริง โดยมุ่งมั่นที่จะผลักดันให้ประกอบกิจกรรมด้วยความสนใจ เต็มใจทำงานอย่างสม่ำเสมอ มีจุดมุ่งหมายปลายทาง มีใจจดจ่อ มีสมาธิเพื่อให้งานในหน้าที่ของตนหรืองานที่ได้รับมอบหมายเสร็จเรียบร้อย ติดตามผลงาน ไม่ละเลยทอดทิ้งหรือหลีกเลี่ยงและหาทางป้องกันไม่ให้เกิดความบกพร่องเสื่อมเสียในงานที่ตนรับผิดชอบอยู่

2. มีความละเอียดรอบคอบ หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมที่แสดงถึงการรู้จักใคร่ครวญในงานที่ทำ เพื่อให้ถูกต้องและสมบูรณ์ รู้จักคิดก่อนทำว่างานนั้นจะมีผลดีหรือผลเสียอย่างไรบ้าง วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่จะเกิดขึ้นและหาทางป้องกันไว้ล่วงหน้าและเมื่อทำงานเสร็จแล้วต้องตรวจทานดูว่าถูกต้องเรียบร้อยดีหรือยัง

3. มีความขยันหมั่นเพียร หมายถึง ความพยายามอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ได้ผลสำเร็จในงานที่ทำและทำด้วยความกระตือรือร้น เอาใจใส่อย่างต่อเนื่อง ไม่ชอบอยู่เฉยหรือว่างงานริเริ่มงาน แสวงหางานใหม่ ๆ อยู่เสมอ

4. มีความอดทน หมายถึง ความสามารถของร่างกายความคิดและจิตใจที่

จะทนต่อการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ให้นาน ๆ จนทำให้สำเร็จได้โดยไม่คำนึงถึงอุปสรรคใด ๆ มีร่างกายแข็งแรง มีจิตใจเข้มแข็ง ควบคุมตนเองได้ดีเมื่อเกิดความเหนื่ออ่อนหรือเกียจคร้าน

5. ความตรงต่อเวลา

6. มีการปรับปรุงงานของตนให้ดียิ่งขึ้น หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมที่แสดงถึงการติดตามผลงานที่ได้ทำไปแล้ว ถ้าไม่ดีก็ต้องพยายามแก้ไขปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น

นภดล ภาณุวิเชียร (2540 : 70-71) กล่าวถึงลักษณะพฤติกรรมหลักที่แสดงถึงความรับผิดชอบว่าประกอบด้วยพฤติกรรมหลัก 5 ประการ คือ

1. ตระหนักถึงความสำคัญของหน้าที่ ประกอบด้วยพฤติกรรมต่าง ๆ คือ

1.1 รับผิดชอบต่อสิ่งที่กระทำ

1.2 ยอมรับว่าหน้าที่เป็นสิ่งที่ต้องทำ

1.3 รู้สึกชอบต่อการกระทำหน้าที่

1.4 รู้สึกว่าหน้าที่ของตนเป็นสิ่งสำคัญ

2. ทำหน้าที่ด้วยความเต็มใจโดยไม่ต้องมีการบังคับ มีพฤติกรรมดังนี้

2.1 สมารถใจทำหน้าที่

2.2 ควบคุมตนเองได้

3. ทำหน้าที่ด้วยความตั้งใจ เอาใจใส่ พฤติกรรมส่วนนี้มีพฤติกรรมเสริม คือ

3.1 วางแผนในการทำหน้าที่ของตน

3.2 มีระเบียบวินัย

3.3 มีความซื่อสัตย์

3.4 มีความละเอียดรอบคอบ

3.5 มีสติ

4. ทำหน้าที่อย่างต่อเนื่องจนเสร็จงาน พฤติกรรมส่วนนี้มีพฤติกรรมเสริม คือ

4.1 มีความอดทน

4.2 มีความเพียร

4.3 มีการเตรียมการและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

4.4 มีมนุษยสัมพันธ์

4.5 รักษาสุขภาพให้แข็งแรง

5. ยอมรับผลการกระทำของตน ประกอบด้วยพฤติกรรม ดังนี้

5.1 ติดตามผลการกระทำของตน

5.2 มีเหตุผล

5.3 ปรับปรุงการกระทำของตน

สุทธิพงษ์ บุญผดุง (2541 : 7) กล่าวถึงบุคคลที่มีลักษณะความรับผิดชอบ ไว้ 4 ลักษณะ ได้แก่

1. มีวินัยในตนเอง
2. มีความกระตือรือร้น
3. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
4. มีความขยันหมั่นเพียร

จากเอกสารดังกล่าว สรุปได้ว่า ความรับผิดชอบเป็นคุณลักษณะพื้นฐานที่สำคัญที่ทำให้บุคคลประสบความสำเร็จในการเรียนและการทำงาน บุคคลที่มีความรับผิดชอบจะมีความตั้งใจในการปฏิบัติงาน มีความเพียรพยายาม อดทนไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีความปรารถนาที่จะทำงานให้ดีขึ้น มีการวางแผนในการทำงาน มีความละเอียดรอบคอบ รู้จักตั้งจุดมุ่งหมายในการทำงานและสามารถปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

1.1.5 การปลูกฝังความรับผิดชอบ

เฮอร์ล็อก (Hurlock 1978 : 244) กล่าวว่า การพัฒนาความรับผิดชอบให้กับเด็กควรจะเริ่มด้วยการให้ทำงานที่ง่าย ๆ ก่อน เพื่อให้เด็กเกิดความเชื่อมั่นในตนเองมีประสบการณ์ในการทำงานด้วยตนเองและต้องใช้เวลาในการฝึกความรับผิดชอบเป็นระยะเวลานานพอสมควร

ประดินันท์ อุปรนัย (2530 : 217-218) ได้กล่าวถึงการปลูกฝังความรับผิดชอบ โดยการฝึกให้เด็กมีความรับผิดชอบนั้น พ่อแม่ควรมีหลักสำคัญที่พึงปฏิบัติ 7 ประการ ดังนี้

1. ทำความเข้าใจกับพัฒนาการของเด็กในแต่ละวัย เพื่อจะได้มีแนวโน้มในการประมาณความสามารถที่จะรับผิดชอบของเด็กได้ และคอยสังเกตว่าเด็กพยายามที่จะทำอะไรด้วยตัวของเขาเอง หรือพยายามที่จะช่วยพ่อแม่เมื่อใด เพื่อจะได้เริ่มต้นสนับสนุนแนะแนวทางให้เขาทำในสิ่งนั้น ๆ ได้ทันที

2. ตระหนักว่าช่วงเวลาสำคัญของการสอนให้เด็กเกิดความรับผิดชอบได้ดีที่สุดคือช่วงเวลาที่เด็กแสดงให้เห็นว่าเต็มใจ และพร้อมที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตัวเองเป็นครั้งแรก และเมื่อถึงเวลานั้นจึงปล่อยให้ช่วยตัวเอง แม้เด็กจะยังทำไม่ได้ดีในครั้งแรก ๆ แต่การได้มีโอกาสฝึกทำบ่อย ๆ จะทำให้ดีขึ้นและทำจนกลายเป็นกิจนิสัย ซึ่งทำให้เกิดความรับผิดชอบที่จะทำต่อไปโดยถือเป็นภารกิจที่พึงกระทำ

3. พยายามที่จะรู้ด้วยการสังเกตอยู่เสมอ ๆ ว่าเมื่อใดเด็กพร้อมที่จะมีความรับผิดชอบมากขึ้น เพื่อจะได้ปล่อยให้รู้จักที่จะรับผิดชอบต่อสิ่งนั้น ๆ เพิ่มขึ้น

4. ฝึกความรับผิดชอบไปพร้อม ๆ กับการฝึกให้เด็กมีความเคารพเชื่อฟังพ่อแม่ เพราะการเคารพเชื่อฟังพ่อแม่จะเป็นพื้นฐานในการสร้างวินัยให้กับเด็ก ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เด็กมีความรับผิดชอบ ทั้งนี้ เพราะการเชื่อฟังพ่อแม่คือ การที่เด็กต้องพยายามควบคุมความต้องการของตนเองให้เป็นไปตามความต้องการของพ่อแม่ อันเป็นการฝึกควบคุมตนเองเบื้องต้นจนเมื่อเด็กเกิดความเคยชินกับการเชื่อฟังพ่อแม่ ในที่สุดเด็กก็จะเกิดความเคยชินต่อการควบคุมความต้องการของตนเอง

5. สร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการร่วมมือกันในการทำงาน มีการให้อภัย มีการใช้เหตุผล และพยายามให้เด็กรู้ว่าพ่อแม่ไว้วางใจตัวเด็กเพื่อให้ได้พัฒนาความรับผิดชอบควบคู่ไปกับการเชื่อมั่นในตนเอง

6. ควรยอมรับในความผิดที่ตนทำ ไม่ลังเลที่จะกล่าวคำขอโทษ เพื่อเด็กจะได้รู้สึกว่าการทำผิดพลาดเป็นเรื่องธรรมดาที่เกิดขึ้นได้ และแก้ไขได้

7. พี่ตระหนักระลึกถึงอยู่เสมอว่า เด็กจะเคารพเชื่อฟังพ่อแม่อย่างจริงจัง และมีความรับผิดชอบถ้าพ่อแม่เป็นคนมีเหตุผลและเป็นคนมีความรับผิดชอบ ฉะนั้น การกระทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็ก จึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง

เสรี อินทร์คง (2535 : 58) ได้สรุปข้อเสนอแนะในการปลูกฝังความรับผิดชอบต่อหน้าที่การทำงานของบุคคลว่า ควรฝึกให้มินิสัยรับผิดชอบตั้งแต่ในวัยเด็กทั้งทางบ้านและทางโรงเรียน โดยเริ่มให้ทำงานง่าย ๆ เหมาะสมกับวัย และความสามารถของแต่ละบุคคล และเมื่อมอบหมายให้ทำแล้ว ก็ควรให้เด็กได้รับผิดชอบอย่างเต็มที่ มีประสบการณ์ในการทำงานด้วยตนเอง เพื่อให้เด็กเกิดความเชื่อมั่น หัดไม่ให้เกิดความรับผิดชอบในหน้าที่การทำงานของตนให้แก่ผู้อื่น ให้ทำงานสำเร็จเป็นขั้นเป็นอัน โดยไม่ละทิ้งงานที่ทำไว้แล้ว ชี้แจงให้เด็กรู้จักขอบเขตหน้าที่การทำงานของตนว่ามีอะไรบ้าง เพื่อมิให้ไปก้าวก่ายงานของคนอื่น ๆ และต้องมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น ซึ่งสิ่งทั้งหมดนี้จะเป็นการปลูกฝังให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่การทำงาน

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา (2539 : 2-3) ได้กล่าวถึงหลักในการพัฒนานักเรียนในด้านความรับผิดชอบไว้ ดังนี้

1. โรงเรียนจะต้องมีนโยบายที่จะพัฒนานักเรียนให้มีคุณธรรมอย่างชัดเจน และนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างจริงจัง
2. การพัฒนานักเรียนให้มีคุณธรรมใดก็ตามต้องดำเนินการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ความคิด ความรู้สึก และการปฏิบัติไปพร้อม ๆ กัน
3. สอดแทรกคุณธรรมไปกับการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม และการดำเนินชีวิตประจำวัน
4. บรรยากาศสิ่งแวดล้อมและแบบอย่างที่ดีเอื้อต่อการปลูกฝังสร้างเสริมให้มีคุณธรรม
5. บุคลากรทุกฝ่ายทั้งในบ้าน วัด โรงเรียน และชุมชนร่วมพัฒนานักเรียน
6. หลักวิชา ทฤษฎี และเทคนิคอย่างหลากหลาย เป็นปัจจุบันในการพัฒนานักเรียน
7. การปลูกฝังสร้างเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียนต้องทำอย่างต่อเนื่องเป็นระบบและนำผลมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาต่อไป

จากเอกสารที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การปลูกฝังความรับผิดชอบต่อหน้าที่เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องเสริมสร้างตั้งแต่วัยเด็กทั้งที่บ้านและโรงเรียน โดยเริ่มให้ทำงานง่าย ๆ ที่เหมาะสมกับวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล เมื่อมอบหมายให้ทำแล้ว ก็ควรให้เด็กได้รับผิดชอบอย่าง

เต็มทีเพื่อให้มีประสบการณ์ในการทำงานด้วยตนเอง ซึ่งจะเป็นพื้นฐานในการพัฒนาตนเองให้มีความรับผิดชอบทั้งในการเรียนและการทำงาน

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบในการเรียน

1.2.1 งานวิจัยต่างประเทศ

บัตเตอร์เวิร์ท (Butteworth. 1974 : 2044) ได้ศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน เจตคติต่อโรงเรียน ความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ความรับผิดชอบต่อตนเองผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและเจตคติต่อโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และนักเรียนมีความสามารถทั่วไปสูงมีความรับผิดชอบต่อตนเองสูงกว่านักเรียนที่มีความสามารถทั่วไปต่ำ

สมาร์ท (Smart.1976 : 536-537) ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก และสัมพันธภาพที่มีต่อครอบครัว พบว่า ความรับผิดชอบจะเริ่มต้นในวันเด็กและพัฒนาสู่วัยรุ่นและผู้ใหญ่ และพบว่า เด็กหญิงจะมีความรับผิดชอบสูงกว่าเด็กผู้ชาย

เบคอน (Bacon. 1989 : 1289-A) ศึกษาพบว่า นักเรียนจะแสดงความรับผิดชอบในการเรียนด้วยคุณลักษณะ 6 ประการ คือ

1. การทำกิจกรรมการเรียน
2. การเชื่อฟังครู
3. การตั้งใจเรียน
4. การเรียนหรือการศึกษาค้นคว้า
5. การพยายามเรียน
6. การทำงานที่ได้รับมอบหมายหรือที่เลือกกระทำ

ชินเนอร์รี (Chinnery. 2004 : 12821-A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โดยมุ่งอธิบายลักษณะของจริยธรรมดังกล่าว โดยมีนักเรียนจากโรงเรียนในอเมริกาเหนือที่ก่อตั้งมานานกว่า 100 ปี เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยพิจารณาด้านความคิดหรือพฤติกรรมทางจริยธรรมเกี่ยวกับคุณลักษณะทางการศึกษาด้านความรับผิดชอบ พบว่า การสร้างจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียนนั้น ครูต้องกำหนดเค้าโครงการสอนและนำไปใช้ในการเรียนการสอน

1.2.2 งานวิจัยในประเทศ

พรชัย รอดสมจิตร (2527 : 67-68) ได้ศึกษาความสำคัญในความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ และที่อยู่ในครอบครัวปกติในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษา อายุ 6-12 ปี ที่อยู่ในครอบครัวปกติในกรุงเทพมหานคร กับเด็กที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ จำนวน 450 คน ผลการศึกษาพบว่าเด็ก

นักเรียนที่อยู่ในครอบครัวปกติ มีความสำนึกในความรับผิดชอบต่อตนเองในเรื่องการเรียน มีความ
อดทนขยันหมั่นเพียร เคารพเชื่อฟังครู และอดทนต่ออุปสรรคสูงกว่าเด็กที่อยู่ในสถานสงเคราะห์
ของกรมประชาสงเคราะห์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเด็กนักเรียนที่อยู่ในครอบครัว
ปกติ มีความสำนึกในความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อสังคมสูงขึ้นตามระดับอายุ 6-12 ปี

วิวัฒน์ รักษาเคน (2531 : 79-81) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสำนึกในความ
รับผิดชอบและความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น
ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความสำนึกในความรับผิดชอบแตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนชายและนักเรียน
หญิงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยว่านักเรียนหญิงมีความสามารถในการ
แก้ปัญหาสูงกว่านักเรียนชาย

นภดล ภวนะวิเชียร (2540 : ง) ศึกษาค่านิยมด้านความรับผิดชอบของนักเรียนระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้นที่ได้รับการสร้างเสริมด้วยกระบวนการที่พัฒนาตามแนวคิดของไอเซ็นและแรทส์
ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการเสริมสร้างค่านิยมที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปสร้างเสริมค่านิยม
เป้าหมายให้แก่เด็กนักเรียนได้ โดยพบว่านักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมตามกระบวนการที่พัฒนาขึ้น มี
พัฒนาการในค่านิยมด้านความรับผิดชอบมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วม กิจกรรมดังกล่าวทั้งใน
ด้านความรู้ ความรู้สึกที่ดี และพฤติกรรมที่แสดงถึงค่านิยมนั้น

กษิมา วิริยะ (สุวารินทร์ โรจน์ขจรนภาลย์. 2547 : 18 ; อ้างอิงจาก กษิมา วิริยะ
2526) ศึกษาความคิดรวบยอดเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งพาตนเอง ความขยันหมั่นเพียร
และความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 ในเขตการศึกษา 8 ผลการศึกษาพบว่า
นักเรียนมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง ความขยันหมั่นเพียรและ
ความรับผิดชอบอยู่ในระดับที่พึงประสงค์แต่มีบางความคิดรวบยอดที่อยู่ในระดับไม่พึงประสงค์
ได้แก่ การใช้ความรู้ความสามารถของตนในด้านการศึกษา การทำงานโดยไม่เลื่องงานและไม่ดูถูก
งานที่สุจริต การตรงต่อเวลาในการนัดหมาย และการยอมรับรับผิดชอบในการกระทำของในงานที่ได้รับ
มอบหมาย นักเรียนชายและหญิงมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งพาตนเอง
ความขยันหมั่นเพียรและความรับผิดชอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียน
ที่ผู้ปกครองมีระดับเศรษฐกิจสังคมแตกต่างกัน มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐานดังกล่าว
ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนนักเรียนชายและหญิง และสภาพเศรษฐกิจสังคมของ
ผู้ปกครองไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันต่อความคิดรวบยอดเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง
ความขยันหมั่นเพียรและความรับผิดชอบ

จากงานวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่า ความรับผิดชอบด้านการเรียนเป็นคุณลักษณะที่
สำคัญที่ส่งผลให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในด้านการเรียน ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีความรับผิดชอบ
ด้านการเรียนดี จะมีความตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียนขยันอ่านหนังสือและทบทวนบทเรียน รู้จัก
แบ่งเวลาในการเรียน และพยายามศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียน

2.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพศ

2.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเพศ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 801) ได้ให้ความหมายของ “เพศ” ว่า หมายถึง ลักษณะที่รับรู้ หมายถึง ลักษณะที่รู้ว่าเป็นหญิงหรือชาย ส่วนเวบสเตอร์ (ระวีวรรณ วุฒิประสิทธิ์. 2526 : 11-12 ; อ้างอิงจาก Webster's dictionary.1976 : 2081) กล่าวว่าเพศ หมายถึง

1. การแบ่งสิ่งมีชีวิตโดยเฉพาะมนุษย์ออกเป็นเพศชาย หรือเพศหญิง
2. ลักษณะโครงสร้างของร่างกายของสิ่งมีชีวิตซึ่งเกิดจากการสืบพันธุ์ของมารดาโดยการแยกและการรวมกันของโครโมโซม จนแสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงเป็นชายหรือหญิง

3. ขอบเขตของพฤติกรรมระหว่างบุคคลโดยเฉพาะระหว่างชาย หญิง โดยเกี่ยวข้องโดยตรงกับการอยู่ร่วมกัน

ความแตกต่างระหว่างเพศนั้น เด็กจะเริ่มเรียนรู้บทบาททางเพศจากบิดามารดาในระยะแรก จากเพื่อนในระยะต่อมา และเด็กจะมีการเรียนรู้การแสดงบทบาทตามเพศ ตามวัฒนธรรมของสังคม เช่น เพศหญิง จะต้องมีการแสดงออกเหมือนแม่ มีความสุภาพ เก็บตัว ควบคุมกริยาได้ดีกว่าเพศชาย

2.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพศ

2.1.2.1 งานวิจัยต่างประเทศ

บัตเตอร์เวิร์ท (วิวัฒน์ รักษาเคน 2531 ; อ้างอิงจาก Butterwarfh.1974 : 2043) ได้ศึกษาความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 600 คน โดยสุ่มจากโรงเรียนต่าง ๆ ในแคลิฟอร์เนียก็พบว่า นักเรียนหญิงมีความรับผิดชอบสูงกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

โฮมสตอร์ม และคนอื่น ๆ (Holmstrom&other &1978 1-202) ได้ศึกษาอาการเจ็บป่วยทางจิต และสุขภาพจิตของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยฟินแลนด์ เป็นเวลา 3 ปี และได้รายงานในปี 1978 พบว่า ความเจ็บป่วยทางจิตมีมากขึ้นตามอายุ เพศชายจะมีมากกว่าเพศหญิง

มังก์ส์ (Nurmi. 1991 : 21 ; citing Monds. 1968) ได้ศึกษาการมองอนาคตของนักศึกษาชาวเดนมาร์ก จำนวน 1,424 คน มีอายุระหว่าง 14-21 ปี ผลการศึกษาพบว่า วัยรุ่นมีความสนใจในเรื่องการเรียน การประกอบอาชีพ และอนาคตของครอบครัวที่อาศัยอยู่มาก โดยเด็กชายสนใจในเรื่องการเรียนและการประกอบอาชีพมาก ในขณะที่เด็กหญิงสนใจเกี่ยวกับอนาคตของ

ครอบครัวยและการแต่งงานมาก เด็กชายยังมีความสนใจเกี่ยวกับนโยบายและความเปลี่ยนแปลงทางสังคมอีกด้วย

2.1.2.2 งานวิจัยในประเทศ

สุจิตร์ ศิริรัตน์ (2522 : 106) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสร้างแบบสำรวจนิสัยและทัศนคติในการเรียนระดับอุดมศึกษาพบว่า นักศึกษาหญิงมีนิสัยและทัศนคติในการเรียนดีกว่านักศึกษาชายเนื่องจากเพศหญิงเป็นเพศที่ได้รับการรับการอบรมเลี้ยงดูให้อยู่ในกรอบประเพณี มีแนวโน้มที่จะเชื่อฟังปฏิบัติตามคำสั่งสอนและมีความรับผิดชอบสูงจึงส่งผลให้มีนิสัยและทัศนคติในการเรียนดีไปด้วย

วรรณ ปุณฺณโชติ (2528 : 198-199) ได้ศึกษาพฤติกรรมการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพในระดับมหาวิทยาลัยพบว่า นักศึกษาหญิงมีพฤติกรรมการเรียนสูงกว่านักศึกษาชายในพฤติกรรม การเขียน การทำการบ้าน ทำรายงานทันกำหนด จัดเตรียมอุปกรณ์การเรียนมาพร้อมเสมอ เป็นต้น

สุชาดา มัสโอติ (ขวัญฤดี ขำซ้อนสัตย์. 2542 : 27 ; อ้างอิงจาก สุชาดา มัสโอติ. 2528) ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของนักศึกษาตามการรับรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงพบว่านักศึกษาชายมีการรับรู้ตามแนวบทบาทในการใช้สติปัญญาสูงกว่านักศึกษาหญิงในด้านการเรียนและทำงานตามรูปแบบหรือแนวคิดของตนเอง ชอบค้นคว้าด้วยตนเองมากกว่าที่จะเข้าฟังบรรยายแต่นักศึกษาหญิงมีพฤติกรรมตามแนวบทบาททางวิชาการและเป็นการศึกษาสูงกว่านักศึกษาชาย คือเข้าฟังบรรยายสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง โดยไม่ขาดเรียน เมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัยในวิชาเรียน มักจะชวนช่วยศึกษาหาความกระจ่างด้วยการเข้าพบอาจารย์เป็นการส่วนตัว

จากงานวิจัยในและต่างประเทศที่กล่าวมาชี้ให้เห็นว่าเด็กหญิงและเด็กชายมีความรับผิดชอบในการเรียนต่างกัน และมีแนวโน้มว่าเด็กหญิงจะมีความรับผิดชอบสูงกว่าเด็กชายทั้งในสังคมไทยและต่างประเทศ

2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2.1.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

อัจฉรา สุขารมณ และอรพินท์ ชูชม (2530 : 10) กล่าวว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ขนาดของความสำเร็จที่ได้จากการทำงานที่ต้องอาศัยความพยายามจำนวนหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการกระทำที่อาศัยความสามารถร่างกายหรือสมอง ดังนั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงเป็นขนาดของความสำเร็จที่ได้จากการเรียน โดยอาศัยความสามารถเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล ตัวที่บ่งชี้ถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอาจได้มาจากกระบวนการที่ไม่ต้องอาศัยการทดสอบ (Nontestig Procedures) เช่น จากการสังเกต หรือการตรวจการบ้าน หรืออาจอยู่ในรูปของเกรดที่

ได้ที่โรงเรียน ซึ่งต้องอาศัยกรรมวิธีที่ซับซ้อนและช่วงเวลาในการประเมินอันยาวนาน หรืออีกวิธีหนึ่งอาจวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั่วไป (Published Achievement Tests) จะพบว่าการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่นิยมใช้กันทั่วไป มักอยู่ในรูปของเกรดที่ได้จากโรงเรียน เนื่องจากให้ผลที่เชื่อถือได้มากกว่า อย่างน้อยก่อนการประเมินผลการเรียนของนักเรียน ครูจะต้องพิจารณาองค์ประกอบอื่น ๆ อีกหลาย ๆ ด้าน จึงย่อมดีกว่าการแสดงความดีใจ ความล้มเหลว หรือความสำเร็จทางการเรียนจากการทดสอบนักเรียนด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั่ว ๆ ไปเพียงครั้งเดียว

พีระยุธ สันตะวัน (2533 : 36) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสำเร็จ ความสมหวังในด้านการเรียน ที่รวมทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถและทักษะทางด้านวิชาการของแต่ละบุคคล ที่ประเมินได้จากแบบทดสอบ หรือการทำงานที่ได้รับมอบหมาย และผลของการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้น จะทำให้แยกกลุ่มของนักเรียนที่ถูกประเมินออกเป็นระดับต่าง ๆ เช่น สูง กลาง และต่ำ เป็นต้น

จิราภรณ์ เมืองพรวน (2538 : 24) ได้กล่าวว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะ และสมรรถภาพด้านต่าง ๆ ของสมองที่พัฒนาขึ้นหลังจากการเรียนวิชาต่าง ๆ โดยพิจารณาจากคะแนนสอบหรือผลงานที่ครูมอบหมายให้ หรือจากทั้งสองอย่าง

กูด และคนอื่น ๆ (สุวารินทร์ โรจน์ขจรนภลัย. 2547 : 20 ; อ้างอิงจาก Good and others. 1973) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ (Achievement) ว่าหมายถึง ความสำเร็จ (Accomplishment) ความคล่องแคล่วความชำนาญในการใช้ทักษะหรือการประยุกต์ใช้ความรู้ต่าง ๆ ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Academic Achievement) หมายถึง ความรู้หรือทักษะอันเกิดจากการเรียนรู้ในวิชาต่าง ๆ ที่ได้เรียนมาแล้ว ซึ่งได้จากผลการทดสอบของครูผู้สอน หรือผู้รับผิดชอบในการสอนหรือทั้งสองอย่างรวมกัน

จากเอกสารดังกล่าวสรุปได้ว่า องค์ประกอบที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประกอบด้วย ความพร้อมทางด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญาของผู้เรียน สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน และสิ่งแวดล้อมในครอบครัว

2.2.1.2 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

บลูม (สุวารินทร์ โรจน์ขจรนภลัย. 2547 : 21 ; อ้างอิงจาก Bloom.1976) กล่าวว่าสิ่งที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมี 3 ตัวแปรดังนี้

1. พฤติกรรมด้านความรู้และความคิด (Cognitive Entry Behaviors)

หมายถึง ความรู้ความสามารถและทักษะต่าง ๆ ของผู้เรียนที่มีมาก่อน

2. คุณลักษณะทางจิตใจ (Affective Entry Characteristics) หมายถึง

แรงจูงใจที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความอยากเรียน เกิดความอยากเรียนรู้ในสิ่งใหม่ ๆ ได้แก่ ความสนใจในวิชาที่เรียนทัศนคติต่อเนื้อหาวิชาและสถาบัน การยอมรับความสามารถของตัวเอง เป็นต้น

3. คุณภาพการเรียนการสอน (Quality of Instruction) หมายถึง

ประสิทธิภาพการเรียนการสอนที่นักเรียนจะได้รับ ได้แก่ คำแนะนำการปฏิบัติและแรงเสริมของผู้สอนที่มีต่อผู้เรียน

จากเอกสารดังกล่าวสรุปได้ว่า องค์ประกอบที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประกอบด้วย ความพร้อมทางด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญาของผู้เรียน สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน และสิ่งแวดล้อมในครอบครัว

2.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2.2.1 งานวิจัยต่างประเทศ

ริงเนสส์ (สุวรินทร์ โรจน์จรรยาภ้อย. 2547 : 22 ; อ้างอิงจาก Rintness.1968) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสุขภาพจิตภายในโรงเรียนกับนักเรียนเกรด 9 พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่อมีปัญหาทั้งทางด้านครอบครัวและในโรงเรียน นอกจากนี้ยังมีพฤติกรรม คือ ขัดขืน มีความพลุ่งพล่านทางอารมณ์ และมีอาการทางโรคประสาทมากกว่าพวกที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงเพราะนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะเป็นคนที่มีความรับผิดชอบ ควบคุมตนเองได้ เข้าสังคมได้ดี และมีความอดทนทางด้านอารมณ์และจิตใจ

2.2.2.2 งานวิจัยในประเทศ

สืบศักดิ์ สาร (2521 : 44-44) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้ในวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างกลุ่มที่มีความรับผิดชอบต่างกัน โดยการเรียนจากชุดการเรียนด้วยตนเอง และจากการสอนปกติ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่มีความรับผิดชอบสูงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ชุดการเรียนด้วยตนเองสูงกว่านักเรียนที่มีความรับผิดชอบต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าสิ่งที่ส่งผลต่อการเรียนรู้โดยใช้ชุดการเรียนด้วยตนเองเป็นอย่างมาก ก็คือ ความรับผิดชอบของผู้เรียน

สมโชค พลุนวม (2533 : 22-45) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างความซื่อสัตย์กับความรับผิดชอบ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มัธยมศึกษาปีที่ 2 และมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า ความรู้สึกรับผิดชอบและความซื่อสัตย์มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อแยกตามเพศแล้ว นักเรียนหญิงมีความรับผิดชอบและความซื่อสัตย์สูงกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อแยกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความรับผิดชอบและความซื่อสัตย์สูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะเป็นคนที่มีความรับผิดชอบ เข้าสังคมได้ดี และควบคุมอารมณ์ตนเองได้ดี ส่วนเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มักเป็นคนขี้เกียจ มีความสัมพันธ์ที่ไม่ดีกับคนอื่น วิตกกังวล สับสน วุ่นวายใจ

2.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

2.3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

2.3.1.1 ความหมายของบุคลิกภาพ

มอริส (Morris. 1979 : 628) ได้ให้ความหมายของบุคลิกภาพ หมายถึง รูปแบบของคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ประจำตัวของบุคคลเกี่ยวกับพฤติกรรม อารมณ์ แรงจูงใจ ความคิด เจตคติ ฯลฯ

กันยา สุวรรณแสง (2531 : 15) ให้ความหมายของบุคลิกภาพคือ ลักษณะโดยส่วนรวมของแต่ละบุคคล ซึ่งมีอิทธิพลต่อความรู้สึกของผู้พบเห็น

ศรีเรือน แก้วกังวาล (2536 : 5) ให้ความหมายของบุคลิกภาพ คือ ลักษณะเฉพาะตัวของบุคคลในด้านต่าง ๆ ทั้งส่วนภายนอก ที่มองเห็นชัดเจน เช่น รูปร่าง หน้าตา กริยา มารยาทการแต่งตัว วิธีการพูดจา การนั่งยืน และส่วนภายในที่มองเห็นได้ยาก เช่น สติปัญญา ความถนัดลักษณะทางอารมณ์ ความใฝ่ฝัน ค่านิยม ความสนใจ ปรัชญาชีวิต

อลพอร์ท (จรรยา เกษศรีสังข์. 2537 : 11-15 ; อ้างอิงจาก Allport. 1967) ได้อธิบายว่า บุคลิกภาพ เป็นระบบการเคลื่อนไหวของอินทรีย์ที่อยู่ภายในจิตใจบุคคล และเป็นตัวกำหนดลักษณะนิสัย (Traits) ประจำตัวของบุคคลนั้นทั้งหมด

แมคคอนเนล (สุวรินทร์ โรจน์ขจรนภาลัย. 2547 : 23 ; อ้างอิงจาก Maconnell. 1974 : 610) กล่าวว่าบุคลิกภาพเป็นลักษณะนิสัยที่บุคคลคิดและแสดงออก เพื่อใช้ในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม เช่น ค่านิยม แรงจูงใจ

จากความหมายของบุคลิกภาพดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่า บุคลิกภาพ หมายถึงลักษณะนิสัย ที่รวมกันเป็นแบบฉบับของแต่ละบุคคล ซึ่งแสดงออกมาในลักษณะของพฤติกรรมที่แสดงถึงการมีเอกลักษณ์ของตนเอง โดยแสดงออกทางด้านภาษาถ้อยคำ และภาษาท่าทาง อันเป็นผลเนื่องมาจากพันธุกรรม สิ่งแวดล้อม และการเรียนรู้

2.3.1.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ

กาญจนา คำสุวรรณ (2524 : 194-195) กล่าวว่า ประสบการณ์ที่เกิดจากการเรียนรู้ทางสังคมที่ส่งผลต่อบุคลิกภาพนั้น แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. ประสบการณ์ร่วมทางวัฒนธรรม เป็นประสบการณ์ที่มีผลให้บุคลิกภาพแตกต่างกัน ซึ่งเกิดจากความเชื่อ ทศนคติ ประเพณี และคำสอนของสังคมนั้น ๆ
2. ประสบการณ์เฉพาะตัว เป็นอิทธิพล ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู ของบิดามารดาผู้ปกครองที่แตกต่างกัน มีผลให้บุคคลมีบุคลิกภาพไม่เหมือนกัน ผู้ที่ได้รับการเลี้ยงดูที่เหมาะสม ได้รับความรัก เอาใจใส่ดูแล ให้กำลังใจ ก็จะพัฒนาบุคลิกภาพไปในทิศทางเหมาะสม มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีเหตุผลและมองโลกในแง่ดี ในขณะที่ผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละ

ละเลยหรือเข้มงวด จะมีบุคลิกภาพไปในทิศทางตรงกันข้าม มีความก้าวร้าว ไม่ไวใจคน หวาดระแวง และมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสังคม

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530 : 44) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ ประกอบด้วยพันธุกรรม สิ่งแวดล้อม และช่วงเวลาในชีวิตของบุคคล กล่าวคือ

1. พันธุกรรม สิ่งถ่ายทอดทางพันธุกรรม ส่วนมากเป็นลักษณะทางกายภาพ เช่นความสูงต่ำ ลักษณะเส้นผม สีของผิว ชนิดของโลหิต โรคภัยไข้เจ็บบางชนิด และข้อบกพร่องทางร่างกายบางชนิด เช่น ตาบอดสี ศีรษะล้าน นิ้วเกิน มือติดกัน เป็นต้น ซึ่งลักษณะทางกายเหล่านี้เป็นอิทธิพลของพันธุกรรมที่มีต่อบุคลิกภาพของแต่ละบุคคลทั้งสิ้น

2. สิ่งแวดล้อม มีอิทธิพลต่อการพัฒนาของมนุษย์ทั้งพัฒนาการทางกาย ทางจิต และบุคลิกภาพ คือ บุคคลอื่น ๆ รอบตัวเรา ครอบครัว กลุ่มคน และวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมที่เป็นมนุษย์คนอื่น ๆ จะมีอิทธิพลอย่างมากต่อการพัฒนาทางบุคลิกภาพ ทัศนคติ และพฤติกรรมทางสังคมมนุษย์

3. ช่วงเวลาในชีวิตของบุคคล แสดงถึง ระดับพัฒนาการทางร่างกายและจิตใจ อันเกิดจากอิทธิพลร่วมระหว่างพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และระยะสำคัญของพัฒนาการของมนุษย์ส่วนมากจะอยู่ในช่วงชีวิตเด็กเป็นส่วนใหญ่

ฉลอง ภิรมณ์รัตน์ (2531 : 29-30) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพมี 2 ปัจจัยใหญ่ ๆ คือ

1. องค์ประกอบด้านพันธุกรรม เป็นการถ่ายทอดยีนส์จากพ่อ แม่ หรือบรรพบุรุษไปสู่ลูกหลาน ได้แก่ ลักษณะทางด้านรูปร่าง หน้าตา ท่าทาง ผิวพรรณ อารมณ์ ตลอดจนระบบประสาท และเลือด เป็นลักษณะที่ติดตัวมาแต่เกิด

2. องค์ประกอบทางด้านสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติและสภาพวัฒนธรรม ประเพณี กฎเกณฑ์ ระเบียบต่าง ๆ ในสังคมที่บุคคลเกี่ยวข้องอยู่ เป็นผลให้เกิดการเรียนรู้ และปรับตัวให้สมกับสภาพแวดล้อมนั้น ๆ ได้แก่ ดินฟ้าอากาศ ที่อยู่อาศัย อาหาร ตลอดจนที่อยู่ใกล้ชิด องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมนี้มีผลให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ส่งผลให้บุคลิกภาพของคนแตกต่างกัน

กันยา สุวรรณแสง (2533 : 9) กล่าวว่า บุคลิกภาพเป็นผลรวมของพันธุกรรมกับสิ่งแวดล้อมซึ่งผลจากพันธุกรรมที่มีต่อบุคลิกภาพมักจะเป็นลักษณะของบุคลิกภาพที่เกี่ยวข้องกัน รูปร่าง ลักษณะทางกายและสิ่งแวดล้อม มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพอันเกิดจากการรับรู้ และการเรียนรู้ทางสังคม

จากเอกสารที่กล่าวไว้แล้วข้างต้น สรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพแบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. ปัจจัยทางพันธุกรรม ซึ่งเป็นการถ่ายทอดทางยีนส์จากพ่อแม่หรือบรรพบุรุษ ซึ่งเป็นลักษณะทางกายภาพ เช่น ลักษณะสีของผม สีของตา โรคภัยไข้เจ็บบางชนิด

2. ปัจจัยทางสภาพแวดล้อม ได้แก่การอบรมเลี้ยงดู การคบหาเข้าสมาคมของ

บุคคล ดังพระพุทธศาสนาว่า คบคนเช่นไรก็เป็นคนเช่นนั้น การรับรู้และการเรียนรู้เป็นต้น มีอิทธิพลต่อการพัฒนาของมนุษย์ทั้งพัฒนาการทางกาย ทางจิต และบุคลิกภาพ กล่าวคือสภาพแวดล้อมรอบตัวเรามีอิทธิพลต่อการพัฒนาทางบุคลิกภาพ ทัศนคติ และพฤติกรรมทางสังคมมนุษย์

2.3.1.3 ประเภทของบุคลิกภาพ

ฟริตแมนและโรสแมน (Friedman and Roseman. 1974 : 164) สรุปลักษณะของบุคลิกภาพแบบ เอ และบุคลิกภาพแบบ บี ไว้ดังนี้

บุคลิกภาพแบบ เอ (Type A Behavior Pattern Personality) หมายถึง บุคลิกภาพเร่งรีบ ชอบการแข่งขันและก้าวร้าว ชอบทำงานให้ได้มาก ๆ ในเวลาน้อย ๆ มีความรู้สึกวุ่นวายตลอดเวลาผ่านไปอย่างรวดเร็ว มีความมานะพยายามในความพยายามทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งให้ประสบความสำเร็จ ชอบฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผล ชอบทำงานด้วยความรวดเร็วทนไม่ได้ออกกำลังกายมาก มีความต้องการพักผ่อนน้อยกว่าคนอื่น และรู้สึกถูกกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกโกรธและก้าวร้าวได้ง่าย

บุคลิกภาพแบบ บี (Type B Behavior Pattern Personality) หมายถึง บุคลิกภาพที่มีความผ่อนคลาย ไม่รีบร้อนไม่ก้าวร้าว มีลักษณะอื่น ๆ ชอบการพักผ่อน และดำเนินชีวิตแบบง่าย ๆ ไม่ชอบฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ ในการทำงาน และไม่ชอบทำงานในเวลาอันรีบด่วน

เครซเมอร์ (Samuel. 1981 : 190-191 ; Citing Kretschmer. 1921) เห็นว่าบุคลิกภาพของคนขึ้นอยู่กับรูปร่างลักษณะ จึงแบ่งบุคลิกภาพของคนตามรูปร่างหรือโครงสร้างทางสรีระวิทยา สอดคล้องกัน 3 ประเภท คือ

1. ประเภทที่มีร่างกายอ้วนเตี้ย คอโต ร่างกายมีไขมันมาก พุงยื่น (Pygmy หรือ Endomorphy) คนประเภทนี้เป็นคนชอบแสวงหาความสบาย ไม่รีบร้อน ชอบสังคมสนุกสนาน รื่นเริง โกรธง่ายหายเร็ว และกินจุ

2. ประเภทที่มีรูปร่างผอมสูง ตัวยาว แขนยาว อ่อนแอ (Ectomorphy) คนประเภทนี้มีลักษณะเคร่งขรึม เอาการเอางาน มีความเครียดทางอารมณ์เป็นนิจ ชอบสันโดษไม่เข้าสังคม

3. ประเภทที่มีรูปร่างสูงใหญ่ แข็งแรง เต็มไปด้วยกล้ามเนื้อ ร่างกายแข็งแรง ชอบออกกำลังกาย (Athletic หรือ Mesomorphy) คนประเภทนี้มักทำอะไรแปลก ๆ ชื่นชอบ ไม่ค่อยมีความทุกข์ร้อน ไม่เคยพูดถึงความเป็นความตาย สนุกสนานอยู่เสมอ

จุง (Hergenhahn. 1990 : 58-85 ; citing Jung. n.d.) ได้พิจารณามโนทัศน์บุคลิกภาพของคนโดยยึดถือสังคมเป็นหลัก เขาได้แบ่งบุคลิกภาพของคนออกเป็น 2 ประเภท

1. บุคลิกภาพแบบเก็บตัว (Introvert) เป็นคนที่ไม่ชอบยุ่งเกี่ยวกับผู้อื่น เคร่งครัด ต่อระเบียบแบบแผนมีมาตรการและกฎเกณฑ์ที่แน่นอนในการควบคุมอุปนิสัยของตนเอง เชื่อตัวเอง และการกระทำทุกอย่างที่มักจะขึ้นอยู่กับตนเองเป็นใหญ่ บุคคลประเภทนี้จะผูกพันกับตนเอง มากกว่าที่จะผูกพันกับสังคมหรือบุคคลอื่น

2. บุคลิกภาพแบบแสดงตัว (Extrovert) เป็นคนเปิดเผย คึกคัก ร่าเริง ปรับตัว ได้ดีในสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ มีความเชื่อมั่นในตนเองบนรากฐานของเหตุผลและความจริง

2.3.1.4 ประวัติความเป็นมาของการศึกษาบุคลิกภาพแบบ เอ และ บุคลิกภาพแบบ บี

บุคลิกภาพแบบ เอ เป็นบุคลิกภาพที่ค้นพบในราวปี ค.ศ. 1960 อันเนื่องมาจาก นายแพทย์โรสแมน (Roseman) ได้เริ่มสังเกตผู้ป่วยโรคหัวใจว่ามีบุคลิกภาพบางอย่างที่แปลกไป จากคนอื่น ๆ จากการสังเกตเหตุการณ์บางอย่างในคลินิกโรคหัวใจของเขา พบว่า แก้วอี้ที่ผู้ป่วย โรคหัวใจมานั่งตรวจนั้นจะมีรอยสักเฉพาะตรงขอบแก้วอี้เท่านั้น แสดงว่าคนไข้ส่วนใหญ่ของเขานั่ง แต่ตรงขอบแก้วอี้ ซึ่งทำให้เขาคิดว่าคนเช่นนี้จะต้องเป็นคนรีบร้อน เพราะคนที่ทำอะไรรีบเร่ง มัก นั่งแก้วอี้แค่ตรงขอบแก้วอี้ จะได้ลุกขึ้นได้รวดเร็ว คล้ายกับเป็นลักษณะความพร้อมที่จะเคลื่อนไหว ได้ทันที จากความคิดนี้ทำให้เขาคิดว่า น่าจะมีบุคลิกภาพบางอย่างที่เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิด โรคหัวใจ ซึ่งสอดคล้องกับการสังเกตของเขาอีกว่า ผู้ป่วยโรคหัวใจบางคนไม่มีปัจจัยเสี่ยง (Risk Factor) ที่เคยเชื่อกันว่าเป็นสาเหตุสำคัญของโรคหัวใจเลย เพราะแต่เดิมนั้นพบว่า การมีคอ เรสเตอรอลสูง ความดันโลหิตสูง การสูบบุหรี่ การเป็นเบาหวาน และความอ้วน เป็นปัจจัยที่เสี่ยงต่อ การเกิดโรคหัวใจ ดังนั้น เขาจึงใช้เวลานาน 8 ปี ในการร่วมกันศึกษาและวิจัยบุคลิกภาพชนิดหนึ่ง ซึ่งต่อมาเขาใช้ชื่อว่า บุคลิกภาพแบบ เอ และบุคลิกที่มีบุคลิกภาพตรงกันข้าม เรียกว่า บุคลิกภาพ แบบ บี การค้นพบบุคลิกภาพแบบ เอ นั้น ถือว่าเป็นการค้นพบที่สำคัญ เพราะบุคลิกภาพแบบ เอ มีปัจจัยเสี่ยงกว่าปัจจัยกายภาพทุกปัจจัย ถ้าเปรียบเทียบระหว่างผู้ป่วยโรคเบาหวาน โรคความ ดันโลหิตสูง หรือโรคไขมันในหลอดเลือดสูงกับคนที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ แล้วคนที่มีบุคลิกภาพ แบบ เอ มีปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคหัวใจมากที่สุด (จรรยา เกษศรีสังข์. 2537 : อ้างอิงจาก รังสิต ห่มระฤก. 2532)

2.3.1.5 การวัดบุคลิกภาพแบบ เอ และบุคลิกภาพแบบ บี

แบบวัดบุคลิกภาพแบบ เอ และบุคลิกภาพแบบ บี ในปัจจุบันนี้มี 3 แบบ (จรรยา เกษศรีสังข์. 2537 : 15 ; อ้างอิงจาก Friedman and Rosman. 1964) คือ

แบบวัดที่ 1 แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง (Structured Interview : SI) แบบ สัมภาษณ์นี้ ประกอบด้วยข้อคำถาม 25 ข้อ เป็นการถามโดยมุ่งหวังให้ผู้ตอบรายงานพฤติกรรม ตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ทำให้คนที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ ไม่สามารถทนได้ เช่น สถานการณ์ที่

ทำให้เกิดความโกรธ สถานการณ์ที่ทำให้มีการแข่งขันอย่างมาก แบบสัมภาษณ์นี้เป็นการวัดการ แสดงออกทางด้านกายภาพ

แบบวัดที่ 2 มาตรการวัดลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ ของเฟรมมิงแฮม (Framingham Type A Scales : FTAS) เป็นแบบวัดรายงานของตนเองเช่นเดียวกับแบบที่หนึ่งประกอบด้วยข้อ คำถาม 10 ข้อ วัดทางด้านแรงขับมุ่งสัมฤทธิ์ วัดความรู้สึกว่าเวลาในการทำงานผ่านไปอย่าง รวดเร็ว และการวัดความรู้สึกกดดันในการทำงาน

แบบวัดที่ 3 แบบสำรวจการกระทำของเจนกินส์ (Jenkins Activity Survey หรือ JAS) เป็นแบบสอบถามที่ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 20 ข้อ บุคคลที่ได้คะแนนจากแบบวัดนี้ สูงเป็นคนที่บุคลิกภาพแบบ เอ โดยกลุ่มบุคคลนี้รายงานว่า มีความรู้สึกที่เวลาผ่านไปอย่าง รวดเร็วทำงานด้วยความรีบเร่ง ไม่ย่อท้อต่อความอ่อนล้าหรือการทำงานที่ประสบความล้มเหลว นอกจากนี้ยังรายงานว่าตนเองทำงานหนักและมีความต้องการผลสัมฤทธิ์มากกว่า โดยเฉพาะกลุ่ม ตัวอย่างที่อยู่ในวัยผู้ใหญ่ รายงานว่ามีความต้องการความก้าวหน้าในอาชีพ มีความตั้งใจเพิ่ม สถานภาพอาชีพให้สูงขึ้น

2.3.1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

2.3.1.6.1 งานวิจัยต่างประเทศ

เคลลี และฮูสตัน (Kelly & Houston.1985) ได้ศึกษาบุคลิกภาพแบบเอและ แบบบี จำแนกตามความแตกต่างด้านลักษณะชีวิตสังคม ภูมิหลัง และการทำงาน กลุ่มตัวอย่างเป็น หญิงที่ทำงานนอกบ้าน จำนวน 200 คน โดยแบ่งกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม ผลการศึกษาพบว่า หญิงที่ ทำงานนอกบ้านมีลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ มีระดับการศึกษาสูงกว่า ระดับสถานภาพทางอาชีพ สูงกว่า มีชั่วโมงการทำงานมากกว่า มีปริมาณที่ทำงานมากกว่า มีความสับสนในบทบาทการ ทำงาน ความเครียดในการทำงานและต้องการประสบการณ์การทำงานมากกว่าบุคคลที่มีลักษณะ บุคลิกภาพแบบ บี

ไคลเออร์ และไวต์เนอร์ (Kleiwer & Weidner.1987 : 204) ได้ศึกษาเรื่อง บุคลิกภาพแบบ เอ และระดับความมุ่งมั่น โดยศึกษาจากการตั้งเป้าหมายของความสำเร็จของเด็ก และผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่าง เป็นเด็กชาย จำนวน 32 คน และเด็กหญิงจำนวน 41 คนมีอายุระหว่าง 9-12 ปี โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นเด็กที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบเอ และแบบบี พบว่า เด็กทั้งสองกลุ่มได้ตั้งเป้าหมายความสำเร็จแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่พฤติกรรมในการ ทำงานของเด็กที่มีบุคลิกภาพแบบเอ จะทำงานสำเร็จมากกว่า และมีความเพียรพยายาม เพื่อให้ ประสบความสำเร็จมากกว่า

สตรูบ และโบลันด์ (อัจฉรา วงศ์วัฒนมงคล. 2533 : 19-20 ; อ้างอิงจาก Strube and Boland) ได้ทำการทดลองเพื่อรับรู้สาเหตุของการกระทำ และความเพียรในการทำงาน

ของบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบเอ และแบบบี ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มที่มีบุคลิกภาพแบบเอ มีความเชื่อมั่นในความสำเร็จในการทำงานมากกว่าล้มเหลว

ชาวทซ์ และคณะ (ปิยาภรณ์ กิจอุดมทรัพย์. 2539 : 24 ; อ้างอิงจาก Schwarty ; & others.1986) ได้ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมของบุคคลที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบเอ และบี ที่ประสบความสำเร็จในสถานการณ์ที่ไม่มีผู้ใดเคยประสบความสำเร็จ และในสถานการณ์ที่มีบางคนประสบความสำเร็จ ผลการศึกษาพบว่า คนที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบเอ มีความมุ่งหวังความสำเร็จในสถานการณ์ที่มีโอกาสประสบความสำเร็จได้ แต่จะไม่เอาตัวไปผูกมัดกับงานที่ไม่มีโอกาสประสบความสำเร็จในการทำงานมากกว่าล้มเหลว ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างความยากของงานกับความเพียรในการทำงานนั้น พบว่า มีความสัมพันธ์กันทางลบ กล่าวคือ ถ้างานมีความยากมากขึ้น บุคคลจะมีความเพียรในการทำงานลดลง แต่จะมีความเพียรในการทำงานที่ยากปานกลางแต่บุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบบี นั้น มีความเชื่อถือในความสำเร็จและความล้มเหลวไม่ต่างกัน ส่วนความยากของงาน และความเพียรพยายามมีความสัมพันธ์กันทางบวก

2.3.1.6.2 งานวิจัยในประเทศ

ชมพูท พงษ์ศิริ (2535 : 73-74) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2,3 และ 4 วิทยาลัยพยาบาลกาชาดไทย กรุงเทพมหานคร จำนวน 230 คน ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 มีความวิตกกังวลสูงกว่านักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 และ 4 และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 มีความวิตกกังวลต่ำที่สุด ส่วนนักศึกษาที่มีบุคลิกภาพแบบเอ จะมีความวิตกกังวลสูงกว่านักศึกษาที่มีบุคลิกภาพแบบบี

ศิริลักษณ์ ดันชัยสวัสดิ์ (2535 : 62-63) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความเครียดของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลสงขลานครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า พยาบาลส่วนใหญ่ที่มีบุคลิกภาพแบบบี มีระดับความเครียดอยู่ในระดับปานกลาง และพยาบาลที่มีบุคลิกภาพต่างกันมีความเครียดต่างกัน โดยพยาบาลที่มีบุคลิกภาพแบบเอ มีความเครียดสูงกว่าพยาบาลที่มีบุคลิกภาพแบบบี ปัจจัยส่วนบุคคลอื่นในการปฏิบัติงานด้านโครงสร้างและบรรยากาศองค์กรมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเครียด บุคลิกภาพและกลยุทธ์การเผชิญปัญหาไม่มีความสัมพันธ์กับความเครียด

จรรยา เกษมศรีสังข์ (2537 : 105-107) ได้ศึกษาวิธีเผชิญปัญหาของนักเรียนนายร้อยตำรวจ พบว่านักเรียนนายร้อยที่มีบุคลิกภาพแบบเอ มีวิธีการเผชิญปัญหาแบบสู้ปัญหา ยกเว้นวิธีการเผชิญปัญหาด้านการเรียนภาคปฏิบัติ ส่วนนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพแบบบี มีวิธีการเผชิญปัญหาด้านต่าง ๆ แบบรวมยอม

จากงานวิจัยทั้งต่างประเทศและในประเทศดังที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า บุคลิกภาพแบบเอ จะมีความเพียรพยายาม มีความตั้งใจสูงในการทำงาน มุ่งมั่นในการทำงาน มีความเชื่อมั่นในการทำงาน และจะมีความวิตกกังวลในการทำงานสูง กว่าบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบบี เพราะลักษณะของบุคคลที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบเอ จะเป็นคนร่าเริง และก้าวร้าว ชอบทำงาน ให้ได้มาก ชอบแข่งกับเวลาและกับผู้อื่น มีความมานะพยายามในการทำงาน ชอบฝ่าฟันอุปสรรค ต่าง ๆ เพื่อประสบความสำเร็จ สำหรับบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบบี จะมีความเครียดในการทำงานต่ำกว่า ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบบีเป็นบุคคลที่มีบุคลิกภาพที่มีความผ่อนคลาย ไม่ร่าเริง และไม่ก้าวร้าว มีลักษณะเรื่อย ๆ เฉื่อย ๆ ชอบการพักผ่อนดำเนินชีวิตแบบง่าย ๆ และไม่ชอบฝ่าฟันอุปสรรคในการทำงาน เมื่อบุคคลมีบุคลิกภาพที่แตกต่างกันก็就会有ความรับผิดชอบที่ต่างกัน ด้วย ดังนั้นองค์ประกอบด้านบุคลิกภาพทั้งสองแบบน่าจะมีอิทธิพลต่อความรับผิดชอบในการทำงาน กลุ่มของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ

2.4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิสัยทางการเรียน

2.4.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิสัยทางการเรียน

จาโคโบวิทส์ (Jakobovits.1971 : 150) กล่าวว่า นิสัยทางการเรียนเป็นองค์ประกอบหนึ่งของยุทธวิธีการเรียน ซึ่งเป็นองค์ประกอบในตัวผู้เรียน

อีเซนค, อาโนลด์ และไมล์ลี (Eysenck,Arnold & Meili. : 1972 : 40) ได้ให้ความหมายของนิสัยทางการเรียนไว้ว่า คำว่า “นิสัย” คือ แนวโน้มของบุคคลในการแสดงพฤติกรรมจนเป็นนิสัย และเป็นไปอย่างอัตโนมัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อได้รับการฝึกฝนหรือประสบการณ์

สุวิมล ว่องวณิช (2525 : 19-20) และโฮล์ทแมน (Holtzman. 1965 : 17) ได้กล่าวเกี่ยวกับ นิสัยทางการเรียนว่า หมายถึง พฤติกรรมการเรียนที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับ

1. การใช้เวลาเรียน ซึ่งได้แก่ การรู้จักใช้เวลาได้อย่างเหมาะสมในการเรียน และการทำงาน รู้จักแบ่งเวลาว่าควรทำเรื่องใดก่อนหลัง ไม่ผัดผ่อนหลีกเลี่ยงเวลา ทำในเวลากระชั้นชิด ไม่เสียเวลากับเรื่องที่ไม่เป็นสาระจนเกินควร ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายทันต่อเวลา

2. วิธีการเรียน ได้แก่ การรู้จักใช้วิธีการเรียนอย่างถูกต้อง มีการวางแผน เตรียมงานก่อนลงมือทำ รู้จักแหล่งข้อมูลที่ต้องการทราบ ทำงานด้วยความมีระเบียบรอบคอบ ทำงานให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2538 : 1) กล่าวว่า นิสัยทางการเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอ เป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงความพึงพอใจ และมุ่งมั่นที่จะศึกษาหาความรู้ให้บรรลุผลสำเร็จ ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวนี้ประกอบด้วยความตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียนให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีความคิดริเริ่ม ขยัน อดทน รับผิดชอบ พึ่งตนเอง และมีความภูมิใจในผลการเรียนของตน

ในพระไตรปิฎก อังคุตตรนิกาย ปัญจกนิบาต (พระพรหมคุณาภรณ์. 2548 : 171 ; อ้างอิงจาก พระไตรปิฎก อังคุตตรนิกาย ปัญจกนิบาต. 22/87/129) ได้กล่าวถึงองค์พหุสูตร คือผู้ที่มี ปัญญามากต้องประกอบไปด้วย

1. พหุสสุตา เป็นผู้ฟังมาก คือ เล่าเรียนสดับฟังไว้มาก
2. ธตา เป็นผู้จำได้ คือ จับหลักหรือสาระได้จำความไว้มั่นยำ
3. วจสา ปริจิตา คล่องปาก คือท่องบน หรือใช้พูดอยู่เสมอจนแคล่วคล่องชัดเจน
4. มนसानุเปกขิตา เฟื่องขึ้นใจ คือใส่ใจนึกคิดพิจารณาจนเจนใจ นึกถึงครั้งใดก็

ปรากฏเนื้อความสว่างชัด

5. ทิฏฐิยา สุปฏิวิตธา ขบได้ด้วยทฤษฎีหรือแทงตลอดดีด้วยทฤษฎี คือมีความเข้าใจลึกซึ้ง มองเห็นประจักษ์แจ้งด้วยปัญญา ทั้งในแง่ความหมายและเหตุผล

จากเอกสารดังกล่าวสรุปได้ว่า นิสัยทางการเรียน คือ พฤติกรรมที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอ เป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงความพอใจในการเรียน ในทางปฏิบัติเป็นวิธีการในการเรียนที่กระทำซ้ำ ๆ จนกระทั่งกลายเป็นนิสัยติดตัวบุคคลนั้นไป

2.4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิสัยทางการเรียน

2.4.2.1 งานวิจัยต่างประเทศ

คอยโว (Koivo. 1983 : 2524-A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ด้านการรับรู้ของนักเรียนในเรื่องนิสัยและทัศนคติในการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีนิสัยและทัศนคติในการเรียนดีกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

2.4.2.2 งานวิจัยในประเทศ

ชเนติ สวัสดิฤกษ์ (2527 : 68-76) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจภูมิหลังทางสังคมและนิสัยทางการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ โดยใช้แบบสำรวจแรงจูงใจ แบบสำรวจภูมิหลังทางสังคม แบบสำรวจนิสัยในการเรียน และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1,100 คน พบว่าแรงจูงใจเชิงบูรณาการและแรงจูงใจ ภูมิหลังทางสังคมและนิสัยทางการเรียนมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จรรจา ฉินศิริเศรษฐ (2543 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย จำนวน 440 คน พบว่า เพศ ทัศนคติขั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทัศนคติด้านการเรียนภาษาอังกฤษ นิสัยด้านการเรียน ปัจจัยสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง บรรยากาศการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และสัมพันธภาพ

ระหว่างครูกับนักเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น สรุปว่า นิสัยในการเรียน ทักษะคิดในการเรียน และการปรับตัวด้านการเรียน มีความสำคัญต่อการเรียนของนักเรียน เพื่อให้ประสบความสำเร็จ

2.5 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.5.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

2.5.1.1 ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

สุชาดา สุธรรมารักษ์ (2531 : 186-187) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ว่าเป็นความมุ่งหวังที่จะประสบความสำเร็จ ความพยายามฟันฝ่าอุปสรรคในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อเอาชนะคนอื่น หรือเพื่อความต้องการที่จะเพิ่มศักดิ์ศรีของตนเอง ซึ่งความต้องการเหล่านี้เป็นแรงจูงใจให้เกิดกระทำและนำมาซึ่งสัมฤทธิ์ผล

พระเทพเวที (2532 : 48-50) กล่าวว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มี 2 แบบ คือ

1. เป็นการใฝ่ความเป็นเลิศที่สนับสนุนการแข่งขัน
2. เป็นการใฝ่ความเป็นเลิศแท้ซึ่งประกอบด้วยลักษณะ 3 ประการ คือ
 - 2.1 ถ้าทำก็ทำให้ดีเลิศให้ดีที่สุดเต็มที่แห่งงานนั้น ๆ
 - 2.2 มีความเป็นเลิศเพราะดีที่สุดเต็มที่แห่งความสามารถของเรา
 - 2.3 สิ่งนั้นมีความเป็นเลิศโดยเป็นสิ่งที่ดีที่สุด เกื้อกูลที่สุด เป็นประโยชน์ที่สุดแก่ชีวิตและสังคม

งามตา วณิชานนท์ (2535 : 345) ให้ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่า หมายถึง ความต้องการสัมฤทธิ์ผลซึ่งเป็นลักษณะภายในที่ผลักดันให้บุคคลเกิดความพากเพียรพยายามที่จะทำงานจนสำเร็จลงด้วยมาตรฐานอันดีเยี่ยม

สุรางค์ ไคว์ตระกูล (2544 : 172) กล่าวว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง แรงจูงใจที่เป็นแรงขับให้บุคคลพยายามที่จะประกอบพฤติกรรมที่จะประสบสัมฤทธิ์ผลตามมาตรฐานความเป็นเลิศ (Standard of Excellence) ที่ตนเองตั้งไว้ บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะไม่ทำงานเพราะรางวัล แต่ทำเพื่อจะประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546 : 299) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ว่า เป็นแรงจูงใจที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ให้ได้รับความสำเร็จ บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีความมานะพยายาม อุตุน ทำงานมีแผน ตั้งระดับความหวังไว้สูง และพยายามเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงไปได้

จากเอกสารที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สรุปได้ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน หมายถึง แรงจูงใจที่เป็นแรงขับ ให้บุคคลขับเคลื่อนผลักดันตนเอง ให้เกิดความเพียรพยายาม

ความมานะพากเพียร ความอดทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคที่ขัดขวาง เพื่อนำตนเองไปสู่ความสำเร็จตามที่ตนเองได้มุ่งหวังและตั้งใจไว้ อย่างดีเยี่ยม

2.5.1.2 ลักษณะของบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ไวเนอร์ (Weiner. 1972 : 203-215) ได้สรุปลักษณะเด่นของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง เปรียบเทียบกับผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำไว้ ดังนี้

1. ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงนั้นจะตั้งใจทำงานดีกว่า อดทนต่อความล้มเหลวได้มากกว่า ชอบเลือกทำงานที่ยากและซับซ้อนมากกว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ
2. ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงชอบริเริ่มกระทำการต่าง ๆ ด้วยความคิดของตนเองมากกว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

แม็คเคนแลนด์ (สรวงศ์ โค้วตระกูล. 2544 : 174 ; อ้างอิงจาก McClelland :1985) ได้สรุปคนที่มีลักษณะแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงไว้ดังนี้

1. เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบพฤติกรรมของตนและตั้งมาตรฐานความเป็นเลิศในการทำงาน
2. เป็นผู้ที่ตั้งวัตถุประสงค์ที่จะมีโอกาสจะทำได้สำเร็จ 50-50 หรือเป็นผู้ที่มีความเสี่ยงปานกลาง
3. พยายามที่จะทำงานอย่างไม่ทอดยจนถึงจุดหมายปลายทาง
4. เป็นบุคคลที่มีความสามารถในการวางแผนระยะยาว
5. ต้องการข้อมูลย้อนกลับของผลงานที่ทำ
6. เมื่อประสบความสำเร็จมักจะอ้างสาเหตุภายใน เช่น ความสามารถและความพยายาม

พรณี (ชูทัย) เจนจิต (2533 : 312) ได้กล่าวถึงลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงและต่ำไว้ ดังนี้

1. ลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ประกอบด้วย
 - 1.1 เป็นคนที่มีความบากบั่น พยายามที่จะเอาชนะความล้มเหลวต่าง ๆ พยายามที่จะไปให้ถึงจุดหมายปลายทาง
 - 1.2 เป็นผู้ทำงานมีแผน
 - 1.3 เป็นผู้ที่ตั้งระดับความคาดหวังสูง
2. ลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ ประกอบด้วย
 - 2.1 เป็นผู้ทำงานแบบไม่มีเป้าหมาย
 - 2.2 ตั้งเป้าหมายในวิธีทางที่จะหลีกเลี่ยงความล้มเหลว อาจตั้งเป้าหมายที่ยากหรือง่ายเกินไป

จากเอกสารที่กล่าวไว้แล้วข้างต้น สรุปลักษณะของบุคคลผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
ได้ดังนี้

1. มีการวางแผนในการทำงาน
2. มีความทะเยอทะยาน ความพยายามสูง
3. มีความรับผิดชอบ ขยัน และอดทน
4. ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคและปัญหาที่เกิดขึ้น ทำงานจนลุล่วงสำเร็จ
5. ตั้งใจปฏิบัติงานของตนจนเต็มความสามารถ หวังให้งานของตนออกมาดี

เยี่ยม และเป็นเลิศ

2.5.1.3 ความสำคัญของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

เพราพรณ เปลียนฎ (2542 : 326) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ เพราะเป็นสิ่งที่คอยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดพลัง กล่าวคือ มีความกระตือรือร้น กระฉับกระเฉง มีความพยายาม ตั้งใจเรียน และมีความตั้งใจอย่างแรงกล้าที่จะทำกิจกรรมให้ได้รับความสำเร็จ

อังคณา ธิรศิลาเวทย์ (2548 : 19) ได้สรุปความสำคัญของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นลักษณะของผู้ที่มุ่งมั่นทำในสิ่งต่าง ๆ ที่สนใจซึ่งกระตุ้นให้บุคคลเกิดพลัง มีความกระตือรือร้น มีความพยายาม และมีความตั้งใจอย่างแรงกล้าและเป็นแรงผลักดันให้บุคคลนั้นต้องทำงานให้ประสบความสำเร็จ

จากเอกสารที่ได้กล่าวไว้แล้วข้างต้น สรุปความสำคัญของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ได้ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นพลังหลักเคลื่อนให้บุคคลประสบความสำเร็จ ทำให้บุคคลเกิดความมานะ พากเพียร เกิดความรับผิดชอบ เกิดความบากบั่น ความอดทน ความตั้งใจ ความมุ่งมั่น และความทะเยอทะยาน ที่จะให้ตนเองประสบความสำเร็จ จะเป็นในเรื่องของการศึกษาเล่าเรียน หรือการทำงาน

2.5.1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.5.1.4.1 งานวิจัยต่างประเทศ

ไนท์ และแซสเซนรัธ (บุญชม ศรีสะอาด. 2524 : 44 ; อ้างอิงจาก Night. And Sassenrath. 1966 : 14-17) ศึกษากลุ่มตัวอย่างในมหาวิทยาลัยอินเดียฯ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะเป็นผู้ที่ทำงานผิดพลาดน้อยที่สุด ทำงานเรียบร้อย ใช้เวลาน้อยที่สุด และมีความจำดีกว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

2.5.1.4.2 งานวิจัยในประเทศ

มาริสา รัฐปัตย์ (2532 : 82-85) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แต่การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน แบบรักและตามใจ และแบบปล่อยปละละเลยมีความสัมพันธ์ทางลบกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยที่พ่อแม่มีบทบาทนำ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ภุชงค์ เลหาศิริวงศ์ (2535 : 99-100) ได้ศึกษาเปรียบเทียบสภาพปัญหาในการปรับตัว และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ศึกษาในระบบโรงเรียน และกึ่งโรงเรียน พบว่า นักเรียนชาย และนักเรียนหญิงในระบบการศึกษาแบบกึ่งโรงเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ที่ศึกษาในระบบการศึกษาแบบกึ่งโรงเรียน มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ประกายทิพย์ พิชัย (2539 : 55-58) ได้ศึกษาถึงตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง กรุงเทพมหานคร พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน สัมพันธภาพในครอบครัว บรรยากาศทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สมพร พรหมจรรย์ (2540 : 78-79) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียน

จากงานวิจัยทั้งต่างประเทศและในประเทศ ที่กล่าวไว้ข้างต้น สรุปได้ว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สามารถที่จะปลูกฝังให้เกิดขึ้นได้แก่บุคคล ดังจะเห็นได้ว่าบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมักจะประสบผลสำเร็จทั้งการเรียนและการงาน มากกว่าบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ และผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะทำงานด้วยความตั้งใจ และมุ่งหวังให้งานของตนสำเร็จตามที่ตนได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้ อีกทั้งบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมักจะปรับตัวได้ง่ายกว่าบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

2.6 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง

2.6.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง

แมคแคนเลส (พิสิษฐ ตันทวาณิชและคนอื่นๆ. 2542 : 89 ; อ้างอิงจาก Mc.Candless. 1968) กล่าวว่าพ่อแม่ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ มักจะประสบความ

ล้มเหลวในการปลูกฝังลูกให้มีความรับผิดชอบภายในบ้าน เพราะพ่อแม่ต้องทำงานไม่มีเวลาเอาใจใส่ลูกมาก

จากที่กล่าวข้างต้นมีแนวโน้มว่าพ่อแม่ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี เด็กจะมีความรับผิดชอบด้านการเรียนสูงกว่าเด็กที่พ่อแม่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ

2.6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง

2.6.2.1 งานวิจัยต่างประเทศ

จอห์น และโฮเวิร์ด (John and Howard. 1975 : 89) มีความเห็นว่าตั้งแต่เกิดมา มนุษย์ต้องการสภาพฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวการยอมรับในสังคม ซึ่งระดับชั้นในสังคมถือเกณฑ์จากขนาดของครอบครัวฐานะทางเศรษฐกิจ ซึ่งเกี่ยวกับรายได้อันอาจรวมไปถึงการศึกษาที่ส่งผลถึงระดับของรายได้ด้วย

2.6.2.2 งานวิจัยในประเทศ

นภดล คุ่มประวัติ (กาญจนา ศรีสังวาลย์. 2547 : 33 ; อ้างอิงจาก พนภดล คุ่มประวัติ. 2517) ศึกษาความมุ่งหวังของบิดามารดาในเขตชนบทไทยเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรพบว่าครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ จะมีความต้องการให้บุตรได้รับการศึกษาในระดับต่ำ

สากล เขียสกุล (กาญจนา ศรีสังวาลย์. 2547 : 33 ; อ้างอิงจาก สากล เขียสกุล. 2523) ได้ศึกษาความคาดหวังของมารดาไทยเกี่ยวกับระดับการศึกษาของบุตรพบว่า มารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง มีความคาดหวังเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรสูงกว่ามารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดาน่าจะมีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียน

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง

2.7.1 งานวิจัยต่างประเทศ

ฮอร์นอาย (ประมวล ดิฉินสัน. 2520 : 44-51 ; อ้างอิงจาก Harney.n.d. : 1659) ศึกษาพบว่า เด็กที่เติบโตในครอบครัวที่พ่อแม่ปล่อยปละละเลย ชอบบ่นจู้จี้ ไม่เอาใจใส่ ก็จะปลูกฝังทัศนคติเดียวกันให้เด็ก ทำให้เด็กกลายเป็นคนที่ขาดความเคารพนับถือตนเอง ขาดระเบียบแบบแผนในการทำงาน เฉื่อยชา ไม่กระตือรือร้น ไม่มีความทะเยอทะยาน ไม่มีความรับผิดชอบและเป็นตัวของตัวเองได้เลย

กรีนเบิร์ก ไชเกิล และไลท์ (ละอองทิพย์ พลาณภาพ. 2532 ; 24 ; อ้างอิงจาก Greenberg, Siegel and leitch. 1983 : 373-384) ศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนกับบิดามารดา ที่มีต่อสุขภาพจิตของวัยรุ่นในด้านการมองคุณค่าในตนเอง และความพึงพอใจในชีวิตใน

ระดับชั้นมัธยมศึกษา พบว่า บุคคลที่มีความใกล้ชิดกับบิดามารดา และกลุ่มเพื่อนมีความสัมพันธ์กับการมองเห็นคุณค่าตนเองและความพึงพอใจในชีวิต

2.7.2 งานวิจัยในประเทศ

กวินทร์ ธรรมนุต (2522 : 20) ศึกษาพบว่า เด็กที่อยู่ในครอบครัวที่มีบรรยากาศที่พ่อแม่ปล่อยปละละเลย ขอบบ่งชี้ไม่เอาใจใส่ เมื่อมีปัญหาเฉพาะหน้าเกิดขึ้น เด็กจะตัดสินใจไม่ถูกและไม่รู้ว่าอะไรควรทำ อะไรไม่ควรทำ นอกจากนี้เด็กจะชอบทำงานที่ไม่ต้องออกแรง ชอบวิธีวางทางลัด หรือความสะดวกสบายต่าง ๆ

ประกายทิพย์ พิชัย (2539 : 78) ศึกษาเรื่องแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง จำนวน 1009 คน ผลการศึกษาพบว่า สัมพันธภาพในครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า สัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง ทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเอง และต่อการเรียนดี ในขณะที่นักเรียนที่มีปัญหาความสัมพันธ์จากครอบครัว มักจะมีปัญหาต่อการรับผิดชอบด้วยเนื่องจากไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ ผูกพันใกล้ชิดกับผู้ปกครองจึงทำให้เกิดการขาดกำลังใจ ขาดความกระตือรือร้นทำให้ไม่มีความรับผิดชอบต่อตนเองและการเรียน

2.8 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังของผู้ปกครอง

2.8.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังของผู้ปกครอง

2.8.1.1 ความหมายของความคาดหวัง

รีตเดอร์ (Reeder. 1971 : 157) กล่าวว่า ความคาดหวัง หมายถึง ทำที่ของบุคคลที่มีต่อพฤติกรรมของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตนเอง โดยคาดหวังหรือต้องการให้บุคคลนั้นประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ตนต้องการ

สิริวรรค์ อัสวกุล (2528 : 1) กล่าวว่า ความคาดหวัง หมายถึง ความคาดหวังของมนุษย์ เป็นการคิดล่วงหน้าไว้ก่อน ซึ่งอาจจะไม่เป็นไปตามที่คิดไว้ แต่มีบทบาทสำคัญต่อพฤติกรรมของบุคคล

วิชณุกร พรภาณุวิชัย (2540 : 6) กล่าวว่า ความหวัง หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็น การรับรู้ การตีความ หรือการคาดการณ์ต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ยังไม่เกิดขึ้นของบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับตน โดยคาดหวังหรือต้องการให้บุคคลนั้นประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ตนเองต้องการหรือคาดหวังเอาไว้

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า ความคาดหวัง หมายถึง ความคิด ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อคนอื่น โดยคาดหวังหรือต้องการให้บุคคลนั้นประพฤติในสิ่งที่ตนเองปรารถนาหรือคาดหวังเอาไว้ และใช้ความคาดหวังนั้นเป็นแนวทางในการกำหนดพฤติกรรมต่อบุคคลที่ตนคาดหวัง

2.8.1.2 ความสำคัญความคาดหวังของผู้ปกครอง

ดูเซค (Dusek. 1980 : 87-110) กล่าวว่า ผู้ปกครองที่คาดหวังในตัวนักเรียนเหมาะสมกับระดับความสามารถ จะกระตุ้นให้นักเรียนใช้ความพยายามในการเรียนมากขึ้น และเกิดความมั่นใจว่าจะประสบความสำเร็จในการเรียน

เกษม วัฒนชัย (2539 : 20-25) กล่าวว่า ประเทศในกลุ่มเอเชียจะให้ความสำคัญกับการศึกษาสูงมาก ดังนั้นผู้ปกครองที่คาดหวังในตัวบุตรสูงจะถ่ายทอดความเชื่อและค่านิยมที่ให้ความสำคัญกับการศึกษาไปยังบุตร โดยที่บุตรจะรับความเชื่อ ค่านิยม และรับรู้ความต้องการความคาดหวังของผู้ปกครองว่าต้องการให้บุตรตั้งใจเรียน มีความมานะพยายามในการเรียน มีพฤติกรรม การเรียนที่เหมาะสม

อัจฉรา สุขารมณ (2542 : 1) กล่าวว่า บิดามารดามักมุ่งหวังให้ลูกเป็นเด็กฉลาด และเก่งมาก่อนเป็นอันดับหนึ่ง บิดามารดาจึงมุ่งไปที่การพัฒนาการทางด้านสติปัญญาให้แก่ลูก พยายามเสริมสร้างทุกวิถีทางเพื่อให้ลูกฉลาดและเก่ง

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ความคาดหวังของผู้ปกครอง หมายถึง ความคิด ความรู้สึกของผู้ปกครอง ที่ต้องการให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ตนปรารถนาในด้านการเรียน ความประพฤติ และการเลือกอาชีพ

2.8.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังของผู้ปกครอง

2.8.2.1 งานวิจัยต่างประเทศ

ดูเซค (Dusek.1980 : 110) ศึกษาพบว่า บิดามารดาที่คาดหวังในตัวลูกอย่างเหมาะสมกับระดับความสามารถของลูก จะเป็นการกระตุ้นให้ลูกใช้ความพยายามมากขึ้นในการปฏิบัติตามที่บิดามารดาคาดหวัง และเกิดความมั่นใจว่าจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

ซาปิโร (อัจฉรา สุขารมณ. 2542 :2 ; อ้างอิงจาก Shapiro. 1997. How to Raise an Child With EQ.) ศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาที่ส่งผลต่อพัฒนาการทางอารมณ์ของเด็ก พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจ บิดามารดาจะตั้งกฎเกณฑ์ข้อบังคับที่เข้มงวดและเผด็จการ มีแต่คำสั่งว่า “อย่า” กับลูก มีความคาดหวังในตัวลูกสูง เด็กจะมีความกดดันสูง ไม่ไว้วางใจใคร มองโลกในแง่ร้าย ชอบตำหนิวิพากษ์วิจารณ์ และไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้ ส่วนความคาดหวังและการเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล บิดามารดาจะยืดหยุ่น ไม่เข้มงวดจนเด็กขาดศักยภาพในตนเองหรือปล่อยจนเสียเด็ก จะให้คำแนะนำเมื่อมีปัญหา ไม่ควบคุมหรือออกคำสั่ง เมื่อ

ทำผิดจะชี้แจงเหตุผล เด็กจะมีลักษณะเป็นผู้นำและ ผู้ตามที่ดี รู้จักใช้ความคิดอย่างมีเหตุผล มีความมั่นคงทางอารมณ์ หนักแน่น ควบคุมอารมณ์และปรับตัวได้ดี

2.8.2.2 งามวิจัยในประเทศ

ลัดดา คล่องแคล่ว (2540 : 65) ศึกษาพฤติกรรมการหนีเรียนของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร พบว่า บิดามารดาต้องการให้นักเรียนคบเพื่อนที่เอาใจใส่ในการเรียน ไม่เที่ยวเตร่ ไม่สูบบุหรี่ ไม่ดื่มเหล้า ให้สนใจเรียน ปฏิบัติตนให้ถูกระเบียบของโรงเรียนในเรื่องการแต่งกาย ทรงผม กระเป๋านักเรียน จัดเก็บหนังสือให้เป็นระเบียบ การใช้จ่ายเงินให้รู้จักประหยัดไม่ควรกลับบ้านดึก

ทิพวรรณ สุวรรณประเสริฐ (2541 : 116-117) ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 1370 คน พบว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน กล่าวคือ ผู้ปกครองมีความคาดหวังกับพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน ตั้งเป้าหมายไว้สำหรับนักเรียน และต้องการให้นักเรียนประสบความสำเร็จ โดยทำความเข้าใจสนใจการเรียนมีเวลาในการดูแลเอาใจใส่ด้านการเรียน ให้คำแนะนำ ให้กำลังใจ สนับสนุนส่งเสริมซึ่งเป็นแรงกระตุ้นให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมการเรียนที่ดี

จากงานวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่า ผู้ปกครองที่มีความคาดหวังในตัวลูกสูงจนเกินไปมีความมุ่งหวังในตัวลูกมากเกินไป อาจเป็นการสร้างความกดดันให้กับลูก จนมีผลกระทบต่อการพัฒนาทางด้านอารมณ์และสังคมที่เป็นปัญหาในอนาคตกับลูกก็ได้ การคาดหวังในตัวลูกควรอยู่ในขอบเขตที่พอเหมาะกับความสามารถและความสนใจของลูก ผู้ปกครองควรเป็นผู้ให้กำลังใจให้คำแนะนำสนับสนุน กระตุ้นให้เด็กเกิดความรับผิดชอบในการเรียนและรับผิดชอบในตนเองให้มากขึ้นมากกว่าการไปบังคับหรือตั้งกฎเกณฑ์ที่สร้างความกดดันให้เกิดขึ้นกับเด็ก

2.9 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพด้านการเรียน

2.9.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพด้านการเรียน

สมศักดิ์ นาวายุทธ (2527 : 71) ได้กล่าวถึง ตำราเรียนไว้ว่า ความยากง่ายของบทเรียนควรเหมาะสมกับระดับผู้เรียน เพราะหากบทเรียนง่ายหรือยากเกินไปสำหรับผู้เรียนจะมีผลทำให้บทเรียนนั้นน่าเบื่อ บทเรียนที่ดีและเหมาะสมกับระดับผู้เรียนจะช่วยส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่ดีขึ้น หากจะเป็นบทเรียนที่ยากเกินระดับของผู้เรียนก็ควรอยู่ในระดับที่ไม่สูงเกินไป เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้สึกลำบากทำทลายความสามารถและติดตามด้วยความสนใจ

กาญจนา ปราพล (2532 : 168) ได้กล่าวถึง เทคนิคการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในห้องเรียน ดังนี้

1. เปิดโอกาสให้นักเรียนใช้ภาษาที่เกิดขึ้นจริงมากที่สุด
2. ในระยะเริ่มต้นของการสอนไม่ควรบังคับให้นักเรียนพูดถ้าไม่พร้อม
3. ใช้อุปกรณ์และสื่อช่วยสอนเพื่อให้นักเรียนเข้าใจมากขึ้น
4. คิดวิธีทำให้นักเรียนไม่เครียด
5. ศึกษาความสนใจของนักเรียนและแทรกความสนใจนั้นไว้ในบทเรียน
6. สร้างบรรยากาศที่ทำให้นักเรียนไม่อายเวลาทำผิด
7. ถ้าสอนสนทนา ควรสอนประโยคที่นำไปใช้ได้
8. เวลาสอนไม่ควรใช้การแปลเป็นเทคนิคการสอน

2.9.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพด้านการเรียน

2.9.2.1 งานวิจัยต่างประเทศ

คีตติง (สุวรรณทร์ โรจน์ขจรนภาลัย. 2547 : 42 ; อ้างอิงจาก Keating.1964)

เป็นผู้หนึ่งที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพของห้องปฏิบัติการทางภาษา พบว่านักเรียนกลุ่มที่ใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษามีทักษะในการออกเสียงและการพูดได้ดีกว่านักเรียนกลุ่มที่ใช้ห้องเรียนธรรมดา

ราบี (สุวรรณทร์ โรจน์ขจรนภาลัย. 2547 : 43 ; อ้างอิงจาก Rabie.1979) ได้สรุปผลการวิจัยว่าการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ 2 ในประเทศอิหร่านไม่ได้ผลเท่าที่ควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านทักษะด้านการพูด เพราะขาดวัสดุอุปกรณ์การสอน หรือสื่อทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ ที่เป็นเช่นนั้นเพราะ ค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง

2.9.2.2 งานวิจัยในประเทศ

จันตรี คุปตะวาทีน (สุวรรณทร์ โรจน์ขจรนภาลัย. 2547 : 43 ; อ้างอิงจาก จันตรี คุปตะวาทีน. 2521 : 71) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูภาษาอังกฤษต่อปัญหาการสอนระดับประถมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา พบว่าปัญหาที่เกี่ยวกับอุปกรณ์การสอนในโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นปัญหามาก มีดังนี้

1. โรงเรียนส่วนใหญ่ขาดแคลนอุปกรณ์การสอนที่จำเป็น เช่น หนังสือ เครื่องเล่นแผ่นเสียง เทปบันทึกเสียง ห้องปฏิบัติการทางภาษา นอกจากนี้ยังพบว่าครูไม่มีโอกาสใช้โทรทัศน์การศึกษาประกอบการสอนภาษาอังกฤษอีกด้วย
2. ครูบางคนไม่ได้ใช้อุปกรณ์การสอน เนื่องจากเห็นว่าเสียเวลาและแรงงานในการทำอุปกรณ์
3. ครูไม่มีเวลาและความสามารถพอที่จะจัดอุปกรณ์การสอนขึ้นใช้เอง

วลีวรรณ ศรเทศะวิวัฒน์ (สุวารินทร์ โรจน์ขจรนภาลัย. 2547 : 43 ; อ้างอิงจาก วลีวรรณ ศรเทศะวิวัฒน์.2536) ได้ศึกษาปัญหา นักศึกษาวิทยาลัยอาชีวะกลุ่มภาคเหนือ พบว่า บรรยากาศในห้องเรียนเป็นปัญหาสำคัญที่สุดที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียน ได้แก่ ห้องเรียนอบอ้าว อาคารเรียนอาคารปฏิบัติการแต่ละหลังอยู่ใกล้กัน ทำให้เกิดเสียงรบกวนห้องเรียน และ ห้องปฏิบัติการแออัด ไม่เหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา

จากงานวิจัยที่กล่าวมาชี้ให้เห็นว่า บรรยากาศการเรียนการสอน ปฏิสัมพันธ์ ระหว่างครูกับนักเรียน วิธีการสอนล้วนแต่เป็นการรับรู้สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่านักเรียนที่มีการรับรู้สภาพแวดล้อมในโรงเรียนต่างกัน มีความรับผิดชอบ ด้านการเรียนแตกต่างกัน

2.10 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

2.10.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

2.10.1.1 ความสำคัญของสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

ธเนศ ขำเกิด (2533 : 7) กล่าวถึง ความผูกพันและเป็นกันเองระหว่างครูกับนักเรียนว่า ครูควรแสดงพฤติกรรมทั้งด้านคำพูด กิริยา ท่าทาง สีหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใส ให้ความรัก ความเมตตาอย่างจริงใจ และมีเหตุผลด้วยความสม่ำเสมอ นักเรียนจะรู้และเข้าใจว่าครูของเขามีความรักและความจริงใจต่อเขาเพียงใด สิ่งเหล่านี้จะเป็นแม่แบบของนักเรียน และมีผลทางด้านจิตใจ ต่อการแสดงความรัก ความศรัทธาในครูของเขาด้วยความจริงใจ หากครูสามารถครองหัวใจ ของนักเรียนได้แล้ว ความรู้สึกที่ดีต่อกันจะสร้างสรรค์บรรยากาศในการเรียนการสอนที่สดชื่น มีความรัก ความผูกพัน เอื้ออาทร และให้อภัยต่อกัน

พรเพ็ญ สุวรรณเดชา (สุวารินทร์ โรจน์ขจรนภาลัย. 2547 : 44 ; อ้างอิงจาก พรเพ็ญ สุวรรณเดชา 2533 : 15) กล่าวว่า ถ้ามีการเสริมสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในทางที่ดีแล้วจะช่วยให้เด็กนักเรียนมีพฤติกรรมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นไปตามจุดมุ่งหมาย ซึ่งการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันได้มุ่งเน้นให้นักเรียนแสดงออกในทางที่ถูกต้อง และสามารถปรับตัว ให้เข้ากับสังคมได้ ดังนั้นการให้ความสำคัญต่อปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน จึงเป็นแนวทางในการจัดสภาพการเรียนการสอนที่มีความเหมาะสมกับสภาพการศึกษาในปัจจุบันมากที่สุด

นารี โนภระ (2536 : 9) กล่าวว่าสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนถือว่าสำคัญที่สุดนอกจากด้านการเรียนการสอน และการให้การอบรมแก่นักเรียนแล้ว ครูยังต้องมี สัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียน ส่งเสริมให้กำลังใจ ให้คำแนะนำ มีความเมตตากรุณา มีเหตุผล มีบุคลิกภาพดี ให้ความรักความอบอุ่น เพื่อช่วยให้เด็กปรับตัวได้ดี และเสริมสร้างความสมบูรณ์ทางจิตใจให้แก่เด็ก

พรณี ช. เจนจิต (2538 : 253) ได้กล่าวถึงสัมพันธภาพระหว่างครูประจำชั้นกับนักเรียนว่าครูมีหน้าที่สร้างบรรยากาศที่ดีขึ้นในชั้นเรียน บรรยากาศในชั้นเรียนควรมีลักษณะผ่อนคลาย ไม่ตึงเครียด ให้เด็กรู้สึกว่าเป็นสถานที่ปลอดภัยสำหรับเขา พยายามมองสถานการณ์ต่าง ๆ

ตามที่เด็กมองอย่างเห็นว่าความกลัว ความวิตกกังวลของเด็กเป็นเรื่องไร้สาระ การสอนจึงไม่ควรบังคับให้เด็กต้องทำแต่ควรให้มีบรรยากาศแห่งความอบอุ่น ปลอดภัย ซึ่งจะทำให้เด็กตั้งใจเรียน

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า สัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน โดยครูให้ความรัก ความเอาใจใส่ต่อนักเรียน ให้ความเป็นกันเองกับนักเรียน และให้คำปรึกษาเมื่อนักเรียนมีปัญหา ทำให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อครู ตั้งใจและเอาใจใส่ต่อการเรียน และมีความรับผิดชอบด้านการเรียน

2.10.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

2.10.2.1 งานวิจัยต่างประเทศ

แฟลนเดอร์ และเลวิส (ซีรวัฒน์ นิจนตร. 2526 : 27-28 ; อ้างอิงจาก Flanders and Lewis. 1971) ได้ทดลองให้เด็กนักเรียนเรียนเนื้อหาเดียวกัน แต่สร้างบรรยากาศให้ต่างกัน พบว่า เด็กนักเรียนที่เป็นประชาธิปไตย ครูสนใจนักเรียนเป็นอันดับแรก เน้นให้เด็กแสดงบทบาทต่าง ๆ และลงมือแก้ปัญหาด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนไม่ค่อยมีความวิตกกังวล สามารถแก้ปัญหาได้ดี และมีบูรณาการทางอารมณ์ ส่วนในชั้นเรียนที่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง เด็กจะมีความวิตกกังวลสูง เนื่องจากครูชอบออกคำสั่งและคอยบงการให้นักเรียนทำตามอยู่เสมอ ทำให้เด็กมีพฤติกรรมถอยหนีเฉื่อยชาในด้านการเรียน ก้าวร้าวและปฏิบัติกับเพื่อนนักเรียนด้วยกัน รวมทั้งมีความสับสนทางอารมณ์ด้วย

โคแกน (Cogan, Moris L. and Levin Hary. 1975 : 135-139) ศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ที่เป็นมิตรระหว่างครูกับนักเรียนจะทำให้ผลการเรียนดีขึ้น ยิ่งครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์ต่อกันมากเท่าใด นักเรียนจะพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ถึงขีดสุดได้มากเพียงนั้น และลักษณะความสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนจะมีอิทธิพลต่อความสนใจในวิชาที่เรียน นักเรียนที่มีความศรัทธาในตัวครูจะทำให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน การมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนจะทำให้ผลการเรียนของนักเรียนดีขึ้น

จากงานวิจัยที่กล่าวข้างต้นมีแนวโน้มว่านักเรียนที่มีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักเรียนกับครูมีผลต่อความรับผิดชอบด้านการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีสัมพันธภาพกับครูไม่ดี

2.10.2.2 งานวิจัยในประเทศ

สมศักดิ์ ชินพันธ์ (2523 : 53-67) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนในชั้นเรียนความรู้สึกความรับผิดชอบและมโนภาพแห่งตน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีครูแบบประชาธิปไตย ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน ความรับผิดชอบ และมีมโนภาพแห่งตนสูงกว่านักเรียนที่มีปฏิสัมพันธ์กับครูแบบอัตตาธิปไตยคือ อำนาจเด็ดขาดครูมีสิทธิเพียงผู้เดียว โดยที่มีการปฏิสัมพันธ์แบบประชาธิปไตยคือ ครูที่ให้โอกาส

นักเรียนได้มีสิทธิ์ในชั้นเรียน เช่น เลือกตั้งหัวหน้าห้องทำให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์และให้ความร่วมมือกับหมู่คณะและมีความรับผิดชอบ

พิจิตรา พงษ์จินดากร (2525 : 94-96) ทดลองสอนความรับผิดชอบแก่เด็กที่มีพัฒนาการทางสติปัญญาต่างกันโดยวิธีกลุ่มสัมพันธ์ ทำให้นักเรียนมีทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องความรับผิดชอบดีกว่าวิธีสอนแบบธรรมดา และมีความคงทนของการเรียนรู้ทั้งทางด้านความรู้ ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับความรับผิดชอบ

บุปผา ประทีปทอง (2542 : 66) ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนวิชาดนตรี-นาฏศิลป์ของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร พบว่า นิสัยทางการเรียนสัมพันธ์ภาพระหว่างครูกับนักเรียน และสัมพันธ์ภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อการเรียนวิชาดนตรี-นาฏศิลป์ของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากงานวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่า สัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักเรียนกับครู ส่งผลให้นักเรียนมีความรับผิดชอบด้านการเรียน ทั้งนี้เพราะครูให้ความรัก ความเข้าใจนักเรียนอย่างจริงจัง พร้อมทั้งยอมรับและให้ความเป็นกันเองกับนักเรียนทุกคน ทำให้นักเรียนมีความสุขในการเรียน และตั้งใจศึกษาเล่าเรียน

2.11 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

2.11.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

ณรงค์ เส็งประชา (สุวรรณินทร์ โรจน์ขจรนภาลัย. 2547 : 46 ; อ้างอิงจาก ณรงค์ เส็งประชา. 2538) ให้แนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มเพื่อนไว้ว่า กลุ่มเพื่อนจะช่วยให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ที่อาจไม่ได้รับจากครอบครัวหรือผู้ใหญ่ เช่น เพศศึกษา ความเสมอภาค ความเป็นผู้นำในกลุ่มเพื่อน เด็กจะปรับตัวของตัวเองมากขึ้น เด็กจะเลือกคบเพื่อนที่ถูกใจ และอาจนำเอาพฤติกรรมต่าง ๆ ของเพื่อนมาใช้เป็นแนวปฏิบัติของตนเอง

กลุ่มเพื่อนจะช่วยให้สมาชิกได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ยึดมั่นในประเพณีน้อยลง สร้างค่านิยมและความรู้ใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น
2. สอนให้รู้จักแบบแผนของการอยู่ร่วมกันในสังคมมากขึ้น เช่น การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มในการเล่นกีฬา หรือทำงานร่วมกัน
3. สอนให้มีประสบการณ์เกี่ยวกับความเสมอภาคเท่าเทียมกัน
4. ส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็ก เช่น ความเป็นตัวของตัวเอง แบบของอารมณ์เอกลักษณ์เฉพาะของตนเอง ความคิดเห็นของตนเอง ฯลฯ
5. สอนให้มีประสบการณ์เกี่ยวกับความสัมพันธ์กันเป็นส่วนตัวมากกว่าการใช้อำนาจ

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า เพื่อนเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการเรียน ลักษณะของกลุ่มเพื่อนจะมีผลต่อทัศนคติและความรับผิดชอบในการเรียนเมื่อสังคมกลุ่มเพื่อนดี นักเรียนก็จะได้รับอิทธิพลไปด้วย แต่ถ้าพฤติกรรมของสังคมกลุ่มเพื่อนไม่ดี ก็จะส่งผลทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมา

พะยอม ธีรยุทธ (2540 : 8) ให้ความหมายของความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนว่า หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติต่อกันในห้องเรียน ได้แก่ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การให้กำลังใจ การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการร่วมมือกันในด้านวิชาการและด้านทั่ว ๆ ไป

สมพร พรหมจรรย์ (2540 : 9) กล่าวว่า สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนและเพื่อนปฏิบัติต่อกันด้านการเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน ได้แก่ การช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกันด้านการเรียน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเรียน ความห่วงใยใกล้ชิดสนิทสนมซึ่งกันและกัน การทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันในกลุ่มเพื่อนเพื่อให้เกิดความสำเร็จด้านการเรียน

ชมนุช วงศ์รัตน์ (2541 : 5) กล่าวว่า สัมพันธภาพกับเพื่อน หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถของนักเรียนทั้งด้านการใช้วาจา การแสดงกริยาท่าทางอันประกอบด้วยลักษณะของการให้ความช่วยเหลือ รู้จักเคารพในสิทธิของผู้อื่น รู้จักและเข้าใจตนเอง สนใจในความรู้สึกของเพื่อน ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล รับฟังความคิดเห็นของเพื่อนเพื่อก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อน ซึ่งจะส่งผลให้การทำงานกลุ่มและการปฏิบัติกับเพื่อนเป็นไปอย่างเหมาะสม

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า เพื่อนเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการเรียน ลักษณะของกลุ่มเพื่อนจะมีผลต่อทัศนคติและความรับผิดชอบในการเรียนเมื่อสังคมกลุ่มเพื่อนดี นักเรียนก็จะได้รับอิทธิพลไปด้วย แต่ถ้าพฤติกรรมของสังคมกลุ่มเพื่อนไม่ดี ก็จะส่งผลทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา

2.11.2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

2.11.2.1 งานวิจัยต่างประเทศ

เดวิด (David. 1971 : 578) ได้ศึกษาพบว่า นักศึกษามีสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนดีจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักศึกษาที่มีความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนไม่ดี ส่วนกลุ่มที่มีความก้าวร้าว ขบข้องใจ และมีความขัดแย้ง สมาชิกจะมีพฤติกรรมไม่พึงปรารถนาและทำให้การเรียนการสอนไม่บรรลุผลดี

เดออสเตอร์ (สุวรินทร์ โรจน์ขจรนภาลัย. 2547 : 47 ; อ้างอิงจาก Decoster.1971) ศึกษาความพึงพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นเรียนของนักเรียนโรงเรียนมัธยม พบว่า นักเรียนที่มีความพึงพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นเรียน มี

แนวโน้มของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีความพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นเรียนต่ำ

2.11.2.2 งานวิจัยในประเทศ

วัฒนา พุ่มเล็ก (สุวารินทร์ โรจน์ขจรนภาลัย. 2547 : 42 ; อ้างอิงจาก วัฒนา พุ่มเล็ก 2535) ได้ศึกษาถึงอิทธิพลขององค์ประกอบที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจะประสบปัญหาการคบเพื่อนมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

บุปผา ประทีปทอง (2542 : 88) ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนวิชาดนตรี-นาฏศิลป์ของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร พบว่า นิสัยทางการเรียนสัมพันธ์ภาพระหว่างครูกับนักเรียน และสัมพันธ์ภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อการเรียนวิชาดนตรี-นาฏศิลป์ของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

อมรรัตน์ ศรีเจริญพรรณ (2546 : 76) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร พบว่า ระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นิสัยทางการเรียน สัมพันธ์ภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง ความคาดหวังของผู้ปกครอง บรรยากาศการเรียนการสอน สัมพันธ์ภาพระหว่างนักเรียนกับครู และสัมพันธ์ภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากงานวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่า สัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบด้านการเรียน ทั้งนี้เพราะนักเรียนและเพื่อนมีการช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกันในการเรียน มีความห่วงใยใกล้ชิดสนิทสนมซึ่งกันและกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันในกลุ่มเพื่อนด้วยความสามัคคี เพื่อให้เกิดความสำเร็จด้านการเรียน

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช

3.1 ประวัติโรงเรียน

โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม ก่อตั้งขึ้นจากความประสงค์ของประชาชนในท้องถิ่นที่เห็นความสำคัญของการศึกษาจึงผลักดันให้ทางราชการสนับสนุนจนได้รับอนุญาตจัดตั้งโรงเรียนมัธยมขึ้นในวันที่ 12 มิถุนายน 2518

3.2 มูลเหตุในการจัดตั้ง

ประชาชนตำบลอินคีรี กิ่งอำเภอพรมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราชซึ่งมีความสนใจการศึกษา มักส่งบุตรหลานไปเรียนต่อในเมือง แม้จะเดินทางลำบากเพราะไม่สะดวกในการโดยสารรถก็ตาม โรงเรียนมัธยมของเอกชนในกิ่งอำเภอพรมคีรีที่อยู่ใกล้มีเพียง 2 โรง คือ โรงเรียนปัญญาจารย์และโรงเรียนพรหมประสาทวิทย อีกโรงหนึ่งที่ไกลออกไปคือโรงเรียนหลวงครูวิทยา ในขณะที่จำนวนนักเรียนที่จบ ป.7 ในเขตกิ่งอำเภอพรมคีรี เพิ่มมากขึ้นทุกปี ทางสำนักงานศึกษาธิการประจำกิ่งอำเภอ จึงเสนอเรื่องขออนุญาตเปิดโรงเรียนมัธยมต่อผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราชในวันที่ 19 พ.ย. 2517 ปัจจัยสำคัญในการก่อตั้งโรงเรียน นับได้ว่าเกิดจากแรงผลักดันของประชาชนในท้องถิ่นก่อนแล้วทางราชการจึงสนับสนุนภายหลัง โดยมีผู้นำในท้องถิ่นทั้งระดับชาวบ้านและข้าราชการร่วมมือกัน

3.3 การดำเนินการจัดตั้ง

การจัดตั้งโรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคมสำเร็จได้โดยการร่วมมือกันทั้งสองฝ่ายคือทางราชการและประชาชนกล่าวคือนายคล้าย จิตพิทักษ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้ดำเนินการติดต่อประสานงานกับกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการเพื่อรายงานความประสงค์ของประชาชนให้กรมสามัญศึกษาทราบ เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2517

กิ่งอำเภอพรมคีรี อนุญาตให้เปิดโรงเรียนมัธยมขึ้นได้ในวันที่ 12 มิถุนายน 2518 และได้มีพิธีเปิดอย่างเป็นทางการ ในวันที่ 24 มิถุนายน 2518 ซึ่งถือว่าเป็นวันสถาปนาโรงเรียน

ในระยะปีแรกการก่อตั้งโรงเรียนแม้จำนวนครู – อาจารย์ ไม่เพียงพอ แต่หลังจากมีครูอาจารย์ประจำการเพิ่มมากขึ้นในปีการศึกษา 2519 จึงทำให้การเรียนการสอนมีความพร้อมมากขึ้น

3.4 ผลที่ท้องถิ่นได้รับ

โรงเรียนได้ขยายตัวและพัฒนาตามลำดับทั้งในด้านการเรียนการสอนในโรงเรียนและด้านชุมชนทำให้ความประพฤตินักเรียนโรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคมมีความประพฤติเรียบร้อยมากกว่าโรงเรียนเอกชนอย่างเห็นได้ชัดนอกจากนี้โรงเรียนในท้องถิ่นที่จบ ป.7 นิยมสมัครเข้าเรียนในโรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคมมากขึ้นทุกปีจึงลดนักเรียนที่ไปเรียนในเมืองได้ส่วนหนึ่ง

สำหรับด้านชุมชนก่อนที่โรงเรียนจะเข้าสู่โครงการโรงเรียนมัธยมเพื่อพัฒนาชนบท (มพช.) ในพ.ศ. 2513นั้นนับว่าโรงเรียนเป็นศูนย์กลางชุมชนค่อนข้างชัดเจนกิจกรรมหลักที่สำคัญ นอกจากภาพลักษณ์ของการร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองในเรื่องการพัฒนาโรงเรียน เช่น การปลูกสร้างอาคารสถานที่ อย่างต่อเนื่องแล้ว ด้านกีฬาก็นับว่าเด่นชัดที่สุดเพราะโรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการนำกีฬา - กรีฑาของอำเภอไปแข่งขันกีฬา และกรีฑาจังหวัดทุกปี จนได้รับรางวัลชนะเลิศในปี 2521

เมื่อกรมสามัญศึกษาพิจารณาให้โรงเรียนเข้าสู่โครงการโรงเรียนมัธยมเพื่อพัฒนาชนบท (มพช.) รุ่นที่ 1 ระหว่าง พ.ศ. 2523 – 2527 กรมสามัญศึกษาได้ลงทุนสนับสนุนโครงการเงินกู้จากธนาคารโลกจำนวน 11 ล้านบาท โดยสร้างอาคารเรียนและอาคารประกอบ เช่นอาคารวิทยาศาสตร์อาคารอเนกประสงค์ อาคารฝึกงานอุตสาหกรรม เกษตรกรรม คหกรรม และบ้านพักครู เสร็จในปี 2525 เพื่อรองรับการขยายตัวของโรงเรียน และเป็นแหล่งบริการชุมชนต่อไป

จึงกล่าวได้ว่าการขยายตัวของโรงเรียน ที่มีทั้งมัธยมต้นและมัธยมปลาย มีนักเรียนเพิ่มขึ้นทุกปี และอาคารสถานที่ก็ขยายเพิ่มขึ้นตามลำดับ นับเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาโรงเรียนให้ก้าวหน้าสู่ระดับมาตรฐานในเวลาต่อมา

3.5 วิสัยทัศน์

ภายในปี 2552 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม ส่งเสริมพัฒนาครู ผู้เรียนและนักศึกษาฝึกประสบการณ์ให้ได้มาตรฐาน มีแหล่งเรียนรู้เทคโนโลยีและระบบสารสนเทศที่ทันสมัย สนับสนุนการบริหารจัดการ อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

3.6 พันธกิจ

1. ส่งเสริม สนับสนุนการให้บริการการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเสมอภาคทั่วถึงทุกกลุ่มเป้าหมาย
2. ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง มีสุข รู้จักอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม
4. ปรับปรุงระบบสารสนเทศของโรงเรียนให้ทันสมัยมีประโยชน์กับการบริหารและจัดการเรียนรู้
5. จัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมของโรงเรียนทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนมีภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทันสมัย
6. ปรับระบบบริหารจัดการให้เอื้อต่อกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
7. ปรับระบบการบริหาร เสริมสร้างความเข้มแข็งและทันสมัย เน้นการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมและสร้างเครือข่าย ให้กลุ่มงานและหมวดวิชา
8. สร้างความสัมพันธ์กับชุมชน องค์กรปกครองท้องถิ่นและหน่วยงานอื่น ๆ ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและอำนวยความสะดวกต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

3.7 เป้าหมาย

1. ประชากรวัยเรียนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเสมอภาคและทั่วถึงทุกกลุ่มเป้าหมาย

2. ครูได้รับการพัฒนาด้านการจัดการเรียนรู้ เป็นครูมืออาชีพและพัฒนาตนเอง

ร้อยละ 95

3. ผู้เรียนเป็นผู้มีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาร้อยละ 95
4. นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นผู้มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพครู

ร้อยละ 100

5. โรงเรียนมีบรรยากาศ สื่อ เทคโนโลยี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้ทุกกลุ่ม

สาระ

6. โรงเรียนมีระบบสารสนเทศที่ทันสมัยใช้บริหารจัดการและจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่ม

สาระ

7. โรงเรียนมีระบบบริหารจัดการที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน
8. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีคุณภาพมาตรฐาน

3.8 นโยบายโรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม ปีการศึกษา 2550

1. บริหารจัดการให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 อย่างเคร่งครัด ตั้งใจให้เกิดผลดี

2. จัดการศึกษาให้มีหลักสูตรสถานศึกษาที่ส่งเสริมและมีคุณค่า บูรณาการกับ ภูมิปัญญาท้องถิ่นสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาแกนกลาง พ.ศ. 2544

3. จัดการศึกษาเพื่อสนองตอบงานในโครงการพิเศษที่โรงเรียนรับผิดชอบคือ โรงเรียนในฝัน โครงการร่วมพัฒนาวิชาชีพครู โครงการโรงเรียนพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้สู่คุณภาพ การศึกษา ให้เกิดผลประโยชน์สูงสุด

4. ส่งเสริมงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ปฏิบัติอยู่เดิมอย่างรู้คุณค่าและ แสวงหาแนวทางให้นักเรียนมีค่านิยมในทางที่ถูกในการช่วยเหลือ สร้างสังคมใหม่แทนสิ่งผิดพลาดที่ เกิดขึ้นในปัจจุบัน

5. เน้นการจัดการเรียนการสอนให้ครู นักเรียน มีผลงานทางวิชาการและมีผลการ ประกวดแข่งขันในระดับสูง

6. พัฒนาโรงเรียนส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้และภูมิทัศน์ที่สวยงาม

7. บริหารจัดการให้เกิดความคล่องตัวในสวัสดิการและการปฏิบัติให้เกิดแก่ ผู้ร่วมงานและบุคลากรทุกกลุ่มงาน

8. ประสานงานชุมชนและช่วยเหลือผู้ปกครองให้เอื้อประโยชน์แก่กันอย่าง เต็มที่ เพื่อผลสำเร็จทางการศึกษาและภาพรวมของท้องถิ่น

9. ส่งเสริมกีฬา ดนตรีและการแสดงออกที่เหมาะสมของนักเรียนให้เป็นอุปนิสัยที่ดี ตลอดถึงการมีโอกาช่วยเหลือสังคม

10. ร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐ เอกชน สถานศึกษาอื่น ๆ ในอันที่จะปฏิบัติตามนโยบายด้านยาเสพติด

3.9 พัฒนาการความก้าวหน้าของโรงเรียน (พ.ศ. 2530 – ปัจจุบัน)

ภายหลังจากโรงเรียนสามารถเปิดชั้นครบทั้ง 6 ระดับแล้วทั้งได้การศึกษาของโรงเรียนเข้าสู่ระบบมากยิ่งขึ้นตามลำดับ นับตั้งแต่นายเจริญ แต้มแก้วเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน (พ.ศ. 2531 - 2532) เป็นต้นมาโครงการเด่นๆที่โรงเรียนเป็นที่รู้จักของครูและสังคมโดยทั่วไปมากขึ้นเช่นโครงการส่งเสริมอาชีพอิสระเพื่อมีรายได้ระหว่างเรียนและโครงการเงินการกุศลเป็นต้น นอกจากนี้ระบบของงานการปกครอง (ปัจจุบันเรียกว่ากิจการนักเรียน) ที่ได้ขอใช้ระเบียบการควบคุมความประพฤติของนักเรียน พ.ศ. 2532 ก็สามารถใช้อย่างบังคับมาจนถึงปัจจุบัน แม้จะมีการปรับปรุงบ้าง เพื่อให้ทันกับเหตุการณ์ก็ตาม

ในสมัย นายสงศ์ ชุกกลิน เป็นผู้อำนวยการโรงเรียน (พ.ศ. 2532 - 2535) สมัยที่ 2 โรงเรียนมีความพยายามอย่างยิ่งที่จะพัฒนาโรงเรียนให้มีความเจริญก้าวหน้า โดยการส่งโรงเรียนเข้าประกวดสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทาน ระดับมัธยมศึกษาขนาดกลาง แม้จะไม่ได้รับรางวัลชนะเลิศเพราะเป็นครั้งแรกแต่อย่างไรก็ตาม

ในสมัย นายวินัย ชามทองเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน (พ.ศ. 2535 - 2539) ได้ส่งเข้าประกวดสถานศึกษา รางวัลพระราชทานดีเด่นระดับมัธยมศึกษาขนาดใหญ่อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งประสบผลสำเร็จเป็นอย่างยิ่ง ได้รับโล่รางวัลสถานศึกษาพระราชทานดีเด่น ระดับมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ปี 2538

นับจากปี 2538 เป็นต้นมาโรงเรียนได้พัฒนาก้าวหน้ามาตลอดในทุกๆด้าน เช่น ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านกิจกรรมแข่งขันทักษะทางวิชาการ กิจกรรมด้านศิลปะ กิจกรรมคุ้มครองผู้บริโภค และระบบการดูแลนักเรียนเป็นต้น

ความก้าวหน้าดังกล่าว กลายเป็นเกียรติประวัติของโรงเรียนน่าจดจำ และภาคภูมิใจซึ่งอาจกล่าวโดยสรุป ดังนี้

ปีการศึกษา 2538 ได้รับรางวัลพระราชทานโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่

ปีการศึกษา 2539 ได้รับรางวัลโรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมดีเด่น จากกรมสามัญศึกษา

ปีการศึกษา 2540-2542 ได้รับรางวัลโรงเรียนคุ้มครองผู้บริโภคดีเด่นระดับ เขต 11

ปีการศึกษา 2544 ได้รับโล่รางวัลและระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนดีเด่นจากกรมสามัญศึกษา

ปีการศึกษา 2545 ได้รับรางวัลแก้ไขปัญหายาเสพติดดีเด่น จากกรมสามัญศึกษา

ปีการศึกษา 2546 ได้รับรางวัลพระราชทานการประกวดภาพวาดจากสมเด็จพระเทพ

รัตนราชสุตาฯ สยามพบรมราชกุมารี จำนวน 3 รางวัล ได้รับรางวัลโรงเรียนดีเด่นที่ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดตามนโยบายประกาศสงครามขั้นแตกหักเพื่อเอาชนะยาเสพติดประจำปี 2546 ได้รับรางวัลชนะเลิศการประกวดชุดนิทรรศการความรู้ เรื่อง ยาเสพติด ระดับเขต (เขต 11) ตามโครงการ To be number one ได้รับรางวัลดีเด่นระดับประเทศการคัดเลือกโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ เรื่องระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามโครงการสานสายใยครูและศิษย์ ชนะเลิศการแข่งขันการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์บังคับหุ่นยนต์ระดับภาค ชนะเลิศวาดภาพเหรียญทองระดับอาเซียน และได้รับการคัดเลือกจากผู้นำชุมชนในอำเภอพรหมคีรีให้เป็นโรงเรียน 1 อำเภอ 1 โรงเรียนในฝัน

ปีการศึกษา 2547 ได้รับรางวัลชมเชยระดับประเทศ ในการประกวดนิทรรศการยาเสพติดในโครงการ To be number one รางวัลชนะเลิศการแข่งขันวาดภาพจินตนาการทางวิทยาศาสตร์ ระดับประเทศ และรองชนะเลิศแข่งขันโปรแกรมคอมพิวเตอร์บังคับหุ่นยนต์ จัดโดย สส.วท.

ปีการศึกษา 2548 ชนะเลิศวาดภาพ “ศิลปกรรมนำสิ่งที่ดีสู่ชีวิต” ศิลปะของนักเรียนระดับประเทศและรางวัลชมเชยสถานศึกษาขนาดใหญ่ที่ดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3-4 และส่งโรงเรียนเข้าประกวดประเภทโรงเรียนขนาดใหญ่ของเขตพื้นที่การศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ในงาน “เขตสัวิชาการ 48” ได้รับรางวัลชนะเลิศ

ปีการศึกษา 2549 เข้ารับการประเมินแบบโรงเรียนในฝัน และผ่านการประเมินให้เป็น โรงเรียนต้นแบบโรงเรียนในฝัน และได้เข้ารับการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ. รอบที่ 2 และผ่านการประเมินคุณภาพ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ปีการศึกษา 2550 ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวนทั้งสิ้น 544 คน เป็นนักเรียนหญิง 400 คน และนักเรียนชาย 144 คน ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 182 คน เป็นนักเรียนหญิง 120 คน และนักเรียนชาย 62 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 204 คน เป็นนักเรียนหญิง 143 คน และนักเรียนชาย 61 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 158 คน เป็นนักเรียนหญิง 137 คน และนักเรียนชาย 21 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ปีการศึกษา 2550 ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวนทั้งสิ้น 272 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากประชากรที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (Yamane. 1967 : 886-887) โดยใช้ระดับชั้นและเพศเป็นชั้น (Strata) โดยมีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างดังนี้

1. ผู้วิจัยจำแนกประชากรออกเป็น 3 ระดับชั้น คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 182 คน เป็นนักเรียนหญิง 120 คน และนักเรียนชาย 62 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 204 คน เป็นนักเรียนหญิง 143 คน และนักเรียนชาย 61 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 158 คน เป็นนักเรียนหญิง 137 คน และนักเรียนชาย 21 คน

2. ผู้วิจัยประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จากตาราง (Yamane. 1967: 886-887) พบว่า ต้องใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 272 คน ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้สัดส่วนประชากร : กลุ่มตัวอย่าง = 2 : 1 ผู้วิจัยจึงสุ่มตัวอย่างได้ดังนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 91 คน เป็นนักเรียนหญิง 60 คน และนักเรียนชาย 31 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 102 คน เป็นนักเรียนหญิง 72 คน และนักเรียนชาย 30 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 79 คน เป็นนักเรียนหญิง 68 คน และนักเรียนชาย 11 คน

ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับชั้นและเพศ

ระดับชั้น	เพศชาย		เพศหญิง		รวม	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	62	31	120	60	182	91
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	61	30	143	72	204	102
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	21	11	137	68	158	79
รวม	144	72	400	200	544	272

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งแบ่งออกเป็น 10 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน

ตอนที่ 4 แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง

ตอนที่ 6 แบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง

ตอนที่ 7 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพด้านการเรียน

ตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

ตอนที่ 9 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

ตอนที่ 10 แบบสอบถามความรับผิดชอบในการเรียน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ เพศ ระดับชั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง

ตัวอย่างแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของนักเรียน เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () และเติมข้อความลงไปในช่วงว่าง.....ให้ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. ระดับชั้น
() ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
() ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
() ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
3. เกรดเฉลี่ยสะสม.....
4. รายได้เฉลี่ยของผู้ปกครอง.....บาทต่อเดือน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกลักษณะ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกลักษณะ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามบุคลิกลักษณะ ของ กมลวัฒน์ วันวิชัย (2545) สุวารินทร์ โรจน์ขจรนภลัย (2547) และมาริสา วรตรุจิวงศ์ (2549)

2.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามบุคลิกลักษณะ จากความรู้ที่ได้จากข้อ 2.1 และ 2.2 ลักษณะแบบสอบถาม เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert scale Type) ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามบุคลิกลักษณะ

คำชี้แจง แบบสอบถามเป็นแบบวัดลักษณะที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียน ให้นักเรียนอ่านข้อความในแบบสอบถามแต่ละข้ออย่างละเอียด แล้วตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่วงว่างทางขวามือช่องใดช่องหนึ่ง ใน 5 ช่อง ที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่

จริงที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
 จริง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
 จริงบ้าง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
 จริงน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
 จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริง น้อย ที่สุด
0	นักเรียนสามารถทำงานที่ รับผิดชอบให้เสร็จสิ้นก่อนเวลาที่ กำหนดเสมอ					
00	นักเรียนรู้สึกหงุดหงิด ถ้าต้อง รอซื้อของในร้านที่มีลูกค้า หนาแน่น					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของ อัจฉรา วงษ์พัฒนามงคล. (2533:57-58) ในการวิจัยครั้งนี้แปลได้ผลดังนี้

คะแนน 43-85	หมายถึง	ผู้มีบุคลิกภาพแบบ เอ
คะแนน 17-42	หมายถึง	ผู้มีบุคลิกภาพแบบ บี

ตอนที่ 3 แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน มีขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้

3.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิสัยทางการเรียน แล้วนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามนิสัยทางการเรียนของ พยอม ธีรอรุณ (2540) และ สุกัญญา แยมยัม (2541)

3.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามนิสัยทางการเรียนที่ได้ศึกษาความรู้ตามข้อ 3.1 และข้อ 3.2 ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert scale Type) ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่าง แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามนิสัยทางการเรียน ให้นักเรียนอ่านข้อความในแบบสอบถามอย่างละเอียด แล้วตอบโดยการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับความคิดของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของนักเรียนน้อยมากที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริง น้อย ที่สุด
0	นักเรียนแบ่งเวลาสำหรับอ่านหนังสืออย่างสม่ำเสมอ					
00	นักเรียนชอบทำการบ้าน					
000	นักเรียนลอกการบ้านเพื่อน					

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยตรวจและให้คะแนนตามความหมายของคำถามในแต่ละข้อดังนี้

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวก ให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบ ให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2538: 9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.67-5.00	หมายถึง	นิสัยทางการเรียนดี
คะแนนเฉลี่ย 2.34-3.66	หมายถึง	นิสัยทางการเรียนดีพอใช้
คะแนนเฉลี่ย 1.00-2.33	หมายถึง	นิสัยทางการเรียนไม่ดี

ตอนที่ 4 แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

4.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

4.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ของ ทิพวรรณ สุวรรณประเสริฐ (2541) และ สุวารินทร์ โรจน์ขจรภาลย์ (2547)

4.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน จากความรู้ที่ได้จากข้อ 4.1 และ 4.2 ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert scale Type) ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ให้นักเรียนอ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับความรู้สึกต่อตนเองตามความเป็นจริงมากที่สุด ได้แก่

จริงที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
 จริง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
 จริงบ้าง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้างไม่ตรงบ้าง
 จริงน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
 จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริง น้อย ที่สุด
0	นักเรียนเสียใจที่สอบได้คะแนนน้อย					
00	นักเรียนคิดว่าอนาคตขึ้นอยู่กับความสำเร็จทางการเรียน					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลได้ผลดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66 หมายถึง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนน้อย

ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

5.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

5.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง กมลวัฒน์ วันวิชัย (2545) ชาราวดี อธิมาตรานนท์ (2548)

5.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง จากความรู้ที่ได้จากข้อมูลจากข้อ 5.1 และ 5.2 ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert scale Type) ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความในแบบสอบถามอย่างละเอียด แล้วตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่ง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ได้แก่

จริงที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด

จริง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก

จริงบ้าง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง

จริงน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย

จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริง น้อย ที่สุด
0	<u>พฤติกรรมที่ผู้ปกครองปฏิบัติต่อ</u> <u>นักเรียน</u> เมื่อใกล้สอบ ผู้ปกครองให้ กำลังใจข้าพเจ้าในการดูหนังสือ					

00	<u>พฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติต่อ</u> <u>ผู้ปกครอง</u> เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหาการเรียน ข้าพเจ้าจะขอคำปรึกษาจาก ผู้ปกครองเสมอ					
----	--	--	--	--	--	--

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2538: 9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลได้ผลดังนี้

- คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองดี
- คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองปานกลาง
- คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองไม่ดี

ตอนที่ 6 แบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

6.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังของผู้ปกครอง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

6.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง ของ อรชุน กันสิทธิ์ (2542) และกมลวิทย์ วันวิชัย (2545)

6.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครองให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะจากความรู้ที่ได้จากข้อมูลจากข้อ 6.1 และ 6.2 ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert scale Type) ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความในแบบสอบถามแต่ละข้ออย่างละเอียด แล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่ง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ได้แก่

จริงที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
 จริง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
 จริงบ้าง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
 จริงน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
 จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริง น้อย ที่สุด
0	ผู้ปกครองต้องการให้นักเรียนทำการบ้านและรายงานให้เสร็จตามกำหนด					
00	ผู้ปกครองต้องการให้นักเรียนแบ่งเวลาในการเรียนให้ถูกต้อง					
000	ผู้ปกครองต้องการให้นักเรียนเรียนให้สูงที่สุด					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2538: 9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลได้ผลดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึง ความคาดหวังของผู้ปกครองมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66 หมายถึง ความคาดหวังของผู้ปกครองปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึง ความคาดหวังของผู้ปกครองน้อย

ตอนที่ 7 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพด้านการเรียน มีขั้นตอนสร้างดังนี้

7.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพด้านการเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

7.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพด้านการเรียน ของ สุวารินทร์ โรจน์ขจรนภลัย (2547) และ มาริสา วรตฤจิวงศ์ (2549)

7.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพด้านการเรียนให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะจากความรู้ที่ได้จากข้อมูลจากข้อ 7.1 และ 7.2 ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert scale Type) ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพด้านการเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพด้านการเรียน แล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่ง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริง น้อย ที่สุด
0	<u>สถานที่เรียน</u> ห้องเรียนมีแสงสว่างไม่เพียงพอ					
00	<u>สื่ออุปกรณ์การเรียน</u> ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์มี อุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัย					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2538: 9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลได้ผลดังนี้

- คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึง ลักษณะทางกายภาพด้านการเรียนดี
- คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66 หมายถึง ลักษณะทางกายภาพด้านการเรียนดีพอใช้
- คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึง ลักษณะทางกายภาพด้านการเรียนไม่ดี

ตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

8.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

8.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู ของชาติชาย หมั่นสมัคร (2542) และ สุวารินทร์ โรจน์ขจรภาลย์ (2547)

8.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู โดยจากความรู้ที่ได้จาก ข้อมูลข้อ 8.1 และ 8.2 ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ ลิเคอร์ท (Likert scale Type) ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือ
ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด ได้แก่

จริงที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด

จริง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก

จริงบ้าง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง

จริงน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย

จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริง น้อย ที่สุด
0	<u>พฤติกรรมที่ครูปฏิบัติต่อ นักเรียน</u> ครูให้ความรักและเอาใจใส่ต่อ นักเรียน					
00	ครูไม่ค่อยให้ความเป็นกันเองกับ นักเรียน					
0	<u>พฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติต่อ ครู</u> เมื่อนักเรียนมีปัญหาส่วนตัว นักเรียนไม่กล้าปรึกษาครู					
00	นักเรียนตั้งใจเรียนขณะครูสอน					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2538: 9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลได้ผลดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูดี

คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูดีพอใช้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูไม่ดี

ตอนที่ 9 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

9.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

9.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ของ สุวารินทร์ โรจน์ขจรนภลัย (2547) และ มาริสา วรตฤจิวงศ์ (2549)

9.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน โดยจากความรู้ที่ได้จากข้อมูลข้อ 9.1 และ 9.2 ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert scale Type) ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด ได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริง น้อย ที่สุด
0	นักเรียนไม่สามารถปรึกษา ปัญหาส่วนตัวกับเพื่อนในห้องได้					
00	นักเรียนเข้ากับเพื่อนทุกคนใน ห้องได้เป็นอย่างดี					
000	นักเรียนไม่มีความลับกับเพื่อน					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2538: 9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลได้ผลดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00	หมายถึง	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนดี
คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66	หมายถึง	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนดีพอใช้
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33	หมายถึง	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนไม่ดี

ตอนที่ 10 แบบสอบถามความรับผิดชอบในการเรียน มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

10.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบในการเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

10.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามความรับผิดชอบในการเรียน ของ สำเนียง ศิลป์ประกอบ (2540) กมลวัฒน์ วันวิชัย (2545) โพโล เฉลียวฉลัด (2548) และ มาริสา วรตรจิวงศ์ (2549)

10.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามความรับผิดชอบในการเรียน ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะจากความรู้ที่ได้จากข้อมูลจากข้อ 10.1 และ 10.2 ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert scale Type) ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามความรับผิดชอบในการเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความเกี่ยวกับความรับผิดชอบในการเรียน แล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่ง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริง น้อย ที่สุด
0	นักเรียนมาโรงเรียนทันเวลาเสมอ					
00	นักเรียนนำอุปกรณ์การเรียนและตำราเรียนมาพร้อมทุกวัน					

000	เมื่อนักเรียนทำงานผิดหรือไม่ เรียบร้อยนักเรียนพยายาม ปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น					
-----	---	--	--	--	--	--

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2538: 9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลได้ผลดังนี้

- คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึง ความรับผิดชอบในการเรียนดี
- คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66 หมายถึง ความรับผิดชอบในการเรียนดีพอใช้
- คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึง ความรับผิดชอบในการเรียนไม่ดี

การหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ตามลำดับต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) ของแบบสอบถามโดยนำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คนได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ และอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ตรวจสอบความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ในข้อคำถามให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วจะนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิก่อนนำไปทดลองใช้

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 100 คน ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จากนั้นจึงนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Item Discrimination) โดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t-test โดยเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาเป็นแบบสอบถามการวิจัย ได้ผลดังนี้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ ลักษณะแบบสอบถาม จำนวน 17 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 1.556-7.486

ตอนที่ 3 แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน จำนวน 14 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.558-7.425

ตอนที่ 4 แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 17 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.823-5.578

ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง จำนวน 27 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.305-10.278

ตอนที่ 6 แบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง จำนวน 17 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.989-11.072

ตอนที่ 7 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพทางการเรียน จำนวน 15 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.270-10.264

ตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู จำนวน 14 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.179-8.466

ตอนที่ 9 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน จำนวน 13 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.357-12.120

ตอนที่ 10 แบบสอบถามความรับผิดชอบในการเรียน จำนวน 18 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.452-8.567

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่คัดเลือกแล้วตามข้อ 2 มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ผล ดังนี้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7659

ตอนที่ 3 แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8323

ตอนที่ 4 แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน 8 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7530

ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8923

ตอนที่ 6 แบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8330

ตอนที่ 7 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพทางการเรียน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8762

ตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8192

ตอนที่ 9 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8437

ตอนที่ 10 แบบสอบถามความรับผิดชอบในการเรียน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8009

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปขออนุญาต ผู้อำนวยการโรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช ไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ในระหว่างวันที่ 3-7 มกราคม 2551 จำนวน 272 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนมาครบทุกฉบับ

4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามจำนวน 272 ฉบับ ที่นักเรียนตอบมาคัดเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ คือ ตอบครบทุกข้อ ปรากฏว่าสมบูรณ์ทุกฉบับ ผู้วิจัยนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช
3. วิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่
 - 2.1 การหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Item Discrimination) ของแบบสอบถาม โดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t-test
 - 2.2 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)
3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่
 - 3.1 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 1
 - 3.2 วิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม โดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 2

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
N	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
F	แทน	ค่าสถิติการแจกแจงแบบ F
t	แทน	ค่าสถิติการแจกแจงแบบ t
df	แทน	Degree of Freedom
SS	แทน	Sum of Squares
MS	แทน	Mean Squares
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	กำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
a	แทน	ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
b	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ซึ่งพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ซึ่งพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
SE_b	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์
SE_{est}	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์
$\hat{Y}$	แทน	สมการพยากรณ์เป้าหมายในชีวิตโดยใช้คะแนนดิบ
Z	แทน	สมการพยากรณ์เป้าหมายในชีวิตโดยใช้คะแนนมาตรฐาน
Y	แทน	ความรับผิดชอบในการเรียน
X_1	แทน	เพศ : ชาย
X_2	แทน	เพศ : หญิง
X_3	แทน	ระดับชั้น : ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

X ₄	แทน	ระดับชั้น : ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
X ₅	แทน	ระดับชั้น : ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
X ₆	แทน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
X ₇	แทน	ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง
X ₈	แทน	บุคลิกภาพ
X ₉	แทน	นิสัยทางการเรียน
X ₁₀	แทน	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน
X ₁₁	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง
X ₁₂	แทน	ความคาดหวังของผู้ปกครอง
X ₁₃	แทน	ลักษณะทางกายภาพด้านการเรียน
X ₁₄	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู
X ₁₅	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน เพื่อแสดงข้อมูลด้านส่วนตัวในแบบสอบถามตอนที่ 1 โดยแสดงค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับความรับผิดชอบในการเรียน โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
3. วิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียน
4. การค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

การเสนอผลการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยเสนอผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 เสนอจำนวนและร้อยละของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และระดับชั้น

ตอนที่ 2 เสนอค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัย ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง ความคาดหวังของผู้ปกครอง ลักษณะทางกายภาพด้านการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และความรับผิดชอบในการเรียน

ตอนที่ 3 เสนอผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตอนที่ 4 เสนอผลการวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 เสนอจำนวนและร้อยละของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และระดับชั้น แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และระดับชั้น ศึกษาดังแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 2

ปัจจัย	ระดับของปัจจัย	จำนวนคน	ร้อยละ
เพศ	เพศชาย	73	26.8
	เพศหญิง	199	73.2
	รวม	272	100.0
ระดับชั้น	มัธยมศึกษาปีที่ 4	91	33.5
	มัธยมศึกษาปีที่ 5	102	37.5
	มัธยมศึกษาปีที่ 6	79	29.0
	รวม	272	100.0

จากตาราง 2 พบว่า ปัจจัยเพศ ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนหญิง คิดเป็นร้อยละ 73.2 รองลงมา เป็นนักเรียนชาย คิดเป็นร้อยละ 26.8 ปัจจัยระดับชั้น ส่วนใหญ่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 คิดเป็นร้อยละ 37.5 รองลงมาคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 33.5 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 29.0

ตอนที่ 2 เสนอค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง ความคาดหวังของผู้ปกครอง ลักษณะทางกายภาพด้านการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และความรับผิดชอบในการเรียน ดังแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ปัจจัย	$\bar{x}$	S.D	การแปลผล
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	2.50	.48	ปานกลาง
ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง	11,943.76	11,814.94	ต่ำ
บุคลิกภาพ	56.89	6.8	แบบเอ
นิสัยทางการเรียน	3.43	.54	ดีพอใช้
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน	3.88	.42	มาก
สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง	3.87	.55	ดี
ความคาดหวังของผู้ปกครอง	4.18	.48	มาก
ลักษณะทางกายภาพด้านการเรียน	2.87	.65	ดีพอใช้
สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู	3.37	.55	ดีพอใช้
สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน	3.94	.54	ดี
ความรับผิดชอบในการเรียน	3.65	.49	ดีพอใช้

จากตาราง 3 พบว่า ปัจจัยด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง ปัจจัยฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองต่ำ ปัจจัยด้านบุคลิกภาพ เป็นแบบเอ ปัจจัยด้านนิสัยทางการเรียนอยู่ในระดับดีพอใช้ ปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับมาก ปัจจัยด้านสัมพันธภาพ

ระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองอยู่ในระดับดี ปัจจัยด้านความคาดหวังของผู้ปกครองอยู่ในระดับมาก
ปัจจัยด้านลักษณะทางกายภาพด้านการเรียนอยู่ในระดับดีพอใช้ ปัจจัยด้านสัมพันธภาพระหว่าง
นักเรียนกับครูอยู่ในระดับดีพอใช้ ปัจจัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนอยู่ในระดับดี
ส่วนปัจจัยด้านความรับผิดชอบในการเรียนอยู่ในระดับดีพอใช้

ตอนที่ 3 เสนอผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้าน
ครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้น
ที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ดังแสดงใน
ตาราง 4

ตาราง 4 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช

X	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	X ₁₁	X ₁₂	X ₁₃	X ₁₄	X ₁₅	Y
X ₁	1.000	-1.000**	.133*	.045	-.186**	-.116	.166**	-.103	-.089	-.187**	-.081	-.081	.054	.011	-.087	-.165**
X ₂		1.000	-.133*	-.045	.186**	.116	-.166**	.103	.089	.187**	.081	.081	-.054	-.011	.087	.165**
X ₃			1.000	-.549**	-.454**	.063	.111	-.128*	-.049	-.032	-.011	.013	-.021	-.005	.057	-.014
X ₄				1.000	-.496**	.062	-.051	.062	.078	.019	-.008	-.130*	.223**	-.036	-.120*	-.020
X ₅					1.000	-.132*	-.061	.067	-.032	.013	.020	.125*	-.216**	.044	.069	.035
X ₆						1.000	.080	.141*	.176**	.035	-.030	-.120*	-.074	-.061	.063	.116
X ₇							1.000	-.117	-.123*	-.056	-.098	.022	-.017	-.180**	-.072	-.101
X ₈								1.000	.701**	.484**	.358**	.114	.143*	.291**	.249**	.545**
X ₉									1.000	.529**	.364**	.138*	.132*	.248**	.212**	.522**
X ₁₀										1.000	.492**	.405**	.140*	.316**	.316**	.531**
X ₁₁											1.000	.450**	.149*	.445**	.325**	.534**
X ₁₂												1.000	-.197**	.179**	.374**	.287**
X ₁₃													1.000	.425**	-.198**	.140*
X ₁₄														1.000	.354**	.426**
X ₁₅															1.000	.343**
Y																1.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช มี 8 ปัจจัย ได้แก่ เพศ : หญิง (X_2) บุคลิกภาพ (X_8) นิสัยทางการเรียน (X_9) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_{10}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง (X_{11}) ความคาดหวังของผู้ปกครอง (X_{12}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_{14}) และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{15}) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 1 ปัจจัยคือ ลักษณะทางกายภาพทางการเรียน (X_{13}) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการเรียน

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช มี 1 ปัจจัย คือ เพศ : ชาย (X_1) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช มี 5 ปัจจัย ได้แก่ ระดับชั้น : ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (X_3) ระดับชั้น : ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (X_4) ระดับชั้น : ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (X_5) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_6) และฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง (X_7)

ตอนที่ 4 เสนอผลการวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ความรับผิดชอบในการเรียน ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis) ดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
Regression	5	31.714	6.343	52.046**
Residual	266	32.417	.122	
Total	271	64.132		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่ามีปัจจัย 5 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียน ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 6

ตาราง 6 แสดงปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ความรับผิดชอบในการเรียน ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

องค์ประกอบ	b	SE _b	β	R	R ²	F
X ₈	.294	.074	.248	.558	.311	121.795**
X ₈ , X ₁₁	.209	.048	.234	.659	.434	103.012**
X ₈ , X ₁₁ , X ₁₀	.202	.064	.176	.683	.466	77.987**
X ₈ , X ₁₁ , X ₁₀ , X ₁₄	.146	.044	.163	.698	.487	63.288**
X ₈ , X ₁₁ , X ₁₀ , X ₁₄ , X ₉	.117	.058	.130	.703	.495	52.046**

$$a = .177$$

$$R = .703$$

$$R^2 = .495$$

$$SE = .349$$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 6 พบว่า ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 5 ปัจจัย โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ บุคลิกภาพ (X₈)สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง (X₁₁) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน (X₁₀) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X₁₄) และนิสัยทางการเรียน (X₉) ซึ่งทั้ง 5 ปัจจัยนี้ สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความรับผิดชอบในการเรียนได้ ร้อยละ 49.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และได้นำค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์มาเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหม
คีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช ในรูปคะแนนดิบ ได้แก่

$$\hat{Y} = .177 + .294 X_8 + .209 X_{11} + .202 X_{10} + .146 X_{14} + .117 X_9$$

สมการพยากรณ์ความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหม
คีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้แก่

$$Z = .248 X_8 + .234 X_{11} + .176 X_{10} + .163 X_{14} + .130 X_9$$

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ส่งผลต่อความรับผิดชอบของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2550 จำนวนทั้งสิ้น 544 คน เป็นนักเรียนหญิง 400 คน และนักเรียนชาย 144 คน ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 182 คน เป็นนักเรียนหญิง 120 คน และนักเรียนชาย 62 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 204 คน เป็นนักเรียนหญิง 143 คน และนักเรียนชาย 61 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 158 คน เป็นนักเรียนหญิง 137 คน และนักเรียนชาย 21 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2550 จำนวน 272 คน เป็นนักเรียนหญิง 200 คน

และนักเรียนชาย 72 คน ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 91 คน เป็นนักเรียนหญิง 60 คน และนักเรียนชาย 31 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 102 คน เป็นนักเรียนหญิง 72 คน และนักเรียนชาย 30 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 79 คน เป็นนักเรียนหญิง 68 คน และนักเรียนชาย 11 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากประชากรที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (Yamane. 1967 : 886-887) โดยใช้ระดับชั้นและเพศ เป็นชั้น (Strata)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมศิริพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งแบ่งออกเป็น 10 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ เพศ ระดับชั้นที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ ลักษณะแบบสอบถามเป็น แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 17 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 1.556-7.486 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7659

ตอนที่ 3 แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 14 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.558-7.425 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8323

ตอนที่ 4 แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 17 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.823-5.578 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7530

ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 27 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.305-10.278 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8923

ตอนที่ 6 แบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 17 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.989-11.072 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8330

ตอนที่ 7 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพทางการเรียน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.270-10.264 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8762

ตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 14 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.179-8.466 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8192

ตอนที่ 9 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 13 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.357-12.120 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8437

ตอนที่ 10 แบบสอบถามความรับผิดชอบในการเรียน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 18 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.452-8.567 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8009

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ ผู้วิจัยดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปขอผู้อำนวยการ โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช ไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ในระหว่างวันที่ 3-7 มกราคม 2551 จำนวน 272 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนมาครบทุกฉบับ

4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามจำนวน 272 ฉบับ ที่นักเรียนตอบมาคัดเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ คือ ตอบครบทุกข้อ ปรากฏว่าสมบูรณ์ทุกฉบับ ผู้วิจัยนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

3. วิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม

จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า :-

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช มีดังนี้

1.1 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 8 ปัจจัย ได้แก่ เพศ : หญิง (X_2) บุคลิกภาพ (X_8) นิสัยทางการเรียน (X_9) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_{10})สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง (X_{11}) ความคาดหวังของผู้ปกครอง (X_{12}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_{14}) และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{15})

1.2 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 1 ปัจจัย ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพทางการเรียน (X_{13})

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 1 ปัจจัย ได้แก่ เพศ : ชาย (X_1)

3. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช มี 5 ปัจจัย ได้แก่ ระดับชั้น : ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (X_3) ระดับชั้น : ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (X_4) ระดับชั้น : ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (X_5) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_6) และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว (X_7)

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 5 ปัจจัย โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ บุคลิกภาพ (X_8)สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง (X_{11}) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_{10}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_{14}) และนิสัยทางการเรียน (X_9) ซึ่งทั้ง 5 ปัจจัยนี้ สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความรับผิดชอบในการเรียนได้ ร้อยละ 49.5

5. สมการพยากรณ์ความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช มีดังนี้

5.1 สมการพยากรณ์ความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช ในรูปคะแนนดิบ ได้แก่

$$\hat{Y} = .177 + .294 X_8 + .209 X_{11} + .202 X_{10} + .146 X_{14} + .117 X_9$$

5.2 สมการพยากรณ์ความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้แก่

$$Z = .248 X_8 + .234 X_{11} + .176 X_{10} + .163 X_{14} + .130 X_9$$

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

จากผลการศึกษา ผู้วิจัยอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช มีดังนี้

1.1 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 8 ปัจจัย ได้แก่ เพศ : หญิง (X_2) บุคลิกภาพ (X_8) นิสยทางการเรียน (X_9) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_{10}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง (X_{11}) ความคาดหวังของผู้ปกครอง (X_{12}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_{14}) และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{15}) อภิปรายผลได้ดังนี้

1.1.1 เพศ : หญิง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนหญิงมีความรับผิดชอบในการเรียนมาก ทั้งนี้เพราะนักเรียนหญิงเป็นเพศที่ละเอียดถี่ถ้วน มีความอดทน เชื่อฟังคำสั่งสอนของผู้ใหญ่ อยู่ในกรอบประเพณี ผู้ใหญ่จะปลูกฝังให้รับผิดชอบงานในบ้าน เนื่องจากมีพัฒนาการด้านร่างกายพัฒนาเร็วกว่าเพศชาย มีร่างกายที่สูงใหญ่เร็วกว่า ทำให้ผู้ปกครองมอบหมายงานและไว้วางใจให้รับผิดชอบงานมากกว่าเพศชาย ดังที่ สุจิตร์ ศิริรัตน์(ขวัญฤดี ขำสอนสัตย์.2542 : 26 ; อ้างอิงจาก สุจิตร์ ศิริรัตน์.2522) ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการสร้างแบบสำรวจนิสัยและทัศนคติในการเรียนระดับอุดมศึกษา พบว่า นักศึกษาหญิงมีนิสัยและทัศนคตินิสัยในการเรียนดีกว่านักศึกษาชาย เนื่องจากเพศหญิงเป็นเพศที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูให้อยู่ในกรอบประเพณีมีแนวโน้มที่จะเชื่อฟังปฏิบัติตามคำสั่งสอน และมีความรับผิดชอบสูงจึงส่งผลให้มีนิสัยและทัศนคติในการเรียนดีไปด้วย และนอกจากนี้ นักเรียนหญิงเมื่อทำอะไรแล้วก็อยากจะทำให้ผู้อื่นชมเชย มีความอายเพื่อนหากถูกตำหนิหรือถูกว่ากล่าวตักเตือนทำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการเรียน จึงทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในด้านการเรียนเป็นอย่างดี คือ เข้าห้องเรียนสม่ำเสมอ ทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความละเอียดรอบคอบ พยายามปรับปรุงผลงานของตนเองให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง และส่งงานตรงตามเวลาที่กำหนด

ดังนั้น เพศ : หญิง จึงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.1.2 บุคลิกภาพ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบเอ มีความรับผิดชอบในการเรียนมาก ทั้งนี้เพราะลักษณะของผู้มีบุคลิกภาพแบบเอนั้นมีลักษณะบุคลิกภาพที่ร่าเริง ชอบแข่งขัน ชอบทำงานให้ได้มาก ในเวลาน้อย ๆ มีความรู้สึกที่เวลาผ่านไปอย่างรวดเร็ว มีความมานะพยายามในการทำงาน ชอบฝ่าฟันอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อประสบความสำเร็จ ชอบทำงานด้วยความรวดเร็ว หนีไม่ติดกับงานที่ล่าช้า มีความต้องการพักผ่อนน้อยกว่าคนอื่น

ดังนั้น บุคลิกภาพ จึงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.1.3 นิสัยทางการเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีนิสัยทางการเรียนดี มีความรับผิดชอบทางการเรียนมาก คือ มีความละเอียดรอบคอบในการทำงาน ส่งงานตามกำหนดเวลา และพยายามปรับปรุงแก้ไขงานให้ดีขึ้นอย่างสม่ำเสมอ ดังที่ ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2538 : 1) กล่าวว่า นิสัยทางการเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอ เป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงความพึงพอใจ และมุ่งมั่นที่จะศึกษาหาความรู้ให้บรรลุผลสำเร็จ ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวนี้ประกอบด้วยความตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียนให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีความคิดริเริ่ม ขยัน อดทน รับผิดชอบ ฟังตนเอง และมีความภูมิใจในผลการเรียนของตน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของพระมหาพะเต็ด ชุ่มเพ็งพันธ์ (2548: 67-79) ที่ศึกษาเรื่อง องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพุทธจริตด้านการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสตรีวัดอัปสรสวรรค์ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2547 พบว่า นิสัยทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพุทธจริตด้านการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4

ดังนั้น นิสัยทางการเรียน จึงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.1.4 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมาก มีความรับผิดชอบในการเรียนมาก ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมาก จะมีความพยายามในการเรียนเพื่อต้องการที่จะประสบความสำเร็จในด้านการเรียน โดยที่นักเรียนผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนมักจะไม่นย่อท้อต่ออุปสรรค และไม่กลัวต่อความล้มเหลว เพราะรู้จักกำหนดเป้าหมายที่เหมาะสมกับความสามารถของตน สามารถคิดแก้ปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ ในการทำงานได้ดี และใช้เวลาส่วนมากแก่การเรียนจึงมีความรับผิดชอบในการเรียน ดังที่ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546 : 299) กล่าวว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นแรงจูงใจที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จ บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีความมานะพยายาม อดทน ทำงานมีแผน ตั้งระดับความหวังไว้สูง และพยายามเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงไปได้ ซึ่งสอดคล้องกับ

งานวิจัย ประกายทิพย์ พิชัย (2539 : 55-58) ได้ศึกษาถึงตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน สัมพันธภาพในครอบครัว บรรยากาศทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดังนั้น แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน จึงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.1.5 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนมีสัมพันธภาพดีกับผู้ปกครอง มีความรับผิดชอบในการเรียนมาก ทั้งนี้เพราะ นักเรียนที่มีสัมพันธภาพดีกับผู้ปกครองนั้น นักเรียนรู้สึกว่าจะได้รับความรัก การดูแลเอาใจใส่ และอบรมสั่งสอนอย่างดีในครอบครัว มีความรู้สึกอบอุ่นปลอดภัย มั่นใจในตนเองถึงความสัมพันธ์กับคนอื่นในบ้าน รวมถึงการที่ผู้ปกครองให้คำแนะนำ ให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษาในเวลาที่นักเรียนมีปัญหา ทั้งด้านส่วนตัวและการเรียน ทำให้นักเรียนมีกำลังใจในการเรียนทำให้นักเรียนพร้อมที่จะเรียนรู้ ตั้งใจและเป็นแรงผลักดันให้ตั้งใจเรียนเพื่อให้ประสบผลสำเร็จในด้านการเรียน ดังที่ กรีนเบอร์เกอร์ ไชเกิล และไลท์ (ละอองทิพย์ พลานุภาพ. 2532 ; 24 ; อ้างอิงจาก Greenberg, Siegel and leitch. 1983 : 373-384) ศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนกับบิดามารดา ที่มีต่อสุขภาพจิตของวัยรุ่นในด้านการมองคุณค่าในตนเองและความพึงพอใจในชีวิตในระดับชั้นมัธยมศึกษา พบว่า บุคคลที่มีความใกล้ชิดกับบิดามารดา และกลุ่มเพื่อนมีความสัมพันธ์กับการมองเห็นคุณค่าตนเองและความพึงพอใจในชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ภัทรสิรินธร เสวตไอยาราม (2549: 67-77) ที่ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเรียนที่เหมาะสมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนพุลเจริญวิทยาคม อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเรียนที่เหมาะสมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนพุลเจริญวิทยาคม อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ดังนั้น สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง มีความสำคัญทางบวกกับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.1.6 ความคาดหวังของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับความคาดหวังจากผู้ปกครองมาก มีความรับผิดชอบมาก ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่ได้รับความคาดหวังจากผู้ปกครองมากนั้นนักเรียนรับรู้กับผู้ปกครองมีความคาดหวังในเรื่องการเรียนมากโดยต้องการให้นักเรียนตั้งใจเรียน อ่านหนังสือและ

ทบทวนบทเรียน ทำการบ้านและรายงานให้เสร็จตามกำหนดเวลา รู้จักแบ่งเวลาในการเรียน สอบผ่านทุกวิชา มีผลการเรียนดี และต้องการให้เรียนต่อในระดับสูงๆ ตรงกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของนักเรียน ต้องการให้นักเรียนประกอบอาชีพสุจริต มีโอกาสก้าวหน้าสูง เพราะอยากให้เด็กเรียนมีอนาคตที่ดี มีความมั่นคงในชีวิต จึงตั้งความคาดหวังไว้ให้นักเรียนสูง เมื่อผู้ปกครองตั้งเป้าหมายและต้องการให้นักเรียนบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ จึงส่งผลให้นักเรียนวางแผนการดำเนินการเพื่อเป้าหมายในชีวิตในอนาคต มีความมานะพยายามให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในปัจจุบันที่ดี รวมทั้งได้รับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นไป เพื่อให้มีความก้าวหน้าในชีวิต และประสบความสำเร็จตามความคาดหวังของผู้ปกครอง ดังที่ ดูเซค (Dusek.1980 : 110) ศึกษาพบว่า บิดามารดาที่คาดหวังในตัวลูกอย่างเหมาะสมกับระดับความสามารถของลูก จะเป็นการกระตุ้นให้ลูกใช้ความพยายามมากขึ้นในการปฏิบัติตามที่บิดามารดาคาดหวัง และเกิดความมั่นใจว่าจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลวรรณ วิทยารมรัช (2543: 103-118) ที่ศึกษาศึกษาความคาดหวังของบิดามารดาต่อพฤติกรรมของนักเรียนตามการรับรู้ของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อความคาดหวังของบิดามารดาด้านการศึกษามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กับพฤติกรรมของนักเรียนที่ตอบสนองต่อความคาดหวังของบิดามารดาด้านการศึกษา ทั้งนี้เพราะเมื่อนักเรียนรับรู้ความคาดหวังของบิดามารดาแล้ว และนักเรียนสามารถปฏิบัติตามได้เพราะตรงกับความถนัด ความสามารถ และความสนใจ นักเรียนมีความรู้สึกพอใจกับความคาดหวัง และมีพฤติกรรมตอบสนองต่อความคาดหวังโดยสนใจเรียน ทำการบ้านสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทิพวรรณ สุวรรณประเสริฐ (2541: 116-117) ที่ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดปราจีนบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองที่มีความคาดหวังกับพฤติกรรมการเรียนจะตั้งเป้าหมายไว้สำหรับนักเรียน และต้องการให้นักเรียนประสบผลสำเร็จ โดยทำความเข้าใจ สนใจการเรียน มีเวลาดูแลเอาใจใส่ด้านการเรียน ให้คำแนะนำ ให้กำลังใจ สนับสนุน ส่งเสริมเป็นแรงกระตุ้นให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมการเรียนที่ดี

ดังนั้น ความคาดหวังของผู้ปกครอง จึงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.1.7 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีสัมพันธภาพกับครูดี มีความรับผิดชอบในการเรียนมาก ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีสัมพันธภาพดีกับครู จะมีทัศนคติที่ดีต่อครู ตั้งใจเรียน เอาใจใส่ต่อการเรียน และครูก็ให้ความรักและเอาใจใส่นักเรียน ทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบด้านการเรียนดี คือทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความละเอียดรอบคอบ ส่งงานตรงตามเวลาที่กำหนด พยายามปรับปรุงแก้ไขงานของตนให้ดีขึ้น และเข้าห้องเรียนตรงเวลา ดังที่ พรณี ช. เจนจิต (2538 : 253) ได้กล่าวถึงสัมพันธภาพระหว่างครูประจำชั้นกับนักเรียนว่าครูมีหน้าที่สร้างบรรยากาศที่ดีขึ้นในชั้นเรียน บรรยากาศในชั้นเรียนควรมีลักษณะผ่อนคลาย ไม่ตึงเครียด ให้เด็กรู้สึกว่าเป็นสถานที่

ปลอดภัยสำหรับเขา พยายามมองสถานการณ์ต่าง ๆ ตามที่ได้กมมองอย่างเห็นว่าความกลัว ความวิตกกังวลของเด็กเป็นเรื่องไร้สาระ การสอนจึงไม่ควรบังคับให้เด็กต้องทำแต่ควรให้มีบรรยากาศแห่งความอบอุ่น ปลอดภัย ซึ่งจะทำให้เด็กตั้งใจเรียน และสอดคล้องกับการศึกษาของ บุปผา ประทีปทอง (2542 : 66) ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนวิชาดนตรี-นาฏศิลป์ของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร พบว่า นิสัยทางการเรียนสัมพันธ์ภาพระหว่างครูกับนักเรียน และสัมพันธ์ภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อการเรียนวิชาดนตรี-นาฏศิลป์ของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ดังนั้น สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู จึงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.1.8 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีสัมพันธภาพดีกับเพื่อน มีความรับผิดชอบในการเรียนมาก ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีสัมพันธภาพดีกับเพื่อน มีการช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ห่วงใยไว้วางใจกัน รู้จักและเข้าใจตนเองยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล รู้จักการให้และการรับ ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน เมื่อมีปัญหาต่าง ๆ ก็มีเพื่อนให้กำลังใจและให้คำปรึกษา แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และร่วมกันทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความสำเร็จด้านการเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วันทนี อุบลรัมย์ (2545 : 123) ได้ศึกษาถึงปัจจัยลักษณะพื้นฐานที่มีผลต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวังนนทบุรี พบว่า การปฏิบัติตนของเพื่อนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม ความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียน

ดังนั้น สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน จึงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.2 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 1 ปัจจัย ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพทางการเรียน (X_{13}) แสดงว่า นักเรียนที่เรียนอยู่ในพื้นที่ที่มีลักษณะทางกายภาพดี มีความรับผิดชอบในการเรียนมาก ทั้งนี้เพราะ บรรยากาศในชั้นเรียนดี ห้องเรียนมีขนาดพอเหมาะสำหรับจำนวนนักเรียน สถานที่เรียนมีความพร้อมทางอุปกรณ์อำนวยความสะดวกและสื่อประกอบการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียนมากขึ้น มีสื่อการเรียนทันสมัยและคุณภาพการใช้งาน สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม สิ่งเหล่านี้ ส่งผลให้นักเรียนมีความสุข จึงทำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการเข้าชั้นเรียนและการทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย เนื่องจากนักเรียนเห็นว่าสามารถประสบความสำเร็จในการเรียนได้การใช้สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ในการค้นคว้าหาความรู้ จูงใจให้นักเรียนตั้งใจเรียน กระตือรือร้นในการเรียน อยากเรียนรู้ และไม่เบื่อหน่ายการเรียน ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มาริสา วรตฤจิวศ์ (2549) ที่ศึกษา

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนหอวัง เขต จตุจักร กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะทางกายภาพทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนหอวัง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดังนั้น ลักษณะทางกายภาพทางการเรียน จึงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 1 ปัจจัย ได้แก่ เพศ : ชาย (X_1) แสดงว่า นักเรียนชายมีความรับผิดชอบในการเรียนน้อย ทั้งนี้เพราะนักเรียนชายอยู่ในช่วงวัยรุ่นจึงสนใจกับสิ่งแวดลอมต่าง ๆ เช่น การคบเพื่อนต่างเพศ มีความเป็นตัวของตัวเอง ชอบเรื่องใหม่ ๆ ชอบความท้าทาย เลยทำให้ไม่สนใจเรียน ทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างไม่ตั้งใจ และสนใจเพื่อนมากกว่าที่จะสนใจในการเรียน หากนักเรียนไม่รู้จักรับกับตนเอง จะทำให้นักเรียนไม่มีความรับผิดชอบในการเรียน คือ ไม่มีความกระตือรือร้น ไม่เอาใจใส่การเรียน ขาดเรียนบ่อย แบ่งเวลาการเรียนไม่เหมาะสม ไม่ทำการบ้านหรือส่งงานตามเวลา ไม่สนใจเรื่องการดูแลสุขภาพร่างกายของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของโพลี เจเลียวนลาด (2548 : 81) ที่ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการไม่มีความรับผิดชอบของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชกรูร์บำเพ็ญ เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า เพศ : ชาย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการไม่มีความรับผิดชอบของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดังนั้น เพศ : ชาย จึงมีความสัมพันธ์ทางลบกับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช

3. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช มี 5 ปัจจัย ได้แก่ ระดับชั้น : ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (X_3) ระดับชั้น : ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (X_4) ระดับชั้น : ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (X_5) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_6) และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว (X_7) อภิปรายผลได้ดังนี้

3.1 ระดับชั้น : ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ไม่มีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช แสดงว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 บางคนมีความรับผิดชอบในการเรียนมาก นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 บางคนมีความรับผิดชอบในการเรียนน้อย อภิปรายผลได้ดังนี้

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 บางคนมีความรับผิดชอบในการเรียนมาก ทั้งนี้เพราะนักเรียนมีพื้นฐานและประสบการณ์ในการเรียนมากขึ้น หรือได้ทำความเข้าใจในรายวิชาที่เรียนเป็นอย่างดี นอกจากนี้ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เรียนอยู่ในระดับที่สูงขึ้น นักเรียนจึงมีความตั้งใจ และมีความมุ่งมั่นในการเรียน เพื่อให้ประสบความสำเร็จในด้านการเรียน ทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในด้านการเรียนมาก

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 บางคนมีความรับผิดชอบในการเรียนน้อย ทั้งนี้ เพราะนักเรียนขาดการเตรียมความพร้อมในการเรียนในระดับสูงขึ้น มีประสบการณ์ในการเรียนน้อย ประกอบกับนักเรียนขาดความมั่นใจในตนเอง ไม่มีความถนัดในวิธีการเรียนหรือในรายวิชาที่ยากขึ้น และไม่เห็นถึงความสำคัญของการเรียนในระดับนี้ ทำให้ไม่มีความตั้งใจเอาใจใส่ในการเรียนอย่างเพียงพอ จึงส่งผลให้นักเรียนมีปัญหาในการเรียนมาก

3.2 ระดับชั้น : ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ไม่มีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช แสดงว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 บางคนมีความรับผิดชอบในการเรียนมาก นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 บางคนมีความรับผิดชอบในการเรียนน้อย อภิปรายผลได้ดังนี้

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 บางคนมีความรับผิดชอบในการเรียนดี ทั้งนี้ เพราะ นักเรียนบางคนมีปัญหาในการเรียนน้อย ทั้งนี้เพราะนักเรียนสามารถปรับตัวด้านการเรียนมาตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พอเรียนในระดับสูงขึ้นจึงสามารถที่จะเรียนรู้ระบบการเรียนการสอนได้มากขึ้น และนักเรียนยังมีการศึกษาหาความรู้อย่างสม่ำเสมอ ปฏิบัติตามคำแนะนำของครูผู้สอน เข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีการปรับตัวเข้ากับเพื่อนนักเรียนด้วยกัน ทำให้มีการช่วยเหลือกันในด้าน การเรียน จึงส่งผลให้นักเรียนมีปัญหาในการเรียนน้อย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 บางคนมีความรับผิดชอบในการเรียนไม่ดี ทั้งนี้ เพราะ นักเรียนบางคนไม่สามารถที่จะทำความเข้าใจบทเรียนหรือรายวิชาที่เรียน หรือไม่สามารถที่จะทำงานที่ได้รับมอบหมายได้ ประกอบกับเริ่มสนิทสนมกับเพื่อนๆ ซึ่งเพื่อนบางกลุ่มมีพฤติกรรม การเรียนและความประพฤติที่ไม่เหมาะสม เทียวเตรไม่สนใจการเรียน ประกอบกับนักเรียนเริ่ม คุ่นเคยในวิชาเรียนและสภาพแวดล้อมทางการเรียนแล้ว ทำให้ไม่มีความกดดันมากเท่าแต่ก่อน นักเรียนเริ่มไม่ตั้งใจเรียน ใช้ชีวิตให้ผ่านไปวันๆ เท่านั้น เพราะส่วนใหญ่จะใช้ชีวิตสนุกสนานกับ เพื่อน จึงทำให้นักเรียนมีปัญหาในการเรียนมาก

3.3 ระดับชั้น : ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ไม่มีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช แสดงว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 บางคนมีความรับผิดชอบในการเรียนมาก นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 บางคนมีความรับผิดชอบในการเรียนน้อย อภิปรายผลได้ดังนี้

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 บางคนมีความรับผิดชอบในการเรียนดี ทั้งนี้ เพราะ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นช่วงของการสอบเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 บางคนเห็นความสำคัญของการเรียนมากขึ้น มีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเอง และมีความทะเยอทะยานด้านการเรียนสูง มีจุดมุ่งหมายในการเรียนสามารถที่จะเผชิญหน้ากับ ปัญหาต่าง ๆ ประกอบกับสามารถที่จะทำความเข้าใจบทเรียนได้ดี และเริ่มวางแผนอนาคต จึงมีการตั้งเป้าหมายในชีวิตด้านต่างๆ เช่น คณะที่อยากจะเข้าศึกษาต่อ ซึ่งสอดคล้องกับอาชีพที่ตนเอง อยากทำในอนาคต

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 บางคนมีความรับผิดชอบในการเรียนน้อย ทั้งนี้ เพราะ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 บางคนขาดความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเอง ไม่มีจุดมุ่งหมายในการเรียน ไม่สามารถค้นพบความถนัดความสนใจ และความสามารถของตนเองและเมื่อใกล้การสอบเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา ความเครียดและกดดันที่มากของนักเรียนกลายเป็นเกิดความรู้สึกท้อแท้ เบื่อหน่ายต่อการเรียนและการอ่านหนังสือสอบ นักเรียนขาดความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเอง ไม่มีจุดมุ่งหมายในการเรียน ทำให้นักเรียนมีปัญหาในการเรียนมาก

ดังนั้น ระดับชั้น จึงไม่มีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช

3.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช แสดงว่า นักเรียนบางคนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความรับผิดชอบในการเรียนดี นักเรียนบางคนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความรับผิดชอบในการเรียนน้อย อภิปรายผลได้ดังนี้

นักเรียนบางคนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความรับผิดชอบในการเรียนมาก ทั้งนี้เพราะ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง เป็นนักเรียนที่มีความพร้อมและตั้งใจเรียนในการเรียนอยู่เป็นพื้นฐาน มีแรงจูงใจในความสำเร็จ ทำให้นักเรียนตั้งใจเรียนและสนใจในการเรียนมากขึ้นจากเดิม รู้สึกภูมิใจในผลการเรียน พร้อมกับต้องการรักษาระดับผลการเรียนที่ดีไว้ เมื่อผลการเรียนดีก็จะได้รับคำชื่นชมจากคนรอบข้าง เช่น ผู้ปกครอง ครู เพื่อน เป็นต้น จึงทำให้ประสบความสำเร็จด้านการเรียน และมีความเชื่อมั่นในตนเองเพิ่มมากขึ้น

นักเรียนบางคนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความรับผิดชอบในการเรียนน้อย ทั้งนี้เพราะว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีความเชื่อมั่นในตนเอง เชื่อว่าตนมีสติปัญญาดี จึงไม่เห็นความสำคัญของการเข้าชั้นเรียน และการทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย รวมถึงการแก้ไขปรับปรุงงานที่ได้รับมอบหมายให้ดีขึ้น

ดังนั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จึงไม่มีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช

3.5 ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง ไม่มีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช แสดงว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำบางคน มีความรับผิดชอบในการเรียนน้อย ทั้งนี้เพราะมีภาระความรับผิดชอบต่อครอบครัว ในด้านการดูแลสมาชิกในครอบครัว นักเรียนต้องมีการที่ต้องดูแลมาก จึงมีเวลาที่จะรับผิดชอบการเรียนได้ไม่เต็มที่ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยที่พบว่าฐานะทางเศรษฐกิจต่างกันมีความรับผิดชอบทางการเรียนแตกต่างกัน ดังที่ การ์ริสันและคนอื่นๆ (นลินี ธรรม อำนวยสุข. 2541 : 64 ; อ้างอิงจาก Garrion and Others. 1964) ที่ได้ทำการศึกษาองค์ประกอบอันมีผลต่อการเรียนของนักเรียนพบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นสิ่งที่สำคัญที่มีผลต่อการเรียนของนักเรียนมาก เด็กที่มาจากครอบครัวฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำย่อมขาดประสบการณ์ต่างๆ ในอันที่จะส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ทำให้เด็กเกิดปัญหาอันเป็นอุปสรรคต่อการเรียนได้

นักเรียนที่ผู้ปกครองมีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำบางคน มีความรับผิดชอบในการเรียนมาก ทั้งนี้เพราะนักเรียนต้องช่วยผู้ปกครองดูแลเอาใจใส่ครอบครัวในเรื่องต่าง ๆ เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของผู้ปกครอง ทำให้นักเรียนนำสิ่งต่าง ๆ ในความรับผิดชอบต่อครอบครัวมาใช้ในการเรียนทำให้มีความรับผิดชอบในการเรียน

ดังนั้น ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง จึงไม่มีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 5 ปัจจัย โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ บุคลิกภาพ (X_8) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง (X_{11}) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_{10}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_{14}) และนิสัยทางการเรียน (X_9) อภิปรายผลได้ดังนี้

4.1 บุคลิกภาพ เป็นปัจจัยอันดับแรกที่สุดที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนมีบุคลิกภาพแบบเอ ทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในการเรียนมาก ทั้งนี้เพราะ นักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบเอ จะรักความก้าวหน้าชอบฟันฝ่าอุปสรรค ชอบทำงานให้ประสบความสำเร็จ มีความมานะพยายามและมีความกระตือรือร้นในการเรียนทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในการเรียนดี ดังที่ สตรูบ และโบแลนด์ (อัจฉรา วงศ์พัฒนามงคล 2533 : 19-20 ; อ้างอิงจาก Strube and Boland. 1986) ได้ทำการวิจัยเชิงทดลองแบบเอ และแบบบี พบว่า กลุ่มที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ มีความเชื่อถือในความสำเร็จของการทำงานมากกว่าความล้มเหลว ดังนั้น บุคลิกภาพแบบเอ จึงส่งผลให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในการเรียนสูงมากกว่านักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบบี เพราะนักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบเอ จะมีความกระตือรือร้นที่จะแสวงหาความสำเร็จ พร้อมทั้งจะเผชิญปัญหาและอุปสรรค จึงมีความรับผิดชอบในตนเองสูง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลวัฒน์ วันวิชัย (2545 : 90) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนวัดอัมพรสวรรค์ กรุงเทพมหานคร พบว่า บุคลิกภาพส่งผลต่อความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนวัดอัมพรสวรรค์ กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดังนั้น บุคลิกภาพ จึงเป็นปัจจัยอันดับแรกที่สุดที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช

4.2 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง เป็นปัจจัยอันดับที่สอง ที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีสัมพันธภาพดีกับผู้ปกครองทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในการเรียนมาก ทั้งนี้เพราะความรักใคร่ผูกพันในครอบครัวเป็นรากฐานความสุขของชีวิต ซึ่งการปฏิบัติตนของผู้ปกครองต่อนักเรียนที่ให้การเอาใจใส่ดูแล ให้ความรักความอบอุ่นอบรมสั่งสอน รวมถึงให้คำปรึกษาแนะนำทั้งด้านส่วนตัวและด้านการ

เรียน ทำให้นักเรียนไม่เกิดความรู้สึกโดยเจียว หรือความเกรงกลัว หรือห่างเหินกับผู้ปกครอง ยอมรับเด็ก ให้เด็กได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ มีความไว้วางใจในการกระทำสิ่งต่าง ๆ และให้เด็ก ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รวมทั้งการให้กำลังใจ ไม่เร้งรัดเกี่ยวกับความสำเร็จมากเกินไป ดังที่ สิริพร ดาววัน (2540 : 96) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2539 โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย จังหวัดลพบุรี ผลการศึกษา พบว่า บรรยากาศในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ พรเพชร โสติถิमानนท์ (2548: 93-102) ที่ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการเรียนกวดวิชาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า สัมพันธภาพระหว่างนักเรียน กับผู้ปกครองส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียนกวดวิชาของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดังนั้น สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง จึงเป็นปัจจัยอันดับที่สองที่ ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัด นครศรีธรรมราช รองลงมาจากบุคลิกภาพ

4.3 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นปัจจัยอันดับที่สาม ที่ส่งผลต่อความ รับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มากมีความรับผิดชอบ ในการเรียนมาก ทั้งนี้เพราะ นักเรียนมีความปรารถนาและพยายามที่จะทำให้ตนเองประสบความสำเร็จทางการเรียน จึงมีความมุ่งมั่น ไม่ย่อท้อ และผลักดันตนเองให้มีผลการเรียนดีตาม เป้าหมายที่วางไว้ ทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบด้านการเรียน มีความละเอียดรอบคอบในการ ทำงาน และพยายามปรับปรุงงานของตนเองให้ดีขึ้นเสมอ ดังที่ อังคณา ภิรติลาเวทย์ (2548 : 19) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นลักษณะของผู้ที่มุ่งมั่นทำใน สิ่งต่าง ๆ ที่สนใจซึ่งกระตุ้นให้บุคคลเกิดพลังมีความกระตือรือร้น มีความพยายาม และมีความตั้งใจ อย่างแรงกล้าและเป็นแรงผลักดันให้บุคคลนั้นต้องทำงานให้ประสบความสำเร็จ

ดังนั้น แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน จึงเป็นปัจจัยอันดับที่สาม ที่ส่งผลต่อ ความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัด นครศรีธรรมราช รองลงมาจากบุคลิกภาพ และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง

4.4 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู เป็นปัจจัยอันดับที่สี่ ที่ส่งผลต่อความ รับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนมีความสัมพันธ์ภาพกับครูดี ทำให้นักเรียนมี ความรับผิดชอบในการเรียนมาก ทั้งนี้เพราะครูให้ความรัก ความเอาใจใส่ ให้ความเป็นกันเองกับ นักเรียน การยกย่องชมเชย แสดงความเป็นมิตร และเป็นทีปรึกษาที่ดีเมื่อนักเรียนมีปัญหา ทำให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อครู มีกำลังใจในการเรียน ตั้งใจและเอาใจใส่การเรียนดี ส่งผลให้นักเรียนมี ความรับผิดชอบในการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวารินทร์ โรจน์ขจรนภาลย์ (2547 : 88)

ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนสารสาสน์พิทยา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู ส่งผลต่อความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนสารสาสน์พิทยา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวคนธ์ สาธา (2550 : 71) ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวด้านการเรียน แผนการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ ของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู ส่งผลต่อการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดังนั้น สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู จึงเป็นปัจจัยอันดับที่สี่ ที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช รองลงมาจากบุคลิกภาพ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

4.5 นิสัยทางการเรียน ซึ่งเป็นปัจจัยอันดับที่ห้าซึ่งเป็นอันดับสุดท้ายที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีนิสัยทางการเรียนดี ทำให้มีความรับผิดชอบในการเรียนมาก ทั้งนี้เพราะ นักเรียนที่มีนิสัยทางการเรียนที่ดีนั้นจะมีลักษณะที่มุ่งมั่นที่จะศึกษา หาความรู้ ให้บรรลุผลสำเร็จ รวมทั้งพัฒนาการเรียนให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีความขยัน ความรับผิดชอบ และอดทน จึงทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในการเรียนมาก ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระมหาสมควร ขุนภิบาล (2550 : 108) ที่ศึกษาเรื่ององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่มของนักเรียน ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพนิตยการสยาม เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นิสัยทางการเรียน มีอิทธิพลต่อความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่มของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพนิตยการสยาม เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดังนั้น นิสัยทางการเรียน จึงเป็นปัจจัยอันดับที่ห้า ซึ่งเป็นปัจจัยอันดับสุดท้ายที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช รองลงมาจาก สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง และบุคลิกภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นิสิต และผู้ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาในการวางนโยบายเกี่ยวกับการเรียนการสอนในโรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อให้การเรียนการสอนนั้นสอดคล้องกับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียน ผู้บริหาร คณาจารย์ และผู้ที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาและส่งเสริมปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช ทั้ง 5 ปัจจัย ซึ่งเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ บุคลิกภาพ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู และนิสัยทางการเรียน ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะดังนี้

1. ปัจจัยด้านบุคลิกภาพ สามารถพยากรณ์ความรับผิดชอบในการเรียนได้ดีที่สุดเป็นอันดับแรก ดังนั้น ผู้บริหาร ครูประจำชั้น ครูแนะแนว ตลอดจนผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการฝึกฝนให้นักเรียนมีบุคลิกภาพแบบ เอ โดยการปลูกฝังให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น มีความมานะพยายาม รักความก้าวหน้า ชอบฟันฝ่าอุปสรรค ทำงานด้วยความรวดเร็ว และมีความเพียรพยายามในการทำงานเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ ส่งผลทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในการเรียนดี

2. ปัจจัยสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง สามารถพยากรณ์ความรับผิดชอบในการเรียนเป็นอันดับสอง ดังนั้นผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง ควรร่วมสร้างความสัมพันธ์ และสนับสนุนให้มีกิจกรรมร่วมกันระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง เพื่อให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ กับนักเรียนมากขึ้น ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสร้างสัมพันธภาพที่ดี เช่น ร่วมมือกับสมาคมศิษย์เก่าผู้ปกครองและนักเรียนจัดกิจกรรมพิเศษในช่วงวันหยุด หรือช่วงปิดเทอม เชิญตัวแทนผู้ปกครองในแต่ละสาขาอาชีพมาเล่าประสบการณ์และให้คำแนะนำการทำงานในอาชีพต่างๆ ที่นักเรียนสนใจในชั้นเรียนวิชาแนะแนว

3. ปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน สามารถพยากรณ์ความรับผิดชอบในการเรียนได้ดีเป็นอันดับที่สาม ดังนั้น ผู้บริหาร ครูประจำชั้น ครูแนะแนว ตลอดจนผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ให้นักเรียนมีความปรารถนาและพยายามที่จะทำให้อัตนเองประสบความสำเร็จทางการเรียน โดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ ให้กับนักเรียนให้มากขึ้น เพื่อให้มีความมุ่งมั่น ไม่ย่อท้อ และผลักดันตนเองให้มีผลการเรียนดีตามเป้าหมายที่วางไว้

4. สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สามารถพยากรณ์ความรับผิดชอบในการเรียนได้ดีเป็นอันดับที่สี่ ดังนั้น ผู้บริหาร ครูประจำชั้น ครูแนะแนว ตลอดจนนักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับ

โรงเรียนควรจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ รวมถึงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักเรียนกับครู ควบคู่กับการพัฒนาความรับผิดชอบของตนเอง

5. นิสัยทางการเรียน สามารถพยากรณ์ความรับผิดชอบในการเรียนได้เป็นอันดับที่ห้า ดังนั้น ผู้บริหาร ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน ควรส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยทางการเรียนที่ดี กล่าวคือ ส่งเสริมให้นักเรียนอ่านหนังสือเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการสอบ ให้เวลาสำหรับการอ่านหนังสือ จัดตารางกำหนดการเรียน แบ่งเวลาให้กับการอ่านหนังสือ จัดเตรียมตำราและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่จะเรียนให้พร้อมก่อนเข้าชั้นเรียน อ่านหนังสือเกี่ยวกับเรื่องที่จะเรียนมาก่อนเข้าชั้นเรียน ทบทวนบทเรียน ทำรายงานที่ได้รับมอบหมายและส่งตรงเวลาตามกำหนด เข้าชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอและตรงเวลา เป็นต้น เพื่อให้นักเรียนมีนิสัยทางการเรียนที่ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพ และนำผลมาเปรียบเทียบกัน เพื่อทราบความแตกต่างระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนกรุงเทพมหานคร

2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนในระดับชั้นอื่นๆ เช่น หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และระดับอุดมศึกษา เป็นต้น

3. ควรนำปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียน ทั้ง 5 ปัจจัย คือ บุคลิกภาพ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู และนิสัยทางการเรียน ไปทำการศึกษาวิจัยเชิงทดลอง โดยใช้เทคนิคทางจิตวิทยา เพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในการเรียนดี เช่น กลุ่มสัมพันธ์ และการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. (2527). *จิตวิทยาการศึกษาฉบับปรับปรุงใหม่*. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กมลวัฒน์ วันวิชัย. (2545). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนวัดอัมพรสวรรค์ กรุงเทพมหานคร*. ปรินิพนธ์ กศ.ม.กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กรมการศาสนา. (2521). *ศีลธรรมและวัฒนธรรมไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรมการศาสนา.
- กรมวิชาการและคณะกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการ. (2543). *การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด แนวทางสู่การปฏิบัติ*. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมสามัญศึกษา.กระทรวงศึกษาธิการ.หน่วยศึกษานิเทศก์. (2526). *ชุดการเรียนรู้การสอนปลูกฝังและการสร้างค่านิยมพื้นฐานเรื่องความรับผิดชอบ*. กรุงเทพฯ: จงเจริญการพิมพ์.
- กฤษดา ประทีปรัตน์. (2549). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนหนองแค “สริกขีพิตยา” อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี*. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2529). *การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษา เล่ม 4* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กันยา สุวรรณแสง. (2536). *การพัฒนาบุคลิกภาพและการปรับตัว*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กันต์กนิษฐ์ เกษมพงษ์ทองดี. (2546). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดนนทบุรี*. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กาญจนา ปราบพล. (2532). *การทดสอบและการประเมินผลสำหรับครูผู้สอนภาษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกษม ศิริสัมพันธ์. (2530,สิงหาคม). “เจาะลึกหลักสูตรมัธยมศึกษา เน้นปรับปรุงให้รับกับสภาพสังคม,” *มติชนรายวัน*.(13) : 8.
- ขวัญฤดี ขำช่อนสัตย์. (2542). *การศึกษาพฤติกรรมความรับผิดชอบของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล*. ปรินิพนธ์(อุดมศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.

- คมเพชร จัตรศุภกุล. (2530). *กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. (2539). *สรุปสาระสำคัญ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540-2544*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.สำนักงานนายกรัฐมนตรี.
- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. (2525). *เค้าโครงคู่มือปลูกฝังและเสริมสร้าง ค่านิยม*. กรุงเทพฯ: กองวิจัยและวางแผนกระทรวงศึกษาธิการ. ถ่ายเอกสาร.
- งามตา วินิตานนท์. (2535). *จิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- จรรยา สุวรรณทัตและดวงเดือน พันธุนาวิน. (2521). *พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 1 : พื้นฐานความเข้าใจทางจิตวิทยา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- จรรยา เกษศรีสังข์. (2537). *วิธีเผชิญปัญหาของนักเรียนนายร้อยตำรวจ .ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว)*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.ถ่ายเอกสาร.
- จินตนา ธนวิบูลย์ชัย. (2540). *คุณสมบัติในการวัดและคุณภาพของมาตราวัดเจตคติเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบที่สร้างขึ้นโดยประยุกต์วิธีการของธอนไดค์*. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จूरรัตน์ นันนัยทวีกุล. (2538). *การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะความรับผิดชอบของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในกรุงเทพมหานคร*.ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม.กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.อันสำเนา.
- จิราภรณ์ เมืองพรวน. (2538). *ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อรายวิชาวรรณคดีมรดกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่เรียนโดยใช้บทเพลงและไม่ใช้บทเพลง*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.ถ่ายเอกสาร.
- จรูญ สุภาพ. (2520). *แบบเรียนสังคมศึกษา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ฉลอง พิรมย์รัตน์. (2521). *จิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพฯ: ประจักษ์การพิมพ์.
- ชมนุช พงษ์ศิริ. (2535). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนกุนนที่รุทรามวิทยาคม กรุงเทพมหานคร*. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- ชมนุช พงษ์ศิริ. (2535). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สภาวิชาชีพไทย กรุงเทพมหานคร*. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- ชาติชาย หมั่นสมักร. (2542). การปรับตัวของนักศึกษาโครงการสมทบพิเศษ คณะวิทยาศาสตร์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา).กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- ไชยรัตน์ ปรานี. (2531). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พฤติกรรมการทำงานกลุ่มและความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนสังคมศึกษาโดยการสอบแบบซินติเคทกับการสอนตามคู่มือครู. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ถวิล ชาราโกชน์ และศรัณย์ ดำริสุข. (2547). จิตวิทยาทั่วไป.พิมพ์ครั้งที่ 3 โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ์. ธนศ เกิดขำ. (2533). “การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน”,วารสารมิตรครู. 99(30) : 4
- ทองคุณ หงส์พันธ์. (2535). วิธีแห่งบัณฑิต การครองตน ครองคน และครองงาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ทิพวรรณ สุวรรณประเสริฐ. (2541). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดปราจีนบุรี. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว).กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทศนา แคมมณี และคนอื่น. (2530). กลุ่มสัมพันธ์ : เพื่อการทำงานและการจัดการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นพมาศ อึ้งพระ. (2546). ทฤษฎีบุคลิกภาพและการปรับตัว. ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 3 ปรับปรุงใหม่. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นพพร พานิชสุข. (2536). พฤติกรรมการสอนสังคมศึกษา. กรุงเทพฯ: พิษณุการพิมพ์.
- นภดล ภาชนะวิเชียร. (2540). การศึกษาค่านิยมด้านความรับผิดชอบของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ได้รับการสร้างเสริมด้วยกระบวนการที่พัฒนาตามแนวคิดของไดเซนและแรทส์. วิทยานิพนธ์ ค.ม.(หลักสูตรและการสอน).กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.ถ่ายเอกสาร.
- นารี โนภระ. (2536). ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพของครูประจำชั้นกับนักเรียนและสุขภาพจิตของนักเรียนชาวเขาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ เชียงใหม่.วิทยานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.ถ่ายเอกสาร.
- นิภา วิจิตรศิริ. (2525). ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีอิทธิพลต่อความรับผิดชอบของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหนองคาย (สรกิจพิทยา) จังหวัดสระบุรี. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ

- นิพนธ์ จิตต์ภักดิ์. (2528). การพัฒนาทีมงานให้มีประสิทธิภาพ. สารพัฒนาหลักสูตร 43 : 3-7 ตุลาคม.
- บุญเดือน ปั่นแสง. (2535). ผลการใช้กลุ่มสัมพันธ์ที่มีต่อความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. พิษณุโลก : วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- บุปผา ประทีปทอง. (2542). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนวิชาดนตรี-นาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เขตคลองสาน. สารนิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ป.มหาพันธ์. (2536). สอนเด็กให้เด็กมีความรับผิดชอบ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- ประกายทิพย์ พิชัย. (2539). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง. ปรินุญานิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประดินันท์ อุปรรณ. (2542). การพัฒนาความรับผิดชอบของเด็ก การพัฒนาพฤติกรรมเด็ก. กรุงเทพฯ: วิเคเตอร์การพิมพ์.
- ประสาธ อิศรปรีดา. (2531). จิตวิทยาการศึกษา. มหาสารคาม : ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- ปรียา ชัยนิยม. (2542). การศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการสอนความรับผิดชอบและความมีระเบียบวินัย โดยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. ปรินุญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ปิยกาญจน์ กิจอุดมทรัพย์. (2539). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่าง กรุงเทพมหานคร. ปรินุญานิพนธ์. กศ.ม.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2530). เอกสารการสอนวิชาทดสอบทางจิตวิทยา. ม.ป.ท.
- พยอม ธัญรส. (2540). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว ด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี. ปรินุญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พระพรหมคุณภรณ์. (2548). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 14 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- พระพุทธรักษาภิรักษ์. (2520). ศีลธรรมกับโลกมนุษย์. กรุงเทพฯ: การพิมพ์พระนคร.
- พระเทพเวที. (2532). การศึกษาที่สากลบนฐานแห่งภูมิปัญญาไทย. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พรินต์ติ้งกรุ๊ป.

- พระมหาสมควร ขุนภิบาล. (2550). องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความรับผิดชอบในการทำงาน
กลุ่มของนักเรียน ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพณิชยการสยาม เขตบาง
พลัด กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- พาสณา จุลรัตน์. (2548). จิตวิทยาการศึกษา.ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา ;
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิจิตรา พงษ์จินดากร. (2525). การทดลองสอนความรับผิดชอบแก่เด็กที่มีระดับพัฒนาการ
ทางสติปัญญาต่างกันโดยวิธีกลุ่มสัมพันธ์.ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา)
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- พิริยา ธารพรพิสุทธิกุล. (2533). หนูดีเพราะแม่เฝ้าสอน. กรุงเทพฯ : สหมิตรออฟเซท.
- พิสิษฐ ตัณฑวานิช และคนอื่น ๆ.(2542).การสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาศักยภาพของ
เด็กไทยในด้านความรับผิดชอบและมีวินัยในตนเอง.กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา
2542.
- เพราพรรณ เปลียนภู. (2542). จิตวิทยาการศึกษา.กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า.
- ไพโล เฉลียวฉลาด. (2548). องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการไม่มีความรับผิดชอบของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชาราษฎร์บำเพ็ญ เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร.ปรินญา
ณินพนธ์กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- ภุชงค์ เลาสีรวงศ์. (2535). การเปรียบเทียบสภาพปัญหาในด้านการปรับตัว และแรงจูงใจใฝ่
สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ศึกษาในระบบโรงเรียน และกึ่งระบบ
โรงเรียนเขตการศึกษา 11. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาพัฒนาการ).กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- มาริสา รัฐปัตย์. (2532). ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์.ปรินญา
ณินพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรี
นครินทรวิโรฒ.
- มาริสา วรตฤจิวงศ์. (2549). องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของ
นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนหอวัง เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร.ปรินญาณินพนธ์
กศ.ม.กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2525). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.
- รัชณี สังข์สุวรรณ. (2547). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการทำงานของข้าราชการ

สำนักงานบริหารงานส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ

กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

วราภรณ์ รักวิจัย. (2533). การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แสงศิลป์การพิมพ์
วรวิทย์ วสินสารากร. (2522). การศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: สารมวลชน.

วารี ศิริเจริญ. (2536, เมษายน). "การทดลองใช้ชุดการสอนเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะด้านความ
รับผิดชอบของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1," วารสารวิจัยสนเทศ. 13 (15) : 3.

วิพัฒน์ รักษาเคน. (2531). ความสำนึกในความรับผิดชอบและความสามารถในการแก้ปัญหาของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษา ในจังหวัดขอนแก่น. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยา
พัฒนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วิเชียร เกตุสิงห์. (2528). หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย. กรุงเทพฯ:
ไทยวัฒนาพานิช.

วัฒนา พุ่มเล็ก. (2530). การศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบที่อิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนของนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำ กับนักเรียนที่มีความสามารถ
ทางการเรียนสูง ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
วิทยานิพนธ์ ค.ม.(ภาควิชาจิตวิทยา)กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

วันที อุบลแย้ม. (2545). ปัจจัยและพื้นฐานสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อพฤติกรรมความ
รับผิดชอบต่อตนเอง ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนนวมันตราชินุทิศ หอวัง
นนทบุรี. ปรินญานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. อัดสำเนา.

ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2536). ทฤษฎีจิตวิทยานุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์.
สมพร พรหมจรรย์. (2540). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการ
ประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.กรุงเทพฯ: บัณฑิต
วิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สมโชค พลูนวม. (2523). ความสัมพันธ์ระหว่างความซื่อสัตย์กับความรับผิดชอบ
. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.

สมศักดิ์ นาวายุทธ. (2527, กุมภาพันธ์-มีนาคม). "ปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ"
สารพัฒนาหลักสูตร 68-71.

สาโรช บัวศรี. (2522). "ความรับผิดชอบในการตัดสินใจ" จุลสารสมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย
ไทย ฉบับที่ 8. กรุงเทพฯ : สมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย โรงพิมพ์บรรหาร.
สำนักงานการศึกษาแห่งชาติ. (2539). กรมวิชาการ. กรุงเทพฯ

- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2526). *คู่มือการปลูกฝังค่านิยม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์กราฟิการ์ต.
- สำเนียง ศิลป์ประกอบ. (2540). *ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความรับผิดชอบในการเรียนและความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาด้วยบทเรียนสำเร็จรูปกับนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนตามคู่มือครู*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สืบศักดิ์ สาทร. (2521). *เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้ในวิชาวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างกลุ่มที่มีความรับผิดชอบต่างกัน โดยการเรียนจากชุดการเรียนด้วยตนเองและจากการสอนปกติ*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุกัญญา แยมยิ้ม. (2541). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจเรียนของนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา กรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุชาดา สุธรรมารักษ์. (2531). *เอกสารการสอนวิชา จต. 101 จิตวิทยาเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประทุมวัน.
- สุทธิพงศ์ บุญผดุง. (2541). *การสร้างแบบทดสอบวัดลักษณะความรับผิดชอบสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การแสดงผลหลักฐานความเที่ยงตรง ความไม่เที่ยงตรง และความเชื่อมั่น*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- สุพัทธา สุภาพ. (2531). *สังคมและวัฒนธรรม ค่านิยม ครอบครัว ศาสนา ประเพณี*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. (2544). *จิตวิทยาการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 5 ฉบับปรับปรุงแก้ไข : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวรรณทร์ โรจน์ขจรนภลัย. (2547). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนสารสาสน์พิทยา กรุงเทพมหานคร*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุโท เจริญสุข. (2528). *“ข้อคิดพัฒนาคนให้มีความรับผิดชอบ”*. วารสารแนะแนว.
- เสรี อินทร์คง. (2535). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความรับผิดชอบในการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้สัญญาการเรียนกับการสอนตามคู่มือครูของ สสวท*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.

กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
ถ่ายเอกสาร.

อมรรัตน์ ศรีเจริญพรรณ. (2546). ปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ของ
นักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดประดู่ธรรมารัตน์ เขตบางซื่อ
กรุงเทพมหานคร.สารนิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา).กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

อรรถวรรณ นิยะโต. (2536). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความรับผิดชอบตนเอง
และความรับผิดชอบต่อสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคม
ศึกษาโดยใช้การสอนแบบบูรณาการกับการสอนตามคู่มือครู.ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อรรวรรณ พาณิชย์ปฐมพงศ์. (2542). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับพฤติกรรมด้าน
ความมีวินัยในตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร

อรชุน กันสิทธิ์. (2542). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อโรงเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้น โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา).กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.

อรัญ โสภา. (2533). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ และความรับผิดชอบ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา)
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร

อารี พันธุ์มี. (2544). จิตวิทยาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: ต้นอ้อ.

อนุวัติ คุณแก้ว. (2538). การวัดและพัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร.

อังคณา ธีรศิลาเวทย์. (2548). จิตลักษณะและปัจจัยทางสังคมที่สัมพันธ์กับความรับผิดชอบ
ต่อการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหา
สารคาม เขต 1. วิทยานิพนธ์. มหาสารคาม. บัณฑิตวิทยาลัย มหาสารคาม.
ถ่ายเอกสาร

อัจฉรา สุขารมณ และอรพินทร์ ชูชม.(2530). การศึกษาเปรียบเทียบนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนต่ำกว่าระดับความสามารถกับนักเรียนที่มีผลการเรียนปกติ.กรุงเทพฯ:
รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

Bacon, Charles Samual. (1989). "Teacher Goal Structures and Student Responsibility
for Learning : A Student Perspectobe," Disertation Abstracts Internationnal.
46(9) : 659.

- Bernard, Chedder I. (1970). *The Function Executive*. Cambridge : Harvard University Press.
- Bloom, S. (1976). *Human Characteristic and School Learning*. New York : McGraw-Hill Book Co.
- Broene, G.G. and S.C. Thoms. (1986). *The Study of Leadership*. Illinois. The Interstate Printers and Publishers.
- Butterworth, Thomas W. (1974, October) *The Relationship of Different Methods of Reporting Pupil Progress to the Reading Achievement School Attitude and Self Responsibility of a Sample of Six Grade Pupil*. Dissertation Abstracts International. 30 : 2043-A
- Cogan, Morris L. and Levin Hary. (1975). "Studies of Trasher Behavior," *The Journal of Experimental Education*. 26:135-139; January.
- Cronbach, Lee Joseph. (1970). *Essentials of Psychological Testing*. 3rd ed. New York : Harper & Row.
- Dabis, Robert Gene. (1988). *A Study on the Effects of Students Use of Selected group Process Skills on Student Achievement and Attitude During A Seventh Grade Cooperation Learning Mathematics Problem Solving Unit*. Dissertation Abstracts International. 49 (1) : 2263-A
- Davison, Demis. (1974). *Learning Mathematics in a Group Situation*. *Mathematics Teacher*. 21(1) : 101-106 ; February.
- Dickinson, Leslie. (1987). *Self-Instruction in Language Learning*. Cambridge : Cambridge University Press.
- Friedman, M. and R.H. Roseman. (1974). *Behavior Pattern and Coronary Angiographic Finding*. *Journal of the American Medical Association*. 240-164.
- Good, V.C. and other. (1973). *Ed Dictionary of Education*. New York : McGraw-Hill Book Company
- Gordon, Michelle C. (2004). *The Role of Parenting Styles in the Development of Social Responsibility*. Dissertation Abstracts International. 65(03) : 1578-B : September.
- Herman, Herbert J.M. (1970). *An interdisciplinary reader in Philosophy. Linguistics and Psychology*. New York : Cambridge University Press.
- Hurlock, Elizabeth B. (1987). *Child Development*. 6th ed. New York : Harper.
- Jakovits. (1971). *An interdisciplinary reader in Philosophy*. Linguistics and Psychology. New York : Cambridge University Press.

- John and Howard. (1975). *Personality Development in children Texas*: University of Teas.
- Kando, Thomas M. (1971). *Social Interaction*. St Lours : The C.V. Mosley Company.
- Kelley, Karen E. and Houston, Ken B. (1985, October). *Type A Begavior and in Employed Women : Relations to Work, Marital, and Leisure Variable Social Suport, Stress, Tention, and Health*. Journal of the personality and Social Psychology. 48(4) : 1067
- Kleuwer, Wendy and Weidner, Gerdi. (1987, February). *Type A Behavior and Aspirtion : A study of Parnts and Childern's Goal Setting*. Developmental Psychology. 23(2) : 204-209
- Layman, Barbara Jean. (1975, may). *Perception of College Environment at Okalahoma State University by Incoming Freshman Students*. Dissertation Abstracts International. 36(11) : 721-A
- Maslach, Christina Burnout. (1986). *The Cost of Carin*. 2nd ed : Englewood Cliffs, N.J.: prentice-Hall Inc.
- Morris, C.G. (1976). *Psyschology*. 3 ed, New Jersey : Prentice Hall.
- Organ, Dennis W. and Hamner, Clay w. (1982). *Orhanizational Behavior*. Texas : Business Publications.
- Sanford, F.H., et. Al. (1970). *Psychology : Ascientific Study of Man*. California : Caoifornia : Wadsworth Publishing Company. Inc.
- Samuel, William. (1981). *Personality*. New Yord : McGraw-Hill.
- Sprengre, J.A. (1973). *Group Work in Foreign Language Learwing*. A Report on English teaching. Voi. 16 : 16-17 ; November.
- Strube and others. (1987, Jtly). *Type A Behavior Pattern and Self Evaluation of Abilities : Empirical Test of the Self Appraisal Model*. Journal of Personality and Social Psychology. 52(5) : 956-974.
- Weiner, Bernard. (1972). *Attribution Theory Achievement Motivation and the Education Process*, Review of Educational Eesearch. 42(8):203-215; August.
- Wiggins, Terry S. and Others. (1971). *The Psychology of Personality Reading*. Chicago : Fberson-Wesley.
- Yamane, Taro. (1970) *Statistics-An Introductory Analysis* 2nd ed. Tokyo : John Weather hill, Inc.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือขอความร่วมมือ

ที่ ศธ 0519.12/ 8020

(สำเนา)

บัณฑิตวิทยาลัย

ครุฑ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

27 ธันวาคม 2550

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช

เนื่องด้วย นางสาวสิรินทิพย์ สมคิด นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช” โดยมี รองศาสตราจารย์เวรณี กรีทอง และอาจารย์พาสณา จุลรัตน์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้ นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 100 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง ตอบแบบสอบถาม ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช ในระหว่างเดือน ธันวาคม 2550 – มกราคม 2551

จึงเรียนมาเพื่อขอบความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวสิรินทิพย์ สมคิด ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญสิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2644-1000 ต่อ 5730

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 089-182-3038

ที่ ศธ 0519.12/ 7878

(สำเนา)

ครุฑ

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

21 ธันวาคม 2550

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม

เนื่องด้วย นางสาวสิรินทิพย์ สมคิด นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช” โดยมี รองศาสตราจารย์เวรณี กรีทอง และอาจารย์พาสนา จุลรัตน์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 272 คน ตอบแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช ในระหว่างเดือนมกราคม 2551

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวสิรินทิพย์ สมคิด ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2644-1000 ต่อ 5730

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 089-182-3038

ภาคผนวก ข
แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4
โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 10 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวได้แก่ เพศ ระดับชั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน
- ตอนที่ 4 แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน
- ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง
- ตอนที่ 6 แบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง
- ตอนที่ 7 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพด้านการเรียน
- ตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู
- ตอนที่ 9 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน
- ตอนที่ 10 แบบสอบถามความรับผิดชอบในการเรียน

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียน ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช นักเรียนสามารถแสดงความรู้สึกรหรือความคิดเห็นได้อย่างอิสระ คำตอบของนักเรียนไม่มีข้อใดถูกหรือผิด และไม่มีผลกระทบกระเทือนต่อการเรียนอย่างใด ในการตอบ แบบสอบถามนี้ นักเรียนไม่ต้องลงชื่อของนักเรียนไว้ คำตอบทั้งหมดจะเก็บไว้เป็นความลับ ไม่มีการเปิดเผยให้ผู้อื่นทราบ

จึงขอให้นักเรียนตอบแบบสอบถามให้ตรงกับความรู้สึกและความคิดเห็นของนักเรียนให้มากที่สุด โปรดตอบให้ครบทุกข้อ

ขอขอบคุณอย่างสูงที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

นางสาวสิรินทิพย์ สมคิด

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของนักเรียน เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () และเติมข้อความลงไปในช่วงว่าง.....ให้ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. ระดับชั้น
() ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
() ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
() ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
3. เกรดเฉลี่ยสะสม.....
4. รายได้เฉลี่ยของผู้ปกครองรวมกัน.....บาทต่อเดือน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ

คำชี้แจง แบบสอบถามเป็นแบบวัดลักษณะที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียน ให้นักเรียนอ่านข้อความในแบบสอบถามแต่ละข้ออย่างละเอียด แล้วตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่วงว่างทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด เพียงข้อละหนึ่งเครื่องหมายเท่านั้น โดยมีหลักเกณฑ์การเลือกดังนี้

จริงที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อย ที่สุด
1	นักเรียนสามารถทำงานที่ได้รับผิดชอบให้เสร็จก่อนเวลาที่กำหนดเสมอ					
2	เมื่อมีปัญหาในการเรียน นักเรียนจะพยายามแก้ปัญหาให้ได้					
3	นักเรียนคิดว่าตนเองเป็นคนเฉื่อยชากับการเรียน					

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อย ที่สุด
4	เพื่อน ๆ ส่วนใหญ่เห็นว่านักเรียน เป็นคนจริงจังกับการเรียน					
5	เมื่อต้องฟังเรื่องไร้สาระ นักเรียนรู้สึก เบื่อและหาทางเลี้ยวออกมา					
6	นักเรียนรู้สึกไม่พอใจ เมื่อต้องไปรอ ซื้อของในร้านที่มีลูกค้านาน					
7	นักเรียนมักทำงานแข่งกับเวลาเสมอ					
8	นักเรียนไม่สนใจว่างานที่ทำจะสำเร็จ ตามเป้าหมายหรือไม่					
9	ถ้านักเรียนเริ่มทำสิ่งใดแล้ว ต้องทำ ให้เสร็จโดยเร็วที่สุด					
10	นักเรียนชอบแสวงหาความรู้ให้กับ ตนเอง					
11	นักเรียนรู้สึกที่ต้องทำสิ่งต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว					
12	นักเรียนรู้สึกหงุดหงิด เมื่อต้องทำสิ่ง ต่าง ๆ ซ้ำซาก					
13	นักเรียนชอบทำงานไปเรื่อย ๆ โดย ไม่ต้องมีเวลาเป็นตัวกำหนด					
14	นักเรียนเป็นคนที่สามารถเข้ากับคน อื่นได้ง่าย					
15	นักเรียนไม่กระตือรือร้นในการเรียน					
16	นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการ เรียน					
17	นักเรียนเป็นคนที่ทำงานแบบไม่ชอบ ฝ่าฝืนอุปสรรค					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามนิสัยทางการเรียน ให้นักเรียนอ่านข้อความในแบบสอบถามอย่างละเอียด แล้วตอบโดยการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับความคิดของนักเรียนมากที่สุด เพียงข้อละหนึ่งเครื่องหมายเท่านั้น โดยมีหลักเกณฑ์การเลือกดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกรกระทำของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกรกระทำของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกรกระทำของนักเรียนบ้างไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกรกระทำของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกรกระทำของนักเรียนน้อยมากที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อย ที่สุด
1	นักเรียนแอบนำงานอื่นมาทำขณะครูกำลังสอน					
2	นักเรียนตั้งใจฟังครูสอน					
3	นักเรียนไม่มีสมาธิในการเรียน					
4	นักเรียนมักง่วงนอนขณะที่ครูสอน					
5	นักเรียนใจลอยขณะที่ครูสอน					
6	นักเรียนแบ่งเวลาสำหรับอ่านหนังสืออย่างสม่ำเสมอ					
7	นักเรียนลอกการบ้านเพื่อน					
8	นักเรียนไม่ส่งการบ้าน					
9	นักเรียนทำงานบ้านด้วยตนเองทุกครั้ง					
10	นักเรียนทบทวนบทเรียนก่อนสอบทุกครั้ง					
11	นักเรียนวางแผนการเรียนของตนเองในอนาคต					
12	นักเรียนไม่เคยวางแผนการอ่านหนังสือทบทวนก่อนสอบ					
13	นักเรียนไม่มีการวางแผนการอ่านหนังสือเพื่อเตรียมตัวสอบ					

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อย ที่สุด
14	นักเรียนไม่สนใจว่าจะมีการสอบเมื่อไร					

ตอนที่ 4 แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ให้นักเรียนอ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับความรู้สึกต่อตนเองตามความเป็นจริงมากที่สุด เพียงข้อละหนึ่งเครื่องหมายเท่านั้น โดยมีหลักเกณฑ์การเลือกดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้างไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อย ที่สุด
1	นักเรียนตั้งใจเรียนมากขึ้นเพื่อให้สอบได้คะแนนดีขึ้น					
2	นักเรียนทบทวนบทเรียนทุกวันเพื่อให้สอบได้คะแนนดี					
3	นักเรียนไม่เคยท้อแม้ว่าจะคะแนนสอบจะไม่ดี					
4	นักเรียนตั้งเป้าหมายในการเรียนไว้สูง					
5	นักเรียนเรียนไปโดยไม่สนใจเรื่องคะแนนที่สอบได้					
6	นักเรียนพยายามเรียนให้มากขึ้น ถ้าสอบได้คะแนนไม่ดี					
7	นักเรียนไม่เต็มใจที่จะให้เพื่อนช่วยทบทวนบทเรียนเมื่อใกล้สอบ					
8	นักเรียนภูมิใจที่สามารถสอบผ่านแต่ละวิชา					

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อย ที่สุด
9	นักเรียนพยายามสอบให้ได้คะแนน สูงๆ เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของเพื่อน					
10	นักเรียนพยายามตั้งใจเรียนเพื่อจะได้ สอบเข้าเรียนในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงได้					
11	นักเรียนหมั่นทบทวนบทเรียนบ่อยๆ เพื่อผลสอบที่ดีขึ้น					
12	นักเรียนพยายามหาวิธีปรับปรุงผลงาน ของตนเองอยู่เสมอ					
13	นักเรียนเสียใจที่สอบได้คะแนนน้อย					
14	นักเรียนภูมิใจที่ได้ช่วยทบทวน บทเรียนให้เพื่อนๆ ในช่วงก่อนสอบ					
15	นักเรียนอายที่จะให้เพื่อนทบทวน บทเรียนให้เมื่อใกล้สอบ					
16	นักเรียนไม่เคยต้องการในผลสอบดีขึ้น					
17	นักเรียนเบื่อการเรียนหนังสือ					

ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความในแบบสอบถามอย่างละเอียด แล้วตอบโดยทำ
เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่ง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
เพียงข้อละเครื่องหมายเดียวเท่านั้น โดยมีหลักเกณฑ์การเลือกดังนี้

จริงที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้างไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
1	<u>พฤติกรรมที่ผู้ปกครองปฏิบัติต่อนักเรียน</u> เมื่อใกล้สอบผู้ปกครองให้กำลังใจ นักเรียนในการดูหนังสือ					

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
2	ผู้ปกครองให้คำชม เมื่อนักเรียนสอบได้คะแนนดี					
3	เมื่อนักเรียนทำความผิด ผู้ปกครองจะแสดงความไม่พอใจและตำหนิโดยไม่ถามสาเหตุ					
4	ผู้ปกครองสนับสนุนความสามารถพิเศษของนักเรียน โดยให้ฝึกฝนและเรียนรู้เพิ่มเติม					
5	ผู้ปกครองให้คำแนะนำ เมื่อนักเรียนทำงานผิดพลาด					
6	ผู้ปกครองไม่เอาใจใส่ในเรื่องการทำการบ้านของนักเรียน					
7	เมื่อนักเรียนไม่สบาย ผู้ปกครองดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด					
8	ผู้ปกครองให้คำปรึกษา เมื่อนักเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียน					
9	ผู้ปกครองไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในเรื่องใดๆเลย					
10	ผู้ปกครองเปิดโอกาสให้นักเรียนชี้แจงเหตุผลเมื่อนักเรียนทำความผิด					
11	ผู้ปกครองให้คำปรึกษา เมื่อนักเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับเพื่อน					
12	ผู้ปกครองไม่สนับสนุนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน					
13	ผู้ปกครองให้เงินนักเรียนซื้ออุปกรณ์การเรียนทุกครั้งที่ต้องการ					
14	ผู้ปกครองสนับสนุนให้นักเรียนเลือกเรียนในสิ่งที่นักเรียนสนใจ					
15	ผู้ปกครองให้กำลังใจเมื่อนักเรียนสอบได้คะแนนไม่ดี					

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
16	ผู้ปกครองเตือนให้นักเรียนอ่านหนังสือ อยู่เสมอ					
17	<u>พฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติต่อผู้ปกครอง</u> เมื่อนักเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียน นักเรียนจะขอคำปรึกษาจากผู้ปกครอง เสมอ					
18	นักเรียนเล่าเรื่องราวต่างๆ ที่ประสบมา ในแต่ละวันให้ผู้ปกครองฟัง					
19	นักเรียนแสดงความไม่พอใจ เมื่อ ผู้ปกครองว่ากล่าวตักเตือน					
20	เมื่อนักเรียนมีเรื่องไม่สบายใจ นักเรียน จะปรึกษาและขอคำแนะนำจาก ผู้ปกครอง					
21	นักเรียนไม่เคยมีของขวัญหรือคำอวยพร ให้ผู้ปกครองในวันพิเศษ					
22	นักเรียนสามารถพูดคุยและปรึกษา ปัญหาต่างๆ กับผู้ปกครองได้ทุกเรื่อง					
23	นักเรียนมีเรื่องขัดแย้งกับผู้ปกครองใน เรื่องการเรียนรู้					
24	นักเรียนขออนุญาตผู้ปกครอง เมื่อ ต้องการออกไปข้างนอก					
25	นักเรียนช่วยผู้ปกครองทำงานบ้านด้วย ความเต็มใจ					
26	นักเรียนตั้งใจเรียนให้ดีขึ้น ตามความ ต้องการของผู้ปกครอง					
27	นักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ ผู้ปกครองกำหนดด้วยความเต็มใจ					

ตอนที่ 6 แบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความในแบบสอบถามแต่ละข้ออย่างละเอียด แล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่ง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด เพียงข้อละหนึ่งเครื่องหมายเท่านั้น โดยมีหลักเกณฑ์การเลือกดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้างไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อย ที่สุด
1	ผู้ปกครองต้องการให้นักเรียน ขยันหมั่นเพียร					
2	ผู้ปกครองกำหนดให้นักเรียนทำ การบ้านให้เสร็จตามกำหนด					
3	ผู้ปกครองไม่พยายามให้นักเรียน สอบได้คะแนนดี					
4	ผู้ปกครองชวนขวายนให้นักเรียนเรียน พิเศษเพิ่ม					
5	ผู้ปกครองไม่เห็นความจำเป็นให้ นักเรียนสอบผ่านให้ได้ทุกวิชา					
6	ผู้ปกครองต้องการให้นักเรียนสอบ ผ่านทุกวิชา					
7	ผู้ปกครองไม่สนับสนุนให้นักเรียน เรียนต่อในระดับสูง					
8	ผู้ปกครองต้องการให้นักเรียนได้ เกรดเฉลี่ยสูง ๆ					
9	ผู้ปกครองต้องการให้นักเรียนมีความ รับผิดชอบในการเรียน					
10	ผู้ปกครองต้องการให้นักเรียนมี ความรู้รอบตัวมาก ๆ					

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อย ที่สุด
11	ผู้ปกครองวางแผนให้นักเรียนได้เรียนสูงที่สุด					
12	ผู้ปกครองไม่วางแผนให้นักเรียนทำการบ้านเอง					
13	ผู้ปกครองผลักดันให้นักเรียนมีโอกาสเข้าเรียนในโรงเรียนที่มีชื่อเสียง					
14	ผู้ปกครองไม่ให้นักเรียนเข้าเรียนในโรงเรียนที่มีชื่อเสียง					
15	ผู้ปกครองขอร้องนักเรียนเรียนอย่างสบาย					
16	ผู้ปกครองต้องการให้นักเรียนตั้งใจเรียนในเวลาเรียน					
17	ผู้ปกครองไม่รีบเร่งให้นักเรียนประสบความสำเร็จด้านการเรียน					

ตอนที่ 7 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพด้านการเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพด้านการเรียน แล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่ง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด เพียงข้อละหนึ่งเครื่องหมายเท่านั้น โดยมีหลักเกณฑ์การเลือกดังนี้

- จริงที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
 จริง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
 จริงบ้าง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
 จริงน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
 จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อย ที่สุด
1	<u>สถานที่เรียน</u> ห้องเรียนมีอากาศถ่ายเทดี					
2	ห้องเรียนมีขนาดเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน					

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อย ที่สุด
3	โต๊ะเก้าอี้มีเพียงพอกับจำนวนนักเรียน					
4	ห้องน้ำมีเพียงพอกับจำนวนนักเรียน					
5	โรงเรียนมีสถานที่พักผ่อนเพียงพอสำหรับนักเรียน					
6	บริเวณโรงเรียนมีความสะอาดเป็นระเบียบ					
7	<u>สื่ออุปกรณ์การเรียน</u> ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์มี อุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัย					
8	อุปกรณ์กีฬามีความสมบูรณ์ใช้งานได้					
9	วัสดุอุปกรณ์การเรียนมีความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา					
10	วัสดุอุปกรณ์การเรียนอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดี					
11	สื่อการเรียนการสอนเพียงพอกับการใช้งาน					
12	สื่ออุปกรณ์การเรียนมีความหลากหลาย					
13	ครูผู้สอนใช้สื่อประกอบการสอนที่ทันสมัย					
14	โรงเรียนมีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการสอน เช่น คอมพิวเตอร์ และ อินเทอร์เน็ต					
15	เครื่องคอมพิวเตอร์มีจำนวนไม่เพียงพอกับนักเรียน					

ตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือ
ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด เพียงข้อละหนึ่งเครื่องหมาย
เท่านั้น โดยมีหลักเกณฑ์การเลือกดังนี้

จริงที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
 จริง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
 จริงบ้าง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
 จริงน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
 จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อย ที่สุด
1	<u>การปฏิบัติตนของนักเรียนต่อครู</u> เมื่อนักเรียนมีปัญหาส่วนตัว นักเรียนไม่กล้าปรึกษาครู					
2	นักเรียนมีความท้อแท้ในการเรียน เนื่องจากไม่ได้รับความสนใจจากครู					
3	นักเรียนแสดงความคิดเห็นและตอบ คำถามเมื่อครูถาม					
4	นักเรียนให้ความเคารพและเชื่อฟัง ครู					
5	<u>การปฏิบัติตนของครูปฏิบัติต่อ นักเรียน</u> ครูให้ความรักและเอาใจใส่ต่อ นักเรียน					
6	ครูชมเชยเมื่อนักเรียนทำความดี					
7	ครูสนับสนุนให้นักเรียนทำกิจกรรม อื่นๆ นอกจากการเรียนในห้อง					
8	ครูไม่ค่อยให้ความสำคัญกับตนเองกับ นักเรียน					
9	ครูไม่รับฟังความคิดเห็นของนักเรียน					
10	ครูไม่สนใจปัญหาด้านส่วนตัวของ นักเรียน					
11	ครูให้คำปรึกษาให้นักเรียนได้ในทุก เรื่อง					
12	ครูมีเวลาให้นักเรียน เมื่อนักเรียน ต้องการที่จะปรึกษา					

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อย ที่สุด
13	ครูให้ความเสมอภาคกับนักเรียนทุกคน					
14	ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเมื่อไม่เข้าใจบทเรียน					

ตอนที่ 9 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือ
ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด เพียงข้อละหนึ่งเครื่องหมาย
เท่านั้น โดยมีหลักเกณฑ์การเลือกดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อย ที่สุด
1	นักเรียนไม่สามารถปรึกษาปัญหาส่วนตัวกับเพื่อนได้					
2	นักเรียนเข้ากับเพื่อนทุกคนได้เป็นอย่างดี					
3	นักเรียนสามารถปรึกษาปัญหาด้านการเรียนกับเพื่อนได้					
4	เมื่อนักเรียนไม่เข้าใจบทเรียน เพื่อนจะช่วยอธิบายให้					
5	นักเรียนไม่มีความลับกับเพื่อน					
6	นักเรียนชอบพูดคุยและเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน					
7	นักเรียนทำงานกลุ่มกับเพื่อนได้ดี					
8	นักเรียนไม่ชอบช่วยเหลือเพื่อน					

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อย ที่สุด
9	เมื่อใกล้สอบ นักเรียนไม่เคยทบทวนบทเรียนกับเพื่อน					
10	เมื่อนักเรียนทำผิด นักเรียนยอมรับผิดและกล่าวคำขอโทษเพื่อน					
11	นักเรียนไม่ได้รับการยอมรับจากเพื่อน					
12	เมื่อนักเรียนไม่มาโรงเรียน เพื่อนพยายามสอบถามด้วยความเป็นห่วง					
13	นักเรียนชอบอยู่คนเดียวเงียบๆ เมื่ออยู่ในโรงเรียน					

ตอนที่ 10 แบบสอบถามความรับผิดชอบในการเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความเกี่ยวกับความรับผิดชอบในการเรียน แล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่ง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด เพียงข้อละหนึ่งเครื่องหมายเท่านั้น โดยมีหลักเกณฑ์การเลือกดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้างไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อย ที่สุด
1	นักเรียนมาโรงเรียนทันเวลาเสมอ					
2	นักเรียนนำอุปกรณ์การเรียนและตำราเรียนมาพร้อมทุกวัน					
3	เมื่อนักเรียนทำงานผิดหรือไม่เรียบร้อยนักเรียนพยายามปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น					
4	นักเรียนรอบคอบในการทำงานทุกครั้ง					

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อย ที่สุด
5	นักเรียนไม่เคยตรวจทานความถูกต้องของงานก่อนส่งครู					
6	นักเรียนส่งงานไม่ทัน ถ้าครูให้งานหลายอย่างพร้อมกัน					
7	นักเรียนมักคุยกับเพื่อนหรือเอางานอื่นขึ้นมาทำเมื่อเรียนไม่รู้เรื่อง					
8	นักเรียนแบ่งเวลาในแต่ละวันเพื่อทบทวนบทเรียน					
9	นักเรียนจะทำการบ้านเมื่อมีเวลาว่างที่โรงเรียน					
10	นักเรียนไม่เคยทบทวนบทเรียนเลย					
11	นักเรียนเข้าเรียนช้าในวิชาที่ครูไม่เข้มงวดเรื่องการเข้าชั้นเรียน					
12	นักเรียนเห็นความสำคัญของการเข้าห้องเรียนให้ทันเวลา					
13	นักเรียนจะขาดเรียนเมื่อทำการบ้านไม่เสร็จ					
14	นักเรียนส่งการบ้านที่ครูมอบหมายให้ตามเวลาที่ครูกำหนดให้					
15	นักเรียนมักผัดวันประกันพรุ่งจนทำให้งานไม่เสร็จตามเวลาที่กำหนด					
16	นักเรียนพยายามปรับปรุงแก้ไขงานของตนให้ดีขึ้นเสมอๆ					
17	นักเรียนแก้ไขงานที่ผิดตามที่ครูตรวจแก้ไขให้					
18	นักเรียนทำรายงานเสร็จก่อนถึงกำหนดส่งเสมอ					

ภาคผนวก ค
คุณภาพเครื่องมือ

ตาราง 7 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามบุคลิกภาพ

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	4.427
2	2.982
3	4.515
4	2.570
5	3.334
6	1.556
7	5.522
8	4.871
9	7.050
10	6.041
11	3.869
12	2.361
13	7.486
14	2.135
15	6.874
16	6.361
17	3.918

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7659

ตาราง 8 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามนิตยทางการเรียน

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	4.382
2	4.529
3	4.355
4	5.119
5	3.775
6	2.752
7	5.540
8	6.112
9	5.642
10	4.120
11	2.558
12	8.352
13	7.425
14	5.872

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8323

ตาราง 9 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	4.465
2	3.137
3	2.823
4	4.870
5	5.578
6	3.618
7	4.432
8	5.509
9	3.281
10	2.980
11	4.496
12	4.417
13	4.560
14	3.286
15	4.432
16	4.768
17	4.275

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7530

ตาราง 10 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียน
กับผู้ปกครอง

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	5.880
2	4.044
3	2.938
4	2.305
5	6.455
6	4.667
7	5.522
8	7.625
9	6.764
10	7.624
11	7.090
12	5.563
13	3.476
14	6.008
15	10.278
16	4.181
17	8.061
18	2.806
19	3.035
20	6.358
21	2.794
22	8.403
23	3.818
24	6.000
25	5.347
26	5.009
27	3.071

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8923

ตาราง 11 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	4.477
2	4.540
3	11.072
4	3.347
5	8.354
6	6.573
7	7.817
8	5.740
9	6.040
10	4.730
11	6.615
12	6.813
13	4.181
14	7.271
15	2.989
16	6.266
17	6.393

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8330

ตาราง 12 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพ
ทางการเรียน

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	4.982
2	7.564
3	5.563
4	7.629
5	10.791
6	10.264
7	6.683
8	5.156
9	5.657
10	7.430
11	7.851
12	5.676
13	5.700
14	3.769
15	2.270

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8762

ตาราง 13 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่าง
นักเรียนกับครู

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	2.187
2	2.179
3	2.888
4	4.590
5	6.306
6	6.900
7	2.830
8	7.555
9	6.797
10	6.212
11	5.605
12	8.466
13	6.088
14	5.803

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8192

ตาราง 14 แสดงค่าอำนาจจำแนก เป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่าง
นักเรียนกับเพื่อน

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	5.507
2	6.441
3	7.307
4	6.206
5	2.357
6	5.849
7	5.800
8	5.295
9	8.055
10	3.247
11	12.120
12	5.959
13	7.704

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8437

ตาราง 15 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามความรับผิดชอบในการเรียน

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	2.908
2	4.265
3	4.417
4	3.551
5	8.567
6	3.896
7	4.101
8	2.452
9	3.443
10	6.433
11	6.941
12	2.992
13	6.055
14	4.772
15	8.078
16	4.736
17	5.280
18	3.395

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8009

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	สิรินทิพย์ สมคิด
วันเดือนปีเกิด	13 พฤษภาคม 2524
สถานที่เกิด	จังหวัดนครศรีธรรมราช
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	87 หมู่ 4 ตำบลทอนหงส์ อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2536	ประถมศึกษาโรงเรียนเทศบาลวัดใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
พ.ศ. 2539	มัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช
พ.ศ. 2542	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
พ.ศ. 2546	ศิลปศาสตรบัณฑิต (มนุษยศาสตร์สื่อสารมวลชน) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. 2551	การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร